To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

►B

UREDBA (EU) 2018/1139 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 4. julija 2018

o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91

(Besedilo velja za EGP)

(UL L 212, 22.8.2018, str. 1)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
►M1	Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1087 z dne 7. aprila 2021	L 236	1	5.7.2021
►M2	Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024	L 1689	1	12.7.2024
►M3	Uredba (EU) 2024/2803 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024	L 2803	1	11.11.2024
►M4	Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/870 z dne 28. februarja 2025	L 870	1	5.5.2025
►M5	Uredba (EU) 2026/1744 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. julija 2026	L 1744	1	24.7.2026

popravljena z:

►C1 Popravek, UL L 205, 5.8.2019, str. 34 (2018/1139)

►C2 Popravek, UL L 458, 22.12.2021, str. 540 (2018/1139)

▼B

UREDBA (EU) 2018/1139 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 4. julija 2018

o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91

(Besedilo velja za EGP)

POGLAVJE I

NAČELA

Člen 1

Predmet urejanja in cilji

1. Glavni cilj te uredbe je vzpostaviti in ohranjati visoko enotno raven varnosti v civilnem letalstvu v Uniji.

2. Namen te uredbe je tudi:

(a) prispevati k širši letalski politiki Unije ter večji splošni uspešnosti sektorja civilnega letalstva;

(b) na področjih, ki jih zajema ta uredba, olajšati prost pretok blaga, oseb, storitev in kapitala, in s tem zagotoviti enake pogoje za vse akterje na notranjem letalskem trgu ter izboljšati konkurenčnost letalske industrije Unije;

(c) prispevati k visoki in enotni ravni varstva okolja;

(d) na področjih, ki jih zajema ta uredba, olajšati prost pretok blaga, storitev in oseb po vsem svetu z vzpostavitvijo ustreznega sodelovanja s tretjimi državami in njihovimi letalskimi organi ter s spodbujanjem vzajemnega priznavanja certifikatov in drugih ustreznih dokumentov;

(e) spodbuditi stroškovno učinkovitost, med drugim s preprečevanjem podvajanja, ter spodbuditi uspešnost regulativnih, certifikacijskih in nadzornih postopkov ter učinkovito uporabo zadevnih virov na ravni Unije in nacionalni ravni;

(f) na področjih, ki jih zajema ta uredba, prispevati k vzpostavitvi in ohranjanju visoke enotne ravni varnosti v civilnem letalstvu;

▼B

(g) na področjih, ki jih zajema ta uredba, pomagati državam članicam pri uveljavljanju njihovih pravic in izpolnjevanju njihovih obveznosti po Čikaški konvenciji z zagotavljanjem enotne razlage ter enotnega in pravočasnega izvajanja njenih določb, kakor je ustrezno;

(h) po vsem svetu promovirati stališča Unije v zvezi s standardi in pravili v civilnem letalstvu ter v ta namen vzpostaviti ustrezno sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami;

(i) spodbujati raziskave in inovacije, med drugim v regulativnih, certifikacijskih in nadzornih postopkih;

(j) na področjih, ki jih zajema ta uredba, spodbujati tehnično in operativno interoperabilnost ter izmenjavo dobrih upravnih praks;

(k) utrjevati zaupanje potnikov v varno civilno letalstvo.

3. Cilji iz odstavkov 1 in 2 se med drugim dosežejo z naslednjim:

(a) pripravo, sprejetjem in enotno uporabo vseh potrebnih aktov;

(b) sprejemanjem ukrepov za izboljšanje varnostnih standardov;

(c) zagotovitvijo, da so izjave in certifikati, izdani v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe, veljavni in priznani v vsej Uniji brez kakršnih koli dodatnih zahtev;

▼C1

(d) razvojem podrobnih tehničnih standardov v sodelovanju z organi za standardizacijo in drugimi panožnimi organi, ki naj se uporabijo kot način za zagotavljanje skladnosti s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe, kadar je to ustrezno;

▼B

(e) ustanovitvijo neodvisne Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Agencija);

(f) enotnim izvajanjem vseh potrebnih aktov s strani pristojnih nacionalnih organov in Agencije na področjih, za katera so odgovorni;

(g) zbiranjem, analizo in izmenjavo informacij za pomoč pri sprejemanju odločitev na podlagi dokazov;

(h) izvajanjem pobud ozaveščanja in promocijskih pobud, vključno z usposabljanjem, obveščanjem in razširjanjem ustreznih informacij.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za:

(a) projektiranje in proizvodnjo izdelkov, delov in opreme za daljinsko upravljanje zrakoplovov, ki ju izvaja fizična ali pravna oseba pod nadzorom Agencije ali države članice, in sicer kolikor nista zajeta v točki (b);

▼B

(b) projektiranje, proizvodnjo, vzdrževanje in upravljanje zrakoplovov ter njihovih motorjev, propelerjev, delov, nenameščene opreme in opreme za daljinsko upravljanje zrakoplovov, kadar je ali bo zrakoplov:

(i) registriran v državi članici, razen kadar in kolikor je država članica prenesla svoje odgovornosti v skladu s Čikaško konvencijo na tretjo državo in zrakoplov upravlja operator zrakoplovov iz tretje države;

(ii) registriran v tretji državi in ga upravlja operator zrakoplovov, ki je ustanovljen, ima sedež ali glavni kraj poslovanja na ozemlju, na katerem se uporabljata Pogodbi;

(iii) brezpilotni zrakoplov, ki ni registriran ne v državi članici ne v tretji državi ter ga na ozemlju, na katerem se uporabljata Pogodbi, upravlja operator zrakoplovov, ki je ustanovljen, ima sedež ali glavni kraj poslovanja na tem ozemlju;

(c) upravljanje zrakoplovov na ozemlju, na katerem se uporabljata Pogodbi, vanj ali iz njega s strani operatorja zrakoplovov iz tretje države;

(d) projektiranje, proizvodnjo, vzdrževanje in obratovanje opreme aerodroma za zagotavljanje varnosti, ki se uporablja ali je namenjena za uporabo na aerodromih iz točke (e) ter za zagotavljanje storitev zemeljske oskrbe in upravljanja ploščadi na teh aerodromih;

(e) projektiranje, vzdrževanje in obratovanje aerodromov, vključno z opremo za zagotavljanje varnosti, ki se uporablja na teh aerodromih, ki se nahajajo na ozemlju, na katerem se uporabljata Pogodbi, in ki:

(i) so namenjeni javni rabi;

(ii) so namenjeni komercialnemu zračnemu prevozu in

(iii) imajo asfaltirano instrumentalno vzletno-pristajalno stezo dolžine 800 metrov ali več, ali so namenjeni izključno helikopterjem, ki uporabljajo postopke instrumentalnega prileta ali odhoda;

(f) varovanje okolice aerodromov iz točke (e) brez poseganja v pravo Unije in nacionalno pravo o okolju in načrtovanju rabe tal;

(g) zagotavljanje ATM/ANS v zračnem prostoru enotnega evropskega neba ter projektiranje, proizvodnjo, vzdrževanje in obratovanje sistemov in sestavnih delov, ki se uporabljajo pri zagotavljanju ATM/ANS;

▼M3

(h) projektiranje struktur zračnega prostora v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, in sicer brez poseganja v Uredbo (EU) 2024/2803 ([1]) Evropskega parlamenta in Sveta ter odgovornosti držav članic glede zračnega prostora v njihovi pristojnosti.

([1]) Uredba (EU) 2024/2803 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o izvajanju enotnega evropskega neba (UL L, 2024/2803, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj).

▼B

2. Ta uredba se uporablja tudi za osebje in organizacije, ki izvajajo dejavnosti iz odstavka 1.

3. Ta uredba se ne uporablja za:

(a) zrakoplove ter njihove motorje, propelerje, dele, nenameščeno opremo in opremo za daljinsko upravljanje zrakoplovov, kadar se uporabljajo za vojaške, carinske, policijske, iskalne in reševalne ter gasilske dejavnosti ali storitve, dejavnosti ali storitve mejnega nadzora, obalne straže ali podobne dejavnosti ali storitve, ki se pod kontrolo in odgovornostjo države članice v javnem interesu izvajajo s strani ali v imenu organa z javnimi pooblastili, ter za osebje in organizacije, ki izvajajo dejavnosti in storitve, za katere se uporabljajo navedeni zrakoplovi;

(b) aerodrome ali njihove dele ter opremo, osebje in organizacije, ki jih kontrolira in upravlja vojska;

(c) ATM/ANS, vključno s sistemi in sestavnimi deli, osebjem in organizacijami, ki jih zagotavlja ali daje na voljo vojska;

(d) projektiranje, proizvodnjo, vzdrževanje in upravljanje zrakoplovov, katerih upravljanje ne predstavlja velike nevarnosti za letalstvo, kot so našteti v Prilogi I, ter za osebje in organizacije, ki izvajajo navedene dejavnosti, razen če je bil zrakoplovu izdan ali se šteje, da mu je bil izdan certifikat v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008.

V zvezi s točko (a) države članice zagotovijo, da se dejavnosti in storitve, za katere se uporabljajo zrakoplovi iz navedene točke, izvajajo ob ustreznem upoštevanju varnostnih ciljev te uredbe. Države članice po potrebi zagotovijo tudi, da so ti zrakoplovi varno ločeni od drugih zrakoplovov.

Brez poseganja v obveznosti, ki jih imajo države članice na podlagi Čikaške konvencije, se lahko zrakoplovi, zajeti v Prilogi I k tej uredbi in registrirani v državi članici, upravljajo v drugih državah članicah, če s tem soglaša država članica, na ozemlju katere poteka upravljanje. Taki zrakoplovi se lahko tudi vzdržujejo in njihovo projektiranje se lahko spremeni v drugi državi članici, če se take spremembe projektiranja in take dejavnosti vzdrževanja izvajajo pod nadzorom države članice, v kateri je zrakoplov registriran, in v skladu s postopki, določenimi v nacionalnem pravu navedene države članice.

4. Ta uredba ter delegirani in izvedbeni akti, sprejeti na podlagi te uredbe, se z odstopanjem od točke (d) prvega pododstavka odstavka 3 uporabljajo za projektiranje, proizvodnjo in vzdrževanje tipa zrakoplova, ki spada v področje uporabe točk (e), (f), (g), (h) ali (i) točke 1 Priloge I, ter za osebje in organizacije, ki izvajajo te dejavnosti, kadar:

(a) je organizacija, odgovorna za projektiranje navedenega tipa zrakoplova, Agencijo zaprosila za certifikat tipa v skladu s členom 11 ali po potrebi Agenciji predložila izjavo v skladu s točko (a) člena 18 (1) za navedeni tip zrakoplova;

▼B

(b) je navedeni tip zrakoplova namenjen za serijsko proizvodnjo in

(c) projektiranje navedenega tipa zrakoplova v preteklosti ni bilo odobreno v skladu z nacionalnim pravom držav članic.

Ta uredba ter delegirani in izvedbeni akti, sprejeti na podlagi te uredbe, se za zadevni tip zrakoplova uporabljajo od datuma, na katerega je bil izdan certifikat tipa ali, če je primerno, od datuma, na katerega je bila predložena izjava. Določbe v zvezi z oceno vloge za certifikat tipa in izdajo certifikata tipa s strani Agencije pa se uporabljajo od datuma, na katerega je bila vloga prejeta.

▼M3

5. Brez poseganja v nacionalne zahteve glede varnosti in obrambe ter člen 1(2) Uredbe (EU) 2024/2803 države članice zagotovijo, da je pri:

(a) objektih iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 3 tega člena, ki so namenjeni javni rabi, ter

(b) ATM/ANS iz točke (c) prvega pododstavka odstavka 3 tega člena, ki se zagotavljajo za zračni promet, za katerega se uporablja Uredba (EU) 2024/2803,

raven varnosti in interoperabilnosti s civilnimi sistemi tako učinkovita kot raven varnosti, ki izhaja iz uporabe bistvenih zahtev, določenih v prilogah VII in VIII k tej uredbi.

▼B

6. Država članica se lahko odloči, da uporabi kateri koli oddelek I, II, III ali VII poglavja III ali katero koli kombinacijo navedenih oddelkov za nekatere ali vse dejavnosti iz točke (a) prvega pododstavka odstavka 3 ter za osebje in organizacije, ki izvajajo te dejavnosti, kadar meni, da se navedene določbe glede na značilnosti zadevnih dejavnosti, osebja in organizacij ter namen in vsebino zadevnih določb lahko izvajajo učinkovito.

Od datuma, določenega v navedeni odločitvi, zadevne dejavnosti, osebje in organizacije urejajo izključno določbe zadevnega oddelka ali oddelkov ter določbe te uredbe v zvezi z uporabo navedenih oddelkov.

Zadevna država članica o svoji odločitvi brez odlašanja uradno obvesti Komisijo in Agencijo ter jim zagotovi vse ustrezne informacije, zlasti o:

(a) zadevnem oddelku ali oddelkih;

(b) zadevnih dejavnostih, osebju in organizacijah:

(c) razlogih za svojo odločitev ter

(d) datumu, od katerega se odločitev uporablja.

▼B

Kadar Komisija po posvetovanju z Agencijo meni, da pogoj iz prvega pododstavka ni izpolnjen, v ta namen sprejme izvedbene akte, ki vsebujejo njeno odločitev. Po uradnem obvestilu o takih izvedbenih aktih, poslanem zadevni državi članici, zadevna država članica brez odlašanja sprejme odločitev, s katero spremeni ali prekliče svojo prejšnjo odločitev iz prvega pododstavka tega odstavka ter o tem obvesti Komisijo in Agencijo.

Država članica se lahko brez poseganja v četrti pododstavek tudi kadar koli odloči, da spremeni ali prekliče svojo prejšnjo odločitev iz prvega pododstavka tega odstavka. V takih primerih o tem brez odlašanja obvesti Komisijo in Agencijo.

Agencija v odložišče iz člena 74 vključi vse odločitve Komisije in držav članic, o katerih je uradno obveščena v skladu s tem odstavkom.

Komisija, Agencija in pristojni organi zadevne države članice sodelujejo za namene uporabe tega odstavka.

7. Države članice se lahko odločijo, da iz te uredbe izvzamejo projektiranje, vzdrževanje in obratovanje aerodroma ter opremo za zagotavljanje varnosti, ki se uporablja na tem aerodromu, če promet na njem šteje največ 10 000 potnikov komercialnega zračnega prevoza letno in največ 850 premikov, povezanih s tovorom, letno, pod pogojem, da zadevne države članice zagotovijo, da taka izjema ne ogroža skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 33.

Od datuma, določenega v navedeni odločitvi o izjemi, projektiranja, vzdrževanja in obratovanja zadevnega aerodroma, opreme za zagotavljanje varnosti ter storitev zemeljske oskrbe in upravljanja ploščadi na tem aerodromu ne urejajo več ta uredba in delegirani in izvedbeni akti, sprejeti na podlagi te uredbe.

Zadevna država članica brez odlašanja uradno obvesti Komisijo in Agencijo o svoji odločitvi o izjemi in razlogih za njen sprejem.

Kadar Komisija po posvetovanju z Agencijo meni, da taka izjema, za katero se odloči država članica, ne izpolnjuje pogojev iz prvega pododstavka, v ta namen sprejme izvedbene akte, ki vsebujejo njeno odločitev. Po uradnem obvestilu o takih izvedbenih aktih, poslanem zadevni državi članici, zadevna država članica brez odlašanja spremeni ali prekliče odločitev o izjemi ter o tem obvesti Komisijo in Agencijo.

Države članice tudi uradno obvestijo Komisijo in Agencijo o izjemah, ki so jih odobrile v skladu s členom 4(3b) Uredbe (ES) št. 216/2008.

Države članice vsako leto preučijo podatke o prometu na aerodromih, ki so jih izvzele v skladu s tem odstavkom ali členom 4(3b) Uredbe (ES) št. 216/2008. Če ta pregled pokaže, da v treh zaporednih letih na enem od teh aerodromov promet šteje več kot 10 000 potnikov komercialnega zračnega prevoza letno ali več kot 850 premikov, povezanih s tovorom, letno, zadevna država članica prekliče izjemo za navedeni aerodrom. V tem primeru o tem obvesti Komisijo in Agencijo.

▼B

Agencija v odložišče iz člena 74 vključi vse odločitve Komisije in držav članic, o katerih je uradno obveščena v skladu s tem odstavkom.

8. Država članica se lahko odloči, da iz te uredbe izvzame dejavnosti projektiranja, proizvodnje, vzdrževanja in upravljanja v zvezi z eno ali več od naslednjih kategorij zrakoplovov:

(a) letala, razen brezpilotnih letal, ki imajo največ dva sedeža ter katerih merljiva prevlečna hitrost ali najmanjša stalna hitrost letenja v pristajalni konfiguraciji ne presega 45 vozlov kalibrirane hitrosti in ki imajo največjo vzletno maso (MTOM), kot jo je določila država članica in ki ne presega 600 kg za letala, ki niso namenjena za upravljanje na vodi, ali 650 kg za letala, ki so namenjena za upravljanje na vodi;

(b) helikopterji, razen brezpilotnih helikopterjev, ki imajo največ dva sedeža in MTOM, kot jo je določila država članica in ki ne presega 600 kg za helikopterje, ki niso namenjeni za upravljanje na vodi, ali 650 kg za helikopterje, ki so namenjeni za upravljanje na vodi;

(c) jadralna letala, razen brezpilotnih jadralnih letal, in motorna jadralna letala, razen brezpilotnih motornih jadralnih letal, ki imajo največ dva sedeža in MTOM, kot jo je določila država članica in ki ne presega 600 kg.

Vendar države članice, kar zadeva kategorije zrakoplovov iz prvega pododstavka, ne morejo sprejeti take odločitve glede zrakoplova, za katerega je bil izdan ali se šteje, da je bil izdan certifikat v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 ali s to uredbo oziroma za katerega je bila dana izjava v skladu s to uredbo.

9. Kljub odločitvi o izjemi, ki jo sprejme država članica v skladu z odstavkom 8, se lahko organizacija z glavnim krajem poslovanja na ozemlju te države članice še vedno odloči za opravljanje svojih dejavnosti projektiranja in proizvodnje v zvezi z zrakoplovi, ki jih zajema navedena odločitev, v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe. Kadar taka organizacija sprejme tako odločitev, o tem obvesti zadevno državo članico. V takih primerih se odločitev o izjemi, ki jo država članica sprejme v skladu z odstavkom 8 ne uporablja za navedene dejavnosti projektiranja in proizvodnje ali za zrakoplove, projektirane in izdelane s temi dejavnostmi.

10. Brez poseganja v obveznosti, ki jih imajo države članice na podlagi Čikaške konvencije, se zrakoplovi, za katere se uporablja odločitev o izjemi, sprejeta v skladu z odstavkom 8, in ki so registrirani v državi članici, ki je sprejela to odločitev, lahko upravljajo v drugih državah članicah, če s tem soglaša država članica, na ozemlju katere poteka upravljanje. Taki zrakoplovi se lahko tudi vzdržujejo ali se lahko njihov projekt v drugi državi članici spremeni, če se take dejavnosti vzdrževanja in take spremembe projekta izvajajo pod nadzorom države članice, v kateri je zrakoplov registriran, in v skladu s postopki iz nacionalnega prava navedene države članice.

▼B

V vseh certifikatih, izdanih za zrakoplove, za katere se uporablja odločitev o izjemi, sprejeta v skladu z odstavkom 8, se jasno navede, da navedeni certifikat ni izdan na podlagi te uredbe, temveč na podlagi nacionalnega prava države članice, ki izda certifikat. Druge države članice lahko sprejmejo take nacionalne certifikate, toda le če so tudi same sprejele ustrezno odločitev v skladu z odstavkom 8.

11. Vse določbe nacionalnega prava države članice, ki je sprejela odločitev o izjemi v skladu z odstavkom 8, ki urejajo dejavnosti projektiranja, proizvodnje, vzdrževanja in upravljanja v zvezi z zrakoplovi, za katere se uporablja ta odločitev, so sorazmerne z naravo in tveganjem zadevne dejavnosti ter upoštevajo cilje in načela iz člena 1 oziroma 4.

Država članica, ki je sprejela odločitev o izjemi v skladu z odstavkom 8, o tej odločitvi brez odlašanja uradno obvesti Komisijo in Agencijo ter jima posreduje vse ustrezne informacije, zlasti datum, od katerega se ta odločitev uporablja, in kategorijo zrakoplovov, ki jih odločitev zadeva.

Država članica se lahko odloči, da spremeni ali prekliče svojo odločitev o izjemi, sprejeto v skladu z odstavkom 8. V takih primerih o tem brez odlašanja obvesti Komisijo in Agencijo.

Agencija v odložišče iz člena 74 vključi vse odločitve držav članic, o katerih je uradno obveščena v skladu s tem odstavkom.

Odločitev o izjemi, ki jo sprejme država članica v skladu z odstavkom 8, se uporablja tudi za organizacije in osebje, ki izvajajo dejavnosti projektiranja, proizvodnje, vzdrževanja in upravljanja, za katere se ta odločitev uporablja.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „nadzor“ pomeni stalno preverjanje s strani ali v imenu pristojnega organa, ali se zahteve iz te uredbe ter iz delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, na podlagi katerih je bil izdan certifikat ali v zvezi s katerimi je bila dana izjava, še naprej izpolnjujejo;

(2) „Čikaška konvencija“ pomeni Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu, podpisano 7. decembra 1944 v Čikagu, in njene priloge;

(3) „izdelek“ pomeni zrakoplov, motor ali propeler;

(4) „del“ pomeni kateri koli element izdelka, kot je opredeljen v projektu tipa zadevnega izdelka;

▼M3

(5) „TM/ANS“ pomeni upravljanje zračnega prometa, kakor je opredeljeno v točki 9 člena 2 Uredbe (EU) 2024/2803, in navigacijske službe zračnega prometa, kakor so opredeljene v točki 5 člena 2 navedene uredbe, ter funkcije omrežja iz člena 37 navedene uredbe, in službe, ki se ukvarjajo s pridobivanjem in obdelavo podatkov ter formatiranjem in posredovanjem podatkov splošnemu zračnemu prometu za namene zračne plovbe;

▼B

(6) „sestavni del ATM/ANS“ pomeni materialne predmete, kot je strojna oprema, in nematerialne predmete, kot je programska oprema, od katerih je odvisna interoperabilnost EATMN;

(7) „sistem ATM/ANS“ pomeni skupino sestavnih delov v zraku in na zemlji ter tudi vesoljsko opremo, ki podpirajo navigacijske službe zračnega prometa v vseh fazah letenja;

(8) „osrednji načrt ATM“ pomeni načrt, ki je bil potrjen s Sklepom Sveta 2009/320/ES ([1]) v skladu s členom 1(2) Uredbe Sveta (ES) št. 219/2007 ([2]);

(9) „certificiranje“ pomeni vse oblike priznavanja v skladu s to uredbo, ki temeljijo na ustrezni oceni, da pravna ali fizična oseba, izdelek, del, nenameščena oprema, oprema za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, aerodrom, oprema aerodroma za zagotavljanje varnosti, sistem ATM/ANS, sestavni del ATM/ANS ali naprava za simulacijo letenja izpolnjuje veljavne zahteve iz te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, in sicer z izdajo certifikata, ki potrjuje tako izpolnjevanje;

(10) „izjava“ pomeni katero koli pisno izjavo, ki je dana v skladu s to uredbo in na lastno odgovornost pravne ali fizične osebe, za katero se uporablja ta uredba, ter potrjuje, da so izpolnjene veljavne zahteve iz te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, ki se nanašajo na pravno ali fizično osebo, izdelek, del, nenameščeno opremo, opremo za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti, sistem ATM/ANS, sestavni del ATM/ANS ali napravo za simulacijo letenja;

(11) „usposobljeni subjekt“ pomeni akreditirano pravno ali fizično osebo, ki so ji v skladu s to uredbo lahko naložene določene naloge certificiranja ali nadzora s strani Agencije ali pristojnega nacionalnega organa, ki te naloge kontrolirata in sta zanje odgovorna;

([1]) Sklep Sveta 2009/320/ES z dne 30. marca 2009 o potrditvi osrednjega načrta za upravljanje zračnega prometa v Evropi raziskav ATM enotnega evropskega neba (projekt SESAR) (UL L 95, 9.4.2009, str. 41).

([2]) Uredba Sveta (ES) št. 219/2007 z dne 27. februarja 2007 o ustanovitvi skupnega podjetja za razvoj nove generacije evropskega sistema upravljanja zračnega prometa (SESAR) (UL L 64, 2.3.2007, str. 1).

▼B

(12) „certifikat“ pomeni kateri koli certifikat, odobritev, licenco, dovoljenje, potrdilo ali drug dokument, izdan kot rezultat certificiranja, ki potrjuje, da so veljavne zahteve izpolnjene;

(13) „operator zrakoplova“ pomeni vsako pravno ali fizično osebo, ki upravlja ali namerava upravljati enega ali več zrakoplovov;

(14) „operator aerodroma“ pomeni vsako pravno ali fizično osebo, ki upravlja ali namerava upravljati enega ali več aerodromov;

(15) „naprava za simulacijo letenja“ pomeni katero koli vrsto naprave, ki na tleh simulira pogoje letenja, vključno s simulatorji letenja, napravami za usposabljanje za letenje, trenažerji za postopke letenja in navigacije ter osnovnimi napravami za usposabljanje za instrumentalno letenje;

▼C2

(16) „aerodrom“ pomeni opredeljeno območje na kopnem ali vodi, na nepremični, nepremični vodni ali plavajoči konstrukciji, vključno z vsemi objekti, napravami in opremo, ki se nahajajo na takem območju, ki je v celoti ali delno namenjena za uporabo za prihode, odhode in premike zrakoplovov po površini;

▼B

(17) „oprema aerodroma za zagotavljanje varnosti“ pomeni kateri koli instrument, opremo, mehanizem, aparaturo, pribor, programsko opremo ali dodatno opremo, ki se uporablja ali je namenjena za uporabo v podporo varnemu upravljanju zrakoplovov na aerodromu;

(18) „ploščad“ pomeni opredeljeno območje aerodroma, namenjeno namestitvi zrakoplova za vkrcavanje ali izkrcavanje potnikov, natovarjanje ali iztovarjanje prtljage, pošte ali tovora, oskrbo z gorivom, parkiranje ali vzdrževanje;

(19) „storitev upravljanja ploščadi“ pomeni storitev za upravljanje dejavnosti ter premikov zrakoplovov in vozil na ploščadi;

(20) „služba informacij za letenje“ pomeni službo, namenjeno zagotavljanju nasvetov in informacij, koristnih za varno in učinkovito izvedbo letov;

(21) „splošni zračni promet“ pomeni vse premike civilnih in državnih zrakoplovov, ki se izvajajo v skladu s postopki Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO);

(22) „mednarodni standardi in priporočene prakse“ pomeni mednarodne standarde in priporočene prakse, ki jih sprejme ICAO v skladu s členom 37 Čikaške konvencije;

(23) „storitev zemeljske oskrbe“ pomeni katero koli storitev na aerodromih, ki vključuje dejavnosti za zagotavljanje varnosti na področjih nadzora na tleh, odpreme letov in kontrole natovarjanja, odprave potnikov, prtljage, tovora in pošte, oskrbe zrakoplova na ploščadi, oskrbovanja na zrakoplovu, oskrbovanja z gorivom in oljem ter natovarjanja hrane (catering); vključno s primeri, ko operatorji zrakoplovov te storitve zemeljske oskrbe zagotovijo sami zase (samooskrba);

▼B

(24) „komercialni zračni prevoz“ pomeni upravljanje zrakoplova za prevoz potnikov, tovora ali pošte za plačilo ali drugo protivrednost;

(25) „varnostna uspešnost“ pomeni varnost, ki jo dosega Unija, država članica ali organizacija, kot je opredeljena z njenimi cilji varnostne uspešnosti in kazalniki varnostne uspešnosti;

(26) „kazalnik varnostne uspešnosti“ pomeni parameter, ki se uporablja za spremljanje in ocenjevanje varnostne uspešnosti;

(27) „cilj varnostne uspešnosti“ pomeni načrtovan ali nameravan cilj, s katerim se izpolnijo kazalniki varnostne uspešnosti v določenem časovnem obdobju;

(28) „zrakoplov“ pomeni katero koli napravo, ki se lahko obdrži v atmosferi zaradi reakcij zraka, razen reakcij zraka na zemeljsko površino;

(29) „nenameščena oprema“ pomeni kateri koli instrument, opremo, mehanizem, aparaturo, pribor, programsko opremo ali dodatno opremo, ki jo operator zrakoplova prevaža na krovu, vendar ni del, in se uporablja ali je namenjena za uporabo pri upravljanju ali krmiljenju zrakoplova, povečuje možnost preživetja oseb v zrakoplovu ali lahko vpliva na varno upravljanje zrakoplova;

(30) „brezpilotni zrakoplov“ pomeni kakršen koli zrakoplov, ki se brez pilota na krovu upravlja samostojno ali daljinsko ali je projektiran za tako upravljanje;

(31) „pilot na daljavo“ pomeni fizično osebo, odgovorno za varno izvedbo leta brezpilotnega zrakoplova, in sicer tako, da upravlja njegov sistem za krmarjenje, bodisi ročno bodisi, kadar brezpilotni zrakoplov leti avtomatsko, s spremljanjem njegove poti, ter je v vsakem trenutku sposoben posredovati in spremeniti pot;

(32) „oprema za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov“ pomeni kateri koli instrument, opremo, mehanizem, aparaturo, pribor, programsko opremo ali dodatno opremo, ki je potrebna za varno upravljanje brezpilotnega zrakoplova, razen njegovih delov, in ki ni na krovu zadevnega brezpilotnega zrakoplova;

▼M3

(33) „zračni prostor enotnega evropskega neba“ pomeni zračni prostor nad ozemljem, za katerega se uporabljata Pogodbi, in kateri koli drug zračni prostor, v katerem države članice uporabljajo Uredbo (EU) 2024/2803 v skladu s členom 1(4) navedene uredbe;

(34) „pristojni nacionalni organ“ pomeni enega ali več subjektov, ki jih imenuje država članica ter imajo potrebna pooblastila in dodeljene pristojnosti za izvajanje nalog, povezanih s certifikacijo, nadzorom in izvajanjem, v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe.

▼B

Člen 4

Načela za ukrepe, sprejete na podlagi te uredbe

1. Ukrepi, ki jih v skladu s to uredbo sprejmejo Komisija, Agencija in države članice:

(a) odražajo najnovejši tehnični razvoj in dobre prakse na področju letalstva ter upoštevajo globalne letalske izkušnje ter znanstveni in tehnični napredek na zadevnih področjih;

(b) temeljijo na najboljših razpoložljivih dokazih in analizah;

(c) omogočajo takojšen odziv na ugotovljene vzroke nesreč, resnih incidentov in namernih kršitev varnosti;

(d) upoštevajo soodvisnosti med različnimi področji varnosti v letalstvu ter varnostjo v letalstvu, kibernetsko varnostjo in drugimi tehničnimi področji letalskih predpisov;

(e) določajo, kadar je to mogoče, zahteve in postopke na način, ki temelji na uspešnosti in se osredotoča na cilje, ki jih je treba doseči, pri čemer so mogoča različna sredstva za doseganje skladnosti s temi na uspešnosti temelječimi cilji;

(f) spodbujajo sodelovanje in učinkovito uporabo virov med organi na ravni Unije in na ravni držav članic;

(g) so nezavezujoči in vključujejo ukrepe za spodbujanje varnosti, kadar je to mogoče;

(h) upoštevajo mednarodne pravice in obveznosti Unije in držav članic na področju civilnega letalstva, vključno s pravicami in obveznostmi iz Čikaške konvencije.

2. Ukrepi, sprejeti na podlagi te uredbe, ustrezajo naravi in tveganju vsake posamezne dejavnosti, s katero so povezani, ter so sorazmerni z njimi. Kot je primerno za zadevno dejavnost, pri pripravi in sprejemanju takih ukrepov Komisija, Agencija in države članice upoštevajo:

(a) ali se na krovu prevažajo osebe, ki niso letalska posadka, in zlasti, ali je operacija odprta za javnost;

(b) v kolikšni meri bi lahko dejavnost ogrozila tretje osebe ali lastnino na tleh;

(c) kompleksnost, zmogljivost in operativne značilnosti zadevnega zrakoplova;

(d) namen leta, tip zrakoplova in vrsto uporabljenega zračnega prostora;

(e) vrsto, obseg in kompleksnost operacije ali dejavnosti, vključno z obsegom in vrsto prometa, ki ga upravlja pristojna organizacija ali oseba, kadar je to ustrezno;

▼B

(f) obseg, v katerem so osebe, izpostavljene zadevnim tveganjem, povezanim z operacijo, sposobne oceniti ta tveganja in jih obvladati;

(g) rezultate preteklih certifikacijskih in nadzornih dejavnosti.

POGLAVJE II

UPRAVLJANJE VARNOSTI V LETALSTVU

Člen 5

Evropski letalski varnostni program

1. Komisija po posvetovanju z Agencijo in državami članicami sprejme, objavi in po potrebi posodobi dokument, ki opisuje delovanje evropskega sistema za varnost v letalstvu ter vsebuje pravila, dejavnosti in postopke, ki se uporabljajo za upravljanje varnosti v civilnem letalstvu v Uniji v skladu s to uredbo (v nadaljnjem besedilu: evropski letalski varnostni program).

2. Evropski letalski varnostni program vsebuje vsaj elemente, povezane z odgovornostmi za upravljanje varnosti na državni ravni, opisanimi v mednarodnih standardih in priporočenih praksah.

Evropski letalski varnostni program opisuje tudi postopek za pripravo, sprejetje, posodobitev in izvajanje evropskega načrta za varnost v letalstvu iz člena 6, pri čemer tesno sodelujejo države članice in ustrezni deležniki.

Člen 6

Evropski načrt za varnost v letalstvu

1. Agencija v tesnem sodelovanju z državami članicami in ustreznimi deležniki, kakor je določeno v drugem pododstavku člena 5(2), pripravi, sprejme, objavi in nato vsaj enkrat letno posodobi evropski načrt za varnost v letalstvu. Na podlagi ocene ustreznih varnostnih informacij evropski načrt za varnost v letalstvu opredeljuje glavna varnostna tveganja, ki vplivajo na evropski sistem za varnost v letalstvu, in določa potrebne ukrepe za zmanjšanje teh tveganj.

2. Agencija v tesnem sodelovanju z državami članicami in ustreznimi deležniki, kakor je določeno v drugem pododstavku člena 5(2), v posebnem portfelju varnostnega tveganja dokumentira varnostna tveganja iz odstavka 1 tega člena in spremlja, kako zadevne osebe izvajajo s tem povezane blažilne ukrepe, za kar med drugim, kadar je primerno, določi kazalnike varnostne uspešnosti.

3. Evropski načrt za varnost v letalstvu ob upoštevanju ciljev iz člena 1 določa raven varnostne uspešnosti v Uniji. Komisija, Agencija in države članice si skupaj prizadevajo doseči to raven varnostne uspešnosti.

▼B

Člen 7

Državni varnostni program

1. Vsaka država članica v posvetovanju z ustreznimi deležniki vzpostavi in vzdržuje državni varnostni program za upravljanje varnosti v civilnem letalstvu v zvezi z letalskimi dejavnostmi v njeni odgovornosti (v nadaljnjem besedilu: državni varnostni program). Ta program je sorazmeren z obsegom in kompleksnostjo teh dejavnosti in je usklajen z evropskim letalskim varnostnim programom.

2. Državni varnostni program vsebuje vsaj elemente, povezane z odgovornostmi za upravljanje varnosti na državni ravni, opisanimi v mednarodnih standardih in priporočenih praksah.

3. Državni varnostni program ob upoštevanju ciljev iz člena 1 in ravni varnostne uspešnosti iz člena 6(3) določa raven varnostne uspešnosti, ki jo je treba doseči na nacionalni ravni na področju letalskih dejavnosti, za katere je odgovorna zadevna država članica.

Člen 8

Državni načrt za varnost v letalstvu

1. Državni varnostni program vsebuje oziroma se mu priloži državni načrt za varnost v letalstvu. Na podlagi ocene ustreznih varnostnih informacij vsaka država članica v posvetovanju z ustreznimi deležniki v tem načrtu opredeli glavna varnostna tveganja, ki vplivajo na njen nacionalni sistem za varnost v letalstvu, in določi potrebne ukrepe za zmanjšanje teh tveganj.

2. Državni načrt za varnost v letalstvu vključuje tveganja in ukrepe, opredeljene v evropskem načrtu za varnost v letalstvu, ki so relevantni za zadevno državo članico. Država članica obvesti Agencijo, katera tveganja in ukrepi, opredeljeni v evropskem načrtu za varnost v letalstvu, niso relevantni za njen nacionalni sistem varnosti v letalstvu in zakaj.

POGLAVJE III

TEMELJNE ZAHTEVE

ODDELEK I

Plovnost in varstvo okolja

Člen 9

Bistvene zahteve

1. Zrakoplovi iz točk (a) in (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, ter njihovi motorji, propelerji, deli in nenameščena oprema izpolnjujejo bistvene zahteve za plovnost iz Priloge II k tej uredbi.

▼B

2. ►M4 V zvezi s hrupom in emisijami navedeni zrakoplovi in njihovi motorji, propelerji, deli in nenameščena oprema izpolnjujejo zahteve glede varstva okolja iz spremembe 14 zvezka I, spremembe 11 zvezka II in spremembe 2 zvezka III, kakor so se uporabljale 1. januarja 2024, iz Priloge 16 k Čikaški konvenciji. ◄

Te bistvene zahteve za okoljsko sprejemljivost, določene v Prilogi III k tej uredbi, se uporabljajo tudi za izdelke, dele in nenameščeno opremo, kolikor določbe Čikaške konvencije iz prvega pododstavka tega odstavka ne vsebujejo zahtev glede varstva okolja.

Organizacije, ki projektirajo, proizvajajo in vzdržujejo izdelke iz točk (a) in (b) člena 2(1), izpolnjujejo točko 8 Priloge III k tej uredbi.

Člen 10

Skladnost

1. Pri zrakoplovih iz točke (a) člena 2(1), razen pri brezpilotnih zrakoplovih, ter njihovih motorjih, propelerjih in delih se v skladu s členoma 11 in 12 ter členom 15(1) zagotovi skladnost s členom 9.

2. Pri zrakoplovih iz točke (b)(i) člena 2(1), razen pri brezpilotnih zrakoplovih, ter njihovih motorjih, propelerjih, delih in nenameščeni opremi se skladnost s členom 9 zagotovi v skladu s členi 11 do 16.

Člen 11

Projektiranje izdelkov

Projekt izdelka je treba certificirati in zanj izdati certifikat tipa. Tudi spremembe tega projekta je treba certificirati ter nato izdati certifikat o spremembah, vključno z dodatnimi certifikati tipa. Projekte popravil je treba certificirati ter zanje izdati odobritev.

Za podatke o operativni ustreznosti, povezane s projektom tipa, se izda odobritev. Ta odobritev se vključi v certifikat tipa oziroma certifikat tipa z omejitvami iz točke (b) člena 18(1).

Ta certifikat tipa, ta certifikat o spremembah, ta odobritev projektov popravil in ta odobritev podatkov o operativni ustreznosti se izdajo na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da je projekt izdelka skladen z osnovo za certificiranje, določeno v skladu z delegiranimi akti iz točke (b)(i) oziroma (ii) člena 19(1), in da projekt izdelka nima značilnosti ali lastnosti, zaradi katerih bi bil okoljsko nezdružljiv ali nevaren za uporabo.

▼B

►C2 Ta certifikat tipa, ta certifikat o spremembah, to odobritev projektov popravil in to odobritev podatkov o operativni ustreznosti lahko tudi brez takšne vloge izda organizacija, odobrena v skladu s členom 15, ◄ ki ji je bil podeljen privilegij za izdajo navedenih certifikatov ali odobritev v skladu z delegiranim aktom iz točke (k) člena 19(1), kadar se navedena organizacija prepriča, da projekt izdelka izpolnjuje pogoje iz tretjega pododstavka tega odstavka.

Za projekt motorjev in propelerjev, ki so bili certificirani kot del projekta zrakoplova v skladu s tem členom, ni potreben ločen certifikat tipa.

Člen 12

Projektiranje delov

Razen če z delegiranimi akti iz člena 19 ni določeno drugače, je treba projekt delov certificirati in zanj izdati certifikat.

Ta certifikat se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da je projekt dela v skladu z osnovo za certificiranje, določeno v skladu z delegiranimi akti iz točke (b)(iii) člena 19(1).

Ta certifikat lahko tudi brez take vloge izda organizacija, odobrena v skladu s členom 15, ki ji je bil podeljen privilegij za izdajo navedenih certifikatov v skladu z delegiranim aktom iz točke (k) člena 19(1), kadar se navedena organizacija prepriča, da je projekt dela v skladu z osnovo za certificiranje, določeno v skladu z delegiranimi akti iz točke (b)(iii) člena 19(1).

Za projekt delov, ki so bili certificirani kot del projekta izdelka v skladu s členom 11, ni potreben ločen certifikat.

Člen 13

Projektiranje nenameščene opreme

Kadar delegirani akti iz člena 19 tako določajo, je treba projekt nenameščene opreme certificirati in zanj izdati certifikat.

Ta certifikat se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da je projekt nenameščene opreme v skladu z osnovo za certificiranje, določeno v skladu z delegiranimi akti iz točke (b)(iii) člena 19(1).

Ta certifikat lahko tudi brez take vloge izda organizacija, odobrena v skladu s členom 15, ki ji je bil podeljen privilegij za izdajo navedenih certifikatov v skladu z delegiranim aktom iz točke (k) člena 19(1), kadar se navedena organizacija prepriča, da je projekt nenameščene opreme v skladu z osnovo za certificiranje, določeno v skladu z delegiranimi akti iz točke (b)(iii) člena 19(1).

▼B

Člen 14

Posamični zrakoplov

1. Posamični zrakoplov je treba certificirati in zanj izdati certifikat o plovnosti ter, kadar tako določajo delegirani akti iz člena 19, certifikat o hrupu.

Navedena certifikata se izdata na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da je zrakoplov skladen s projektom, certificiranim v skladu s členom 11, ter da je zrakoplov v stanju, ki zagotavlja varno in okoljsko sprejemljivo obratovanje.

2. Certifikata iz odstavka 1 tega člena ostaneta veljavna, dokler se zrakoplov ter njegovi motorji, propelerji, deli in nenameščena oprema vzdržujejo v skladu z izvedbenimi akti glede stalne plovnosti iz člena 17, in so v stanju, ki zagotavlja varno in okoljsko sprejemljivo obratovanje.

Člen 15

Organizacije

1. Razen če z delegiranimi akti iz člena 19 ni določeno drugače, je organizacije, odgovorne za projektiranje in proizvodnjo izdelkov, delov in nenameščene opreme, treba certificirati in jim izdati odobritev. Ta odobritev se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da izpolnjuje pravila, določena z delegiranimi akti iz člena 19, da se zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 9. V tej odobritvi se navedejo privilegiji, priznani organizaciji, in obseg odobritve.

2. Odobritev je tudi potrebna za:

(a) organizacije, odgovorne za vzdrževanje in zagotavljanje stalne plovnosti izdelkov, delov in nenameščene opreme, in

(b) organizacije, ki usposabljajo osebje, odgovorno za sprostitev izdelka, dela ali nenameščene opreme po vzdrževanju.

Prvi pododstavek pa se ne uporablja v primerih, v katerih kot posledica sprejema izvedbenih aktov iz točke (b) člena 17(1) ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti, take odobritve niso potrebne.

Odobritve iz tega odstavka se izdajo na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže skladnost z izvedbenimi akti iz člena 17, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 9.

3. V odobritvah iz odstavka 2 tega člena so navedeni privilegiji, podeljeni organizaciji. Te odobritve se lahko spremenijo, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (b) člena 17(1).

▼B

4. Odobritve iz odstavka 2 tega člena se lahko omejijo, začasno odvzamejo ali prekličejo, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev take odobritve v skladu z izvedbenimi akti iz točke (b) člena 17(1).

5. Kadar kot posledica sprejema izvedbenih aktov iz točke (b) člena 17(1) ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti odobritev iz odstavka 2 tega člena ni potrebna, se lahko v izvedbenih aktih iz člena 17 od zadevne organizacije še vedno zahteva izjava, da je sposobna in ima na voljo sredstva za izvajanje odgovornosti, povezanih z dejavnostmi, ki jih izvaja v skladu z navedenimi izvedbenimi akti.

Člen 16

Osebje

1. Osebje, odgovorno za sprostitev izdelka, dela ali nenameščene opreme po vzdrževanju, mora imeti licenco, razen v primerih, v katerih kot posledica sprejema izvedbenih aktov iz točke (d) člena 17(1) ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti, take licence niso potrebne.

Ta licenca se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže izpolnjevanje določb izvedbenih aktov iz člena 17, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 9.

2. V licenci iz odstavka 1 tega člena se navedejo privilegiji, podeljeni osebju. Licenca se lahko spremeni, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi ukrepi, iz točke (d) člena 17(1).

3. Licenca iz odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev take licence v skladu z izvedbenimi akti iz točke (d) člena 17(1).

Člen 17

Izvedbeni akti glede plovnosti

1. Da bi zagotovila enotno izvajanje in izpolnjevanje bistvenih zahtev iz člena 9, Komisija za zrakoplove iz točke (a) in (b) člena 2 (1), razen za brezpilotne zrakoplove, ter njihove motorje, propelerje, dele in nenameščeno opremo na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1 sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi s:

(a) pravili in postopki za ohranitev certifikatov iz člena 14 in iz točke (a) prvega pododstavka člena 18(2);

(b) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic odobritev iz člena 15(2) in za primere, za katere take odobritve niso potrebne;

(c) pravili in postopki za izjave iz člena 15(5) in za primere, za katere so take izjave potrebne;

▼B

(d) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic licenc iz člena 16 in za primere, za katere take odobritve niso potrebne;

(e) privilegiji in odgovornostmi imetnikov odobritev in licenc, izdanih v skladu s členom 15(2) in členom 16, ter organizacij, ki so dale izjave v skladu s členom 15(5);

(f) pravili in postopki za vzdrževanje izdelkov, delov in nenameščene opreme;

(g) pravili in postopki za zagotavljanje stalne plovnosti zrakoplova;

(h) dodatnimi zahtevami glede plovnosti za izdelke, dele in nenameščeno opremo, katerih projekt je že bil certificiran, ki so potrebne za podporo izboljšanju stalne plovnosti in varnosti.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

2. Komisija pri sprejemanju navedenih izvedbenih aktov zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 9 in ustrezno upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse, zlasti tiste iz prilog 1, 6 in 8 k Čikaški konvenciji.

▼M2

3. Brez poseganja v odstavek 2 se pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi odstavka 1 o umetnointeligenčnih sistemih, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]), upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

Člen 18

Odstopanja

1. Z odstopanjem od členov 9 do 13, kot je ustrezno:

(a) se skladnost projekta izdelkov, delov in nenameščene opreme z bistvenimi veljavnimi zahtevami iz člena 9 lahko oceni brez izdaje certifikata, kadar tako določajo delegirani akti iz točke (d)(i) člena 19(1). V tem primeru se z delegiranimi akti iz točke (j) člena 19(1) opredelijo pogoji in postopki za tako oceno. Delegirani akti iz točke (d)(i) člena 19(1) lahko določajo, da se organizaciji, ki je odgovorna za projektiranje in proizvodnjo navedenih izdelkov, delov in nenameščene opreme, dovoli, da predloži izjavo o skladnosti svojega projekta s temi bistvenimi zahtevami in podrobnimi specifikacijami, določenimi v skladu z delegiranimi akti iz točke (i) člena 19(1), sprejetimi za zagotovitev skladnosti teh projektov s temi bistvenimi zahtevami;

([1]) Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci) (UL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

▼B

(b) kadar projekt zrakoplova ni skladen z bistvenimi zahtevami iz člena 9, se lahko izda certifikat tipa z omejitvami. ►C2 V tem primeru se ta certifikat izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da je projekt zrakoplova skladen z osnovo za certificiranje, določeno v skladu z delegiranimi akti iz točke (b)(i) in (ii) člena 19(1), ◄ in da je projekt zrakoplova ustrezen glede plovnosti in okoljske sprejemljivost z ozirom na nameravano uporabo zrakoplova.

2. Z odstopanjem od členov 9, 10 oziroma 14:

(a) v skladu z delegiranimi akti iz člena 19 se certifikat o plovnosti z omejitvami ali certifikat o hrupu z omejitvami izda za zrakoplov, za katerega projekt je bila potrebna izjava v skladu s točko (a) odstavka 1 ali za katerega je bil izdan certifikat tipa z omejitvami v skladu s točko (b) odstavka 1. V tem primeru se ti certifikati izdajo na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da je zrakoplov skladen z navedenim projektom in da je v stanju, ki zagotavlja varno in okoljsko sprejemljivo obratovanje;

(b) v skladu z delegiranimi akti iz člena 19 se lahko dovoljenje za letenje izda, da se omogoči obratovanje zrakoplova, ki nima veljavnega certifikata o plovnosti ali veljavnega certifikata o plovnosti z omejitvami. V tem primeru se tako dovoljenje za letenje izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da je zrakoplov sposoben za varno izvedbo osnovnega leta.

Dovoljenje za letenje lahko tudi brez take vloge izda organizacija, odobrena v skladu s členom 15, ki ji je bil podeljen privilegij za izdajo navedenih dovoljenj v skladu z delegiranimi akti iz točke (k) člena 19 (1) ali z izvedbenim aktom iz točke (e) člena 17(1), pod pogojem, da se navedena organizacija prepriča, da je zrakoplov sposoben za varno izvedbo osnovnega leta.

Za dovoljenje za letenje se lahko uvedejo ustrezne omejitve, določene v delegiranih aktih iz točke (f) člena 19(1), in zlasti omejitve za zagotovitev varnosti tretjih oseb.

Člen 19

Prenesena pooblastila

1. Za zrakoplove iz točk (a) in (b) člena 2(1), razen za brezpilotne zrakoplove, ter njihove motorje, propelerje, dele in nenameščeno opremo se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi določi podrobna pravila v zvezi s:

(a) podrobnimi zahtevami glede varstva okolja za izdelke, dele in nenameščeno opremo v okoliščinah iz drugega pododstavka člena 9(2);

(b) pogoji, pod katerimi Agencija v skladu s členom 77 določi in vlagatelju sporoči naslednje informacije:

(i) osnovo za certificiranje tipa, ki se uporablja za izdelek za namene certifikacije tipa iz člena 11 in točke (b) člena 18(1);

▼B

(ii) osnovo za certificiranje, ki se uporablja za izdelek za namene odobritve podatkov o operativni ustreznosti iz člena 11, vključno z

— minimalnim programom za usposabljanje osebja za certificiranje vzdrževanja za rating tipa;

— minimalnim programom za rating tipa za pilote in referenčnimi podatki za objektivno kvalifikacijo simulatorjev za tak program;

— po potrebi glavnim seznamom minimalne opreme;

— podatki o tipu zrakoplova, ki so pomembni za kabinsko osebje;

— dodatnimi specifikacijami za zagotovitev skladnosti z oddelkom III;

(iii) osnovo za certificiranje, ki se uporablja za del ali nenameščeno opremo, vključno z opremo in instrumenti za zagotavljanje varnosti iz člena 30(7), za namene certificiranja iz členov 12 in 13;

(c) posebnimi pogoji za skladnost zrakoplovov iz točke (b)(ii) člena 2 (1) z bistvenimi zahtevami iz člena 9;

(d) pogoji za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov iz členov 11, 12, 13 in točke (b) člena 18(1), vključno s:

(i) pogoji za primere, za katere se z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, ter ob upoštevanju narave in tveganja določene dejavnosti taki certifikati potrebni, niso potrebni oziroma so dovoljene izjave;

(ii) pogoji glede trajanja navedenih certifikatov in glede obnovitve navedenih certifikatov, kadar je njihovo trajanje omejeno;

(e) pogoji za izdajo, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov o plovnosti in certifikatov o hrupu iz člena 14(1) ter certifikatov o plovnosti z omejitvami in certifikatov o hrupu z omejitvami iz točke (a) prvega pododstavka člena 18(2);

(f) pogoji za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic in uporabo dovoljenj za letenje iz točke (b) prvega pododstavka člena 18(2);

(g) pogoji za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic odobritev iz člena 15(1), in za primere, za katere so z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, ter ob upoštevanju narave in tveganja določene dejavnosti take odobritve potrebne, niso potrebne oziroma so dovoljene izjave;

(h) privilegiji in odgovornostmi imetnikov certifikatov, izdanih v skladu s členi 11, 12, 13, členi 14(1), 15(1), točko (b) člena 18 (1) in členom 18(2), ter organizacij, ki so predložile izjave v skladu s točko (a) člena 18(1) in točko (g) tega odstavka;

▼B

(i) pogoji za določitev podrobnih specifikacij za projektiranje izdelkov, delov in nenameščene opreme, za katere je potrebna izjava v skladu s točko (a) člena 18(1);

(j) pogoji in postopki za ocenitev plovnosti in okoljske sprejemljivosti projekta izdelkov, projekta delov in projekta nenameščene opreme v skladu s točko (a) člena 18(1), pri kateri ni treba izdati certifikata, vključno s pogoji in omejitvami za operacije;

(k) pogoji, pod katerimi se organizacijam, katerim je bila izdana odobritev v skladu s členom 15(1), podeli privilegij za izdajanje certifikatov iz členov 11, 12 in 13 ter točke (b) prvega pododstavka člena 18(2);

2. Glede plovnosti in okoljske sprejemljivosti zrakoplovov iz točk (a) in (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, ter njihovih motorjev, propelerjev, delov in nenameščene opreme se za izpolnitev ciljev iz člena 1 na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi v potrebnem obsegu spremeni prilogi II in III, kadar je to potrebno zaradi tehničnega, operativnega ali znanstvenega razvoja ali dokazov na področju plovnosti ali okoljske sprejemljivosti.

3. Glede okoljske sprejemljivosti zrakoplovov iz točk (a) in (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, ter njihovih motorjev, propelerjev, delov in nenameščene opreme se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi spremeni sklicevanja na določbe Čikaške konvencije, navedene v prvem pododstavku člena 9(2), ter jih tako posodobi glede na poznejše spremembe navedenih določb, ki začnejo veljati po 4. juliju 2018 in ki se začnejo uporabljati v vseh državah članicah, kolikor takšne prilagoditve ne širijo področja uporabe te uredbe.

▼M2

4. Pri sprejemanju delegiranih aktov na podlagi odstavkov 1 in 2 o umetnointeligenčnih sistemih, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, se upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

ODDELEK II

Letalska posadka

Člen 20

Bistvene zahteve

Piloti in kabinsko osebje, ki so udeleženi pri upravljanju zrakoplovov iz točke (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, ter naprave za simulacijo letenja, osebe in organizacije, ki usposabljajo, preizkušajo, preverjajo ali opravljajo zdravniške preglede navedenih pilotov in kabinskega osebja, izpolnjujejo bistvene zahteve iz Priloge IV.

▼B

Člen 21

Piloti

1. Piloti morajo imeti licenco pilota in zdravniško spričevalo pilota, ki ustrezata operaciji, ki naj bi jo izvajali, razen v primerih, v katerih kot posledica sprejema izvedbenih aktov iz točke (c)(i) člena 23(1) ter ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti, take licence ali zdravniška spričevala niso potrebna.

2. Navedena licenca pilotov iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da izpolnjuje določbe izvedbenih aktov iz člena 23, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 20.

3. Navedeno zdravniško spričevalo pilota iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da izpolnjuje določbe izvedbenih aktov iz člena 23, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 20.

4. V licenci pilota in zdravniškem spričevalu pilota iz odstavka 1 tega člena so navedeni privilegiji, podeljeni pilotu.

Licenca pilota in zdravniško spričevalo pilota se lahko spremenita, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (c) člena 23(1).

5. Licenca pilota ali zdravniško spričevalo pilota iz odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev licence ali zdravniškega spričevala, določenih v skladu z izvedbenimi akti iz točke (c) člena 23(1).

6. Usposabljanje in izkušnje na zrakoplovih, za katere ta uredba ne velja, se lahko priznajo za pridobitev licence pilota iz odstavka 1 tega člena v skladu z izvedbenimi akti iz točke (c)(iv) člena 23(1).

Člen 22

Kabinsko osebje

1. Kabinsko osebje, ki izvaja operacije komercialnega zračnega prevoza, mora imeti potrdilo.

2. Tudi od kabinskega osebja, ki izvaja operacije, ki ne spadajo v komercialni zračni prevoz, se ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti lahko zahteva, da ima potrdilo v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) člena 23(2).

▼B

3. Potrdila iz odstavkov 1 in 2 tega člena se izdajo na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da izpolnjuje določbe izvedbenih aktov iz člena 23, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 20.

4. V potrdilih iz odstavkov 1 in 2 tega člena so navedeni privilegiji, podeljeni kabinskemu osebju. Potrdila se lahko spremenijo, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi ukrepi iz točke (a) člena 23(2).

5. Potrdila iz odstavkov 1 in 2 tega člena se lahko omejijo, začasno odvzamejo ali prekličejo, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo ali ohranitev takega potrdila v skladu z izvedbenimi ukrepi iz točke (a) člena 23(2).

6. Kabinsko osebje mora pred uveljavljanjem svojih privilegijev, nato pa v rednih časovnih presledkih, opraviti pregled zdravstvene sposobnosti, da se zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 20 glede zdravstvene sposobnosti v skladu z izvedbenimi akti iz točke (b) člena 23(2).

Člen 23

Izvedbeni akti glede pilotov in kabinskega osebja

1. Da bi zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje bistvenih zahtev iz člena 20 v zvezi s piloti, ki so udeleženi pri upravljanju zrakoplovov iz točke (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, Komisija na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi z:

(a) različnimi kategorijami licenc pilota in zdravniških spričeval pilota iz člena 21 ter različnimi ratingi za licence pilota, ki ustrezajo različnim vrstam izvajanih dejavnosti;

(b) privilegiji in odgovornostmi imetnikov licenc pilota, ratingov pilota in zdravniških spričeval pilota;

(c) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic licenc pilota, ratingov pilota in zdravniških spričeval pilota, vključno s:

(i) pravili in postopki za primere, za katere take licence pilota, ratingi pilota in zdravniška spričevala pilota niso potrebni;

(ii) pravili in postopki za pretvorbo nacionalnih licenc pilota in nacionalnih zdravniških spričeval pilota v licence pilota in zdravniška spričevala pilota iz člena 21(1);

(iii) pravili in postopki za pretvorbo nacionalnih licenc letalskega inženirja v licence pilota iz člena 21(1);

▼B

(iv) pravili in postopki za priznavanje usposabljanja in izkušenj na zrakoplovih, za katere se ta uredba ne uporablja, za pridobitev licenc pilota iz člena 21(1).

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

Komisija pri sprejemanju teh izvedbenih aktov zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 20 te uredbe in ustrezno upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse, zlasti tiste iz Priloge 1 k Čikaški konvenciji.

Če je primerno, ti izvedbeni ukrepi vključujejo določbe za izdajo vseh vrst licenc in ratingov za pilote, potrebnih v skladu s Prilogo 1 k Čikaški konvenciji. Ti izvedbeni akti lahko vključujejo tudi določbe za izdajo drugih vrst licenc in ratingov za pilote.

2. Da bi zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje bistvenih zahtev iz člena 20 v zvezi s kabinskim osebjem, ki je udeleženo pri upravljanju zrakoplovov iz točke (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, Komisija na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi s:

▼C2

(a) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic potrdil kabinskega osebja in za primere, za katere so taka potrdila potrebna za kabinsko osebje, ki izvaja operacije, ki ne spadajo v komercialni zračni prevoz;

▼B

(b) pravili in postopki za pregled zdravstvene sposobnosti kabinskega osebja iz člena 22;

(c) privilegiji in odgovornostmi imetnikov potrdil kabinskega osebja iz člena 22.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

Člen 24

Organizacije za usposabljanje in zdravstveni centri za letalsko osebje

1. Za zdravstvene centre za letalsko osebje je potrebna odobritev.

2. Za organizacije za usposabljanje pilotov in organizacije za usposabljanje kabinskega osebja je potrebna odobritev, razen v primerih, v katerih kot posledica sprejema izvedbenih aktov iz točke (a) člena 27(1) ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti, take odobritve niso potrebne.

3. Odobritve iz odstavkov 1 in 2 tega člena se izdajo na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže skladnost z izvedbenimi akti iz člena 27, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 20.

▼B

4. V odobritvah iz odstavkov 1 in 2 tega člena so navedeni privilegiji, podeljeni organizaciji. Te odobritve se lahko spremenijo, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) člena 27(1).

5. Odobritve iz odstavkov 1 in 2 tega člena se lahko omejijo, začasno odvzamejo ali prekličejo, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takih odobritev v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) člena 27(1).

6. Kadar kot posledica sprejetja izvedbenih aktov iz točke (a) člena 27(1) ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti odobritev iz odstavka 2 tega člena za organizacije za usposabljanje pilotov ali organizacije za usposabljanje kabinskega osebja ni potrebna, se lahko v izvedbenih aktih iz točke (b) člena 27(1) od zadevne organizacije še vedno zahteva izjava, da je sposobna in ima na voljo sredstva za izvajanje odgovornosti, povezanih z dejavnostmi, ki jih izvaja v skladu z navedenimi izvedbeni akti.

Člen 25

Naprave za simulacijo letenja

1. Za vsako napravo za simulacijo letenja, ki se uporablja za usposabljanje pilotov, je potreben certifikat, razen v primerih, v katerih kot posledica sprejema izvedbenih aktov iz točke (a) člena 27(1) ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti, taki certifikati niso potrebni.

2. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da vlagatelj in naprava izpolnjujeta določbe izvedbenih aktov iz člena 27, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 20.

3. V certifikatu iz odstavka 1 tega člena so navedene funkcije naprave. Certifikat se lahko spremeni zaradi sprememb teh funkcij v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) člena 27(1).

4. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če imetnik ali naprava ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takega certifikata v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) člena 27(1).

5. Kadar tako določajo izvedbeni akti iz člena 27, se od organizacij, odgovornih za delovanje naprave za simulacijo letenja, zahteva izjava o skladnosti naprave z bistvenimi zahtevami iz člena 20 in s podrobnimi specifikacijami, določenimi v skladu z izvedbenimi akti iz točke (b) člena 27(1).

▼B

Člen 26

Inštruktorji in izpraševalci

1. Osebe, odgovorne za izvajanje usposabljanja za letenje, usposabljanja na simulatorju letenja ali ocenjevanje usposobljenosti pilotov, ter zdravniki za letalsko osebje morajo imeti certifikat, razen v primerih, v katerih kot posledica sprejema izvedbenih aktov iz točke (a) člena 27(1) ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti, taki certifikati niso potrebni.

2. Od oseb, odgovornih za izvajanje usposabljanja kabinskega osebja ali ocenjevanje usposobljenosti kabinskega osebja, se ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti lahko zahteva, da imajo certifikat v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) člena 27(1).

3. Navedeni certifikati iz odstavkov 1 in 2 tega člena se izdajo na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da izpolnjuje določbe izvedbenih aktov iz člena 27, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 20.

4. V certifikatih iz odstavkov 1 in 2 tega člena so navedeni podeljeni privilegiji.

Ti certifikati se lahko spremenijo, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) člena 27(1).

5. Certifikati iz odstavkov 1 in 2 tega člena se lahko omejijo, začasno odvzamejo ali prekličejo, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takih certifikatov v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) člena 27(1).

Člen 27

Izvedbeni akti glede usposabljanja, preizkušanja, preverjanja in zdravniških pregledov

1. Da bi zagotovila enotno uporabo in upoštevanje bistvenih zahtev iz člena 20, Komisija za naprave za simulacijo letenja ter za osebe in organizacije, ki izvajajo usposabljanje, preizkušanje, preverjanje ali zdravniške preglede pilotov in kabinskega osebja, na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi s:

(a) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic odobritev in certifikatov iz členov 24, 25 in 26 ter za primere, za katere take odobritve in certifikati so oziroma niso potrebni;

▼B

(b) pravili in postopki za izjave organizacij za usposabljanje pilotov in organizacij za usposabljanje kabinskega osebja iz člena 24(6) ter operatorjev naprav za simulacijo letenja iz člena 25(5) ter za primere, za katere so take izjave potrebne;

(c) privilegiji in odgovornostmi imetnikov odobritev in certifikatov iz členov 24, 25 in 26 ter organizacij, ki predložijo izjave v skladu s členoma 24(6) in 25(5).

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

2. Komisija pri sprejemanju navedenih izvedbenih aktov zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 20 in ustrezno upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse, zlasti tiste iz prilog 1 in 6 k Čikaški konvenciji.

▼M5

3. Brez poseganja v odstavek 2 se pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi odstavka 1 o umetnointeligenčnih sistemih (v nadaljnjem besedilu: sistemi UI), ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]), upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

Člen 28

Prenesena pooblastila

1. Glede pilotov in kabinskega osebja, ki so udeleženi pri upravljanju zrakoplovov iz točke (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, ter naprav za simulacijo letenja, oseb in organizacij, ki izvajajo usposabljanje, preizkušanje, preverjanje ali zdravniške preglede navedenih pilotov in kabinskega osebja, se za izpolnitev ciljev iz člena 1 na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi v potrebnem obsegu spremeni Prilogo IV, kadar je to potrebno zaradi tehničnega, operativnega ali znanstvenega razvoja ali varnostnih dokazov v zvezi z letalskim osebjem.

2. Če je primerno, pravila iz odstavka 1 vključujejo določbe za izdajo vseh vrst licenc pilota in ratingov, ki so potrebni v skladu s Čikaško konvencijo. Ta pravila lahko vključujejo tudi določbe za izdajo drugih vrst licenc in ratingov.

([1]) Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci) (UL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

▼B

ODDELEK III

Operacije v zraku

Člen 29

Bistvene zahteve

Upravljanje zrakoplovov iz točke (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, izpolnjuje bistvene zahteve iz Priloge V in, če je primerno, iz prilog VII in VIII.

Člen 30

Operatorji zrakoplovov

1. Za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 29 se ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti od operatorjev zrakoplovov, ki so ustanovljeni, imajo sedež ali glavni kraj poslovanja na ozemlju, na katerem se uporabljata Pogodbi, lahko zahteva, da v skladu z izvedbenimi akti iz točk (b) in (c) prvega pododstavka člena 31(1):

(a) predložijo izjavo, da so sposobni in imajo na voljo sredstva za izvajanje odgovornosti, povezanih z upravljanjem zrakoplovov v skladu z navedenimi izvedbeni akti ali

(b) imajo certifikat.

2. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže skladnost z izvedbenimi akti iz člena 31, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 29.

3. V certifikatu iz odstavka 1 tega člena so navedeni privilegiji, podeljeni operatorju zrakoplova. Certifikat se lahko spremeni, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (b) prvega pododstavka člena 31(1).

4. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takega certifikata v skladu z izvedbenimi akti iz točke (b) prvega pododstavka člena 31(1).

5. Od operatorjev zrakoplovov iz odstavka 1 tega člena se ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti v skladu z izvedbenimi akti iz člena 31 lahko zahteva, da:

(a) izpolnjujejo posebne zahteve, če sklepajo sporazume o letih pod skupno oznako ali sporazume o zakupu;

▼B

(b) izpolnjujejo posebne zahteve, če upravljajo zrakoplov, ki je registriran v tretji državi;

(c) oblikujejo seznam minimalne opreme (MEL) ali enakovreden dokument, v katerem je predvideno obratovanje zrakoplova v določenih razmerah, v katerih določeni instrumenti, deli opreme ali funkcije na začetku leta ne delujejo.

6. Države članice zagotovijo, da upravljanje zrakoplova na ozemlju, na katerem se uporabljata Pogodbi, vanj ali iz njega, ki ga izvaja operator zrakoplova, ki je ustanovljen, ima sedež ali glavni kraj poslovanja zunaj navedenega ozemlja, za katerega pa države članice izvajajo funkcije in naloge države operatorja v skladu s Čikaško konvencijo, ter osebje in organizacije, ki so udeleženi pri tem upravljanju, dosegajo raven varnosti, ki je enakovredna ravni, določeni s to uredbo.

7. ►C2 Kadar tako določajo izvedbeni akti iz točke (g) prvega pododstavka člena 31(1), je zrakoplov opremljen s potrebno opremo in instrumenti za zagotavljanje varnosti, ki so certificirani, kadar je to potrebno v skladu z delegiranimi akti iz točke (b)(iii) člena 19(1), vključno z nekaterimi ali vsemi od naslednjih: ◄

(a) zapisovalniki podatkov o letih;

(b) napravami za spremljanje položaja zrakoplova;

(c) napravami za pravočasno pridobivanje podatkov z zapisovalnika podatkov o letu, kadar je letalo v nevarnosti, pri čemer uporabljajo elektronsko komunikacijo v realnem času ali druge ustrezne tehnične rešitve.

Člen 31

Izvedbeni akti glede operacij v zraku

1. Da bi zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje bistvenih zahtev iz člena 29, Komisija za upravljanje zrakoplovov iz točke (b) člena 2 (1), razen brezpilotnih zrakoplovov, na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi s:

(a) posebnimi pravili in postopki za upravljanje zrakoplovov v skladu z bistvenimi zahtevami iz člena 29;

(b) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov iz točke (b) člena 30(1) in za primere, za katere so potrebni taki certifikati;

(c) pravili in postopki za izjave operatorjev zrakoplovov iz točke (a) člena 30(1) in za primere, za katere so take izjave potrebne;

▼B

(d) privilegiji in odgovornostmi imetnikov certifikatov iz točke (b) člena 30(1) ter operatorjev zrakoplovov, ki predložijo izjave iz točke (a) člena 30(1);

(e) dodatnimi zahtevami, ki so potrebne za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 29, ki se uporabljajo za operatorje zrakoplovov, ki so ustanovljeni, imajo sedež ali glavni kraj poslovanja na ozemlju, na katerem se uporabljata Pogodbi, kadar ti operatorji sklepajo sporazume o letih pod skupno oznako ali sporazume o zakupu ali če upravljajo zrakoplov, ki je registriran v tretji državi;

(f) pravili in postopki za operatorje zrakoplovov iz člena 30(1), kadar pripravljajo MEL ali enakovreden dokument, in za primere, za katere je potreben;

(g) pravili in postopki, v skladu s katerimi mora biti zrakoplov opremljen s potrebno opremo in instrumenti za zagotavljanje varnosti, vključno z zapisovalniki podatkov o letih in/ali napravami, navedenimi v členu 30(7), ter pravili in postopki za ohranitev, varstvo, uporabo in, kjer je to ustrezno, varen prenos zadevnih podatkov.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

2. Komisija pri sprejemanju navedenih izvedbenih aktov zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 29 te uredbe in ustrezno upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse, zlasti tiste iz Priloge 6 k Čikaški konvenciji.

▼M5

3. Brez poseganja v odstavek 2 se pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi odstavka 1 o sistemih UI, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

Člen 32

Prenesena pooblastila

1. Za upravljanje zrakoplovov iz točke (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, se na Komisijo v skladu s členom 128 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov, s katerimi določi podrobna pravila v zvezi s:

(a) pogoji, ki jih morajo izpolnjevati operatorji iz člena 30(1) ter njihovi člani letalske posadke glede omejitev časa letenja in delovnega časa, ter zahtevami glede počitka za člane letalske posadke;

▼B

(b) pogoji in postopki, potrebnimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 29 v zvezi z odobritvijo individualnih specifikacijskih shem za čas letenja s strani pristojnih nacionalnih organov in izdajo mnenj Agencije o teh shemah v skladu s členom 76(7).

2. Glede upravljanja zrakoplovov iz točke (b) člena 2(1), razen brezpilotnih zrakoplovov, se za izpolnitev ciljev iz člena 1 na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi v potrebnem obsegu spremeni Prilogo V in, če je primerno, prilogi VII in VIII, kadar je to potrebno zaradi tehničnega, operativnega ali znanstvenega razvoja ali varnostnih dokazov v zvezi z operacijami v zraku.

▼M5

3. Pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi odstavka 1 o sistemih UI, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, se upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

ODDELEK IV

Aerodromi

Člen 33

Bistvene zahteve

Aerodromi, oprema aerodromov za zagotavljanje varnosti, obratovanje aerodromov ter zagotavljanje storitev zemeljske oskrbe in storitev upravljanja ploščadi na aerodromih iz točke (e) člena 2(1) izpolnjujejo bistvene zahteve iz Priloge VII in, če je primerno, Priloge VIII.

Člen 34

Certificiranje aerodromov

1. Za aerodrome se zahteva certifikat. Ta certifikat velja za aerodrom in njegovo opremo za zagotavljanje varnosti, razen če je bila za opremo za zagotavljanje varnosti predložena izjava oziroma izdan certifikat iz točk (a) oziroma (b) člena 35(1).

2. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da:

(a) je aerodrom v skladu z izvedbenimi akti iz člena 36 in osnovo za certificiranje aerodroma iz odstavka 5 tega člena ter

(b) aerodrom nima značilnosti ali lastnosti, zaradi katerih njegovo obratovanje ne bi bilo varno.

▼B

3. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se lahko spremeni, tako da se vključijo spremembe aerodroma ali njegove opreme za zagotavljanje varnosti v skladu z izvedbenimi akti iz točke (c) člena 36(1).

4. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če aerodrom ali njegova oprema za zagotavljanje varnosti ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takega certifikata v skladu z izvedbenimi akti iz točke (c) člena 36(1).

5. Osnova za certificiranje aerodroma vključuje naslednje:

(a) veljavne certifikacijske specifikacije za vrsto aerodroma;

(b) tiste določbe veljavnih certifikacijskih specifikacij, katerim je priznana enakovredna raven varnosti;

(c) posebne podrobne tehnične specifikacije, ki so potrebne, kadar katera od certifikacijskih specifikacij iz točke (a) tega odstavka zaradi projektivnih značilnosti določenega aerodroma ali zaradi operativnih izkušenj ne zadošča ali ni primerna za zagotavljanje izpolnjevanja bistvenih zahtev iz člena 33.

Člen 35

Oprema aerodroma za zagotavljanje varnosti

1. Z izvedbenimi akti iz člena 36 se ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti organizacij, ki projektirajo, izdelujejo in vzdržujejo opremo aerodromov za zagotavljanje varnosti, ki se uporablja ali naj bi se uporabljala na aerodromih, za katere se uporablja ta uredba, lahko zahteva, da:

(a) predložijo izjavo, da je taka oprema skladna s podrobnimi specifikacijami, določenimi v skladu z izvedbenimi akti iz člena 36, ali

(b) imajo certifikat za opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti.

2. Certifikat iz točke (b) odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da oprema izpolnjuje podrobne specifikacije, določene v skladu z izvedbenimi akti iz člena 36, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 33.

3. V certifikatu iz točke (b) odstavka 1 tega člena se navedejo funkcije opreme. Ta certifikat se lahko spremeni zaradi sprememb teh funkcij v skladu z izvedbenimi akti iz točke (d) člena 36(1).

▼B

4. Certifikat iz točke (b) odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če oprema ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takega certifikata v skladu z izvedbenimi akti iz točke (d) člena 36(1).

Člen 36

Izvedbeni akti glede aerodromov in opreme aerodroma za zagotavljanje varnosti

1. Da bi zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje bistvenih zahtev iz člena 33, Komisija za aerodrome in opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi s:

(a) pravili in postopki za določitev osnove za certificiranje, ki se uporablja za aerodrom za namene certificiranja v skladu s členom 34(1), ter za uradno obveščanje vlagatelja o tej osnovi na podlagi člena 34(5);

(b) pravili in postopki za določitev podrobnih specifikacij, ki se uporabljajo za opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti za namene certificiranja v skladu s členom 35(1), ter za uradno obveščanje vlagatelja o teh specifikacijah;

(c) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov za aerodrome iz člena 34, vključno z operativnimi omejitvami, povezanimi s posebnim projektom aerodroma;

(d) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov za opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti iz člena 35(1), in za primere, za katere so taki certifikati potrebni;

(e) pravili in postopki za določitev podrobnih specifikacij, ki se uporabljajo za opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti, za katero je potrebna izjava v skladu s členom 35(1);

(f) pravili in postopki za izjavo v skladu s členom 35(1) za opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti in za primere, za katere so potrebne take izjave;

(g) privilegiji in odgovornostmi imetnikov certifikatov iz člena 34 in člena 35(1) ter organizacij, ki predložijo izjave v skladu s členom 35(1);

(h) pravili in postopki za priznavanje in pretvorbo nacionalnih certifikatov za aerodrome, ki se izdajo na podlagi nacionalnega prava držav članic, v certifikate za aerodrome iz člena 34 te uredbe, vključno z ukrepi, ki jih je zadevna država članica že odobrila na podlagi priglašenih razlik glede na Prilogo 14 k Čikaški konvenciji.

▼B

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

2. Komisija pri sprejemanju navedenih izvedbenih aktov zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 33 te uredbe in ustrezno upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse, zlasti tiste iz Priloge 14 k Čikaški konvenciji.

▼M5

3. Brez poseganja v odstavek 2 se pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi odstavka 1 o sistemih UI, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

Člen 37

Organizacije

1. Organizacije, odgovorne za obratovanje aerodromov, je treba certificirati in zanje izdati certifikat. Ta certifikat se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže skladnost z delegiranimi akti iz člena 39, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 33.

V certifikatu so navedeni privilegiji, podeljeni organizaciji, in obseg certifikata.

2. Organizacije, odgovorne za zagotavljanje storitev zemeljske oskrbe in storitev upravljanja ploščadi na aerodromih, za katere se uporablja ta uredba, predložijo izjavo, da so sposobne in da imajo na voljo sredstva za izvajanje odgovornosti, povezanih z zagotovljenimi storitvami, v skladu z bistvenimi zahtevami iz člena 33.

Člen 38

Varovanje okolice aerodromov

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so aerodromi, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, varovani pred dejavnostmi in spremembami v njihovi okolici, ki bi lahko povzročile nesprejemljiva tveganja za zrakoplove, ki uporabljajo aerodrome.

2. Organizacije iz člena 37(1) spremljajo dejavnosti in spremembe, ki bi lahko povzročile nesprejemljiva tveganja za letalski promet v okolici aerodromov, za obratovanje katerih so odgovorne. Te organizacije sprejmejo potrebne ukrepe za zmanjšanje navedenih tveganj, kolikor to spada v njihovo pristojnost, in, kadar temu ni tako, o teh tveganjih obvestijo pristojne organe države članice, v kateri se nahajajo aerodromi.

▼B

3. Da bi zagotovila enotno uporabo tega člena Komisija na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

Člen 39

Prenesena pooblastila

1. Za obratovanje aerodromov ter zagotavljanje storitev zemeljske oskrbe in storitev upravljanja ploščadi na aerodromih se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi določi podrobna pravila v zvezi s:

(a) posebnimi pogoji za obratovanje aerodromov v skladu z bistvenimi zahtevami iz člena 33;

(b) pogoji za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov iz člena 37(1);

(c) privilegiji in odgovornostmi imetnikov certifikatov iz člena 37(1);

(d) pogoji in postopki za izjave organizacij, ki zagotavljajo storitve zemeljske oskrbe, in organizacij, ki zagotavljajo storitve upravljanja ploščadi, v skladu s členom 37(2), vključno s tem, da operatorji te izjave priznajo brez nadaljnjega preverjanja;

(e) privilegiji in odgovornostmi organizacij, ki zagotavljajo storitve zemeljske oskrbe in storitve upravljanja ploščadi ter so predložile izjave v skladu s členom 37(2).

2. Glede aerodromov, opreme aerodromov za zagotavljanje varnosti, obratovanja aerodromov, storitev zemeljske oskrbe in storitev upravljanja ploščadi se za izpolnitev ciljev iz člena 1 na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi v potrebnem obsegu spremeni Prilogo VII in, če je primerno, Prilogo VIII, kadar je to potrebno zaradi tehničnega, operativnega ali znanstvenega razvoja ali varnostnih dokazov v zvezi z aerodromi.

▼M5

3. Pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi odstavka 1 o sistemih UI, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, se upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

ODDELEK V

ATM/ANS

Člen 40

Bistvene zahteve

1. Zagotavljanje ATM/ANS iz točke (g) člena 2(1) izpolnjuje bistvene zahteve iz Priloge VIII in, če je primerno, Priloge VII.

▼B

2. Zrakoplovi, ki obratujejo v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, razen tistih, ki opravljajo dejavnosti iz točke (a) člena 2(3), izpolnjujejo bistvene zahteve iz točke 1 Priloge VIII.

Člen 41

Izvajalci ATM/ANS

1. Izvajalci ATM/ANS morajo imeti certifikat.

2. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže skladnost z izvedbenimi akti iz člena 43, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 40.

3. V certifikatu iz odstavka 1 tega člena so navedeni podeljeni privilegiji. Ta certifikat se lahko spremeni, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (b) prvega pododstavka člena 43(1).

▼M3

3a. Za certifikat iz odstavka 1 tega člena se lahko uporabljajo objektivno utemeljeni, nediskriminatorni, sorazmerni in pregledni pogoji. Ti pogoji so lahko po potrebi povezani z:

(a) omejitvami izvajanja drugih služb kakor tistih, ki so povezane z izvajanjem navigacijskih služb zračnega prometa;

(b) pogodbami, sporazumi ali drugimi dogovori med izvajalcem ATM/ANS in tretjo stranjo, ki se nanašajo na službe;

(c) zagotavljanjem informacij, ki so razumno potrebne za preverjanje zahtev certifikata iz tega člena, ter

(d) drugimi pravnimi pogoji, ki niso specifični za navigacijske službe zračnega prometa, kakor so pogoji, ki se nanašajo na začasni odvzem ali preklic certifikata.

▼B

4. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takega certifikata v skladu z izvedbenimi akti iz točke (b) prvega pododstavka člena 43(1).

5. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena lahko države članice v skladu z izvedbenimi akti, iz člena 43, sklenejo, da izvajalcem služb informacij za letenje omogočijo, da predložijo izjavo, da so sposobni in da imajo na voljo sredstva za izvajanje odgovornosti, povezanih z izvajanjem služb v skladu z bistvenimi zahtevami iz člena 40. V tem primeru zadevna država članica o svoji odločitvi obvesti Komisijo, Agencijo in druge države članice.

6. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko države članice izvajalce ATM/ANS izvzamejo iz obveznosti, da imajo certifikat, kadar so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) izvajalec ima glavni kraj poslovanja zunaj ozemelj, za katera so odgovorne države članice v skladu s Čikaško konvencijo;

▼B

(b) izvajalec ATM/ANS zagotavlja storitve za zračni promet majhnega obsega v omejenem delu zračnega prostora, za katerega je odgovorna država članica, ki odobri izjemo, in ta del zračnega prostora meji na zračni prostor, za katerega je odgovorna tretja država;

(c) zahteva, da izvajalec dokaže, da izpolnjuje pravila iz odstavka 1, bi izvajalca nesorazmerno obremenila glede na naravo in tveganja zadevne dejavnosti, ki jo izvaja v tem zračnem prostoru;

(d) zadevna država članica določi pravila in postopke, pod katerimi mora izvajalec zagotavljati ATM/ANS in ki v skladu z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami zagotavljajo sprejemljivo raven varnosti in izpolnjevanja bistvenih zahtev iz člena 40 glede na posebne razmere v zadevnem primeru, ter uvede primerna in učinkovita sredstva in ureditev za nadzorovanje in izvrševanje, tako da lahko zagotovi izpolnjevanje teh pravil in postopkov;

(e) jasno je določeno, kaj zajema izjema, izjema pa je omejena na to, kar je dejansko nujno; kadar je njeno trajanje daljše od petih let, se izjema redno pregleduje v primernih časovnih presledkih; izjema se uporablja nediskriminatorno.

Kadar namerava država članica odobriti tako izjemo, o svoji nameri uradno obvesti Komisijo in Agencijo ter jima posreduje vse ustrezne informacije.

Komisija po posvetovanju z Agencijo sprejme izvedbene akte, ki vsebujejo njeno odločitev, ali so pogoji iz prvega pododstavka tega odstavka izpolnjeni. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 127(2). Ti izvedbeni akti se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije* in jih Agencija vključi v odložišče iz člena 74.

►C2 Zadevna država članica odobri izjemo samo, če izvedbeni akti iz tretjega pododstavka vsebujejo pozitivno odločitev. ◄ Izjemo prekliče, kadar zlasti z rednimi pregledi iz točke (e) prvega pododstavka ugotovi, da pogoji iz prvega pododstavka niso več izpolnjeni. Komisijo in Agencijo brez odlašanja obvesti o vseh odobritvah izjem, če je ustrezno pa tudi o rezultatih vseh takih pregledov in morebitnih preklicih.

Člen 42

Organizacije, ki projektirajo, izdelujejo ali vzdržujejo sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS

1. Od organizacij, ki projektirajo, proizvajajo ali vzdržujejo sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS se ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganj zadevne dejavnosti lahko v skladu z izvedbenimi akti iz člena 43, zahteva, da:

(a) predložijo izjavo, da so sposobne in imajo na voljo sredstva za izvajanje odgovornosti, povezanih z dejavnostmi, ki jih izvajajo v skladu z navedenimi izvedbeni akti, ali

(b) imajo certifikat.

▼B

2. Certifikat iz točke (b) odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da izpolnjuje pravila iz izvedbenih aktov iz člena 43, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 40.

3. V certifikatu iz točke (b) odstavka 1 tega člena so navedeni podeljeni privilegiji. Certifikat se lahko spremeni, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (d) prvega pododstavka člena 43(1).

4. Certifikat iz točke (b) odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takega certifikata v skladu z izvedbenimi akti iz točke (d) prvega pododstavka člena 43(1).

▼M3

Člen 43

Izvedbeni akti glede izvajalcev ATM/ANS in organizacij, ki projektirajo, proizvajajo ali vzdržujejo sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS

1. Da bi zagotovila enotno izvajanje in skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 40, Komisija za zagotavljanje ATM/ANS iz točke (g) člena 2(1) na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi s:

(a) posebnimi pravili in postopki za zagotavljanje ATM/ANS v skladu z bistvenimi zahtevami iz člena 40, vključno s pripravo in izvajanjem načrta ravnanja ob izrednih dogodkih v skladu s točko 5.1 (f) Priloge VIII;

(b) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov iz člena 41(1);

(bb) pogoji iz člena 41(3a);

(c) pravili in postopki za izjave izvajalcev služb informacij za letenje iz člena 41(5) in za primere, za katere so take izjave dovoljene;

(d) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov iz točke (b) člena 42(1) in za primere, za katere so potrebni taki certifikati;

(e) pravili in postopki za izjave organizacij iz točke (a) člena 42(1) in za primere, za katere so take izjave potrebne;

(f) privilegiji in odgovornostmi imetnikov certifikatov iz člena 41(1) in točke (b) člena 42(1) ter organizacij, ki predložijo izjavo v skladu s členom 41(5) in točko (a) člena 42(1).

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

▼M3

2. V pravilih iz odstavka 1 se ustrezno upošteva evropski osrednji načrt ATM.

3. Komisija pri sprejemanju teh izvedbenih aktov zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 40 te uredbe in ustrezno upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse, zlasti tiste iz prilog 2 do 4, 10, 11 in 15 k Čikaški konvenciji.

▼M2

4. Pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi odstavka 1 o umetnointeligenčnih sistemih, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, se upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

Člen 44

Izvedbeni akti glede uporabe zračnega prostora in projektiranja struktur zračnega prostora

1. Da bi zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje bistvenih zahtev iz člena 40, Komisija za zagotavljanje ATM/ANS iz točke (g) člena 2 (1) ter za projektiranje struktur zračnega prostora na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi z:

(a) operativnimi pravili v zvezi z uporabo zračnega prostora, opremo zrakoplova ter sistemi ATM/ANS in sestavnimi deli ATM/ANS, potrebnimi za uporabo zračnega prostora;

(b) pravili in postopki za projektiranje struktur zračnega prostora, da se zagotovi skladnost s členom 46.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

2. V pravilih iz odstavka 1 se ustrezno upošteva osrednji načrt ATM.

3. Komisija pri sprejemanju navedenih izvedbenih aktov zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 40 te uredbe in ustrezno upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse, zlasti tiste iz prilog 2, 3, 10, 11 in 15 k Čikaški konvenciji.

Člen 45

Sistemi ATM/ANS in sestavni deli ATM/ANS

1. Kadar tako določajo delegirani akti iz člena 47, se od izvajalcev ATM/ANS iz člena 41 zahteva, da predložijo izjavo, da sistemi ATM/ANS in sestavni deli ATM/ANS, ki jih morajo aktivirati navedeni izvajalci, izpolnjujejo podrobne specifikacije, določene v skladu z delegiranimi akti iz člena 47, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 40.

2. Kadar tako določajo delegirani akti iz člena 47, je treba sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS certificirati in zanje izdati certifikat.

▼B

Ta certifikat se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da ti sistemi in sestavni deli izpolnjujejo podrobne specifikacije, določene v skladu z delegiranimi akti iz člena 47, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 40.

Z odstopanjem od prvega pododstavka in kadar tako določajo delegirani akti iz člena 47, lahko organizacije, ki projektirajo, proizvajajo ali vzdržujejo sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, predložijo izjavo, da navedeni sistemi in sestavni deli izpolnjujejo podrobne specifikacije, določene v skladu z delegiranimi akti iz člena 47, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 40, in da so navedeni sistemi in sestavni deli primerni za uporabo.

Člen 46

Projektiranje struktur zračnega prostora

Države članice zagotovijo, da so strukture zračnega prostora pravilno projektirane, nadzorovane in potrjene, preden so uvedene in jih zrakoplovi lahko uporabijo v skladu s podrobnimi pravili, ki jih sprejme Komisija na podlagi točke (b) člena 44(1).

Člen 47

Prenesena pooblastila

1. Za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS se na Komisijo v skladu s členom 128 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov, s katerimi določi podrobna pravila v zvezi s:

(a) pogoji za določitev podrobnih specifikacij, ki se uporabljajo za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS za namene certificiranja v skladu s členom 45(2), ter uradno obveščanje vlagatelja o teh specifikacijah;

(b) pogoji za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov iz člena 45(2) ter za primere, v katerih so z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, ter ob upoštevanju narave in tveganja določene zadevne dejavnosti potrebni taki certifikati oziroma se dovolijo izjave;

(c) privilegiji in odgovornostmi imetnikov certifikatov iz člena 45(2);

(d) privilegiji in odgovornostmi organizacij, ki izdajajo izjave v skladu s členom 45(1) in (2);

(e) pogoji in postopki za izjave izvajalcev ATM/ANS v skladu s členom 45(1) in za primere, za katere so z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, ter ob upoštevanju narave in tveganja določene zadevne dejavnosti te izjave potrebne;

(f) pogoji za določitev podrobnih specifikacij, ki se uporabljajo za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, za katere je potrebna izjava v skladu s členom 45(1) in (2);

▼B

2. Glede zagotavljanja ATM/ANS se za izpolnitev ciljev iz člena 1 na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi v potrebnem obsegu spremeni Prilogo VIII in, če je primerno, Prilogo VII, kadar je to potrebno zaradi tehničnega, operativnega ali znanstvenega razvoja ali varnostnih dokazov v zvezi z ATM/ANS.

▼M2

3. Pri sprejemanju delegiranih aktov na podlagi odstavkov 1 in 2 o umetnointeligenčnih sistemih, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, se upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

ODDELEK VI

Kontrolorji zračnega prometa

Člen 48

Bistvene zahteve

Kontrolorji zračnega prometa, vključeni v zagotavljanje ATM/ANS iz točke (g) člena 2(1), ter osebe, organizacije in naprave za letalsko usposabljanje, vključene v usposabljanje, preizkušanje, preverjanje ali zdravniške preglede navedenih kontrolorjev zračnega prometa, izpolnjujejo bistvene zahteve iz Priloge VIII.

Člen 49

Kontrolorji zračnega prometa

1. Kontrolorji zračnega prometa morajo imeti licenco kontrolorja zračnega prometa in zdravniško spričevalo kontrolorja zračnega prometa, ki sta ustrezna za storitev, ki jo zagotavljajo.

2. Licenca kontrolorja zračnega prometa iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj za licenco dokaže, da izpolnjuje določbe izvedbenih aktov iz člena 50, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 48.

3. Zdravniško spričevalo kontrolorja zračnega prometa iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko kontrolor zračnega prometa dokaže, da izpolnjuje določbe izvedbenih aktov iz člena 50, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 48.

4. V licenci kontrolorja zračnega prometa in zdravniškem spričevalu kontrolorja zračnega prometa iz odstavka 1 tega člena so navedeni privilegiji, podeljeni kontrolorju zračnega prometa. Ta licenca kontrolorja zračnega prometa in zdravniško spričevalo kontrolorja zračnega prometa se lahko spremenita, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (c) prvega pododstavka člena 50 (1).

5. Licenca kontrolorja zračnega prometa in zdravniško spričevalo kontrolorja zračnega prometa iz odstavka 1 tega člena se lahko omejita, začasno odvzameta ali prekličeta, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev licence ali zdravniškega spričevala v skladu z izvedbenimi akti iz točke (c) prvega pododstavka člena 50(1).

▼B

Člen 50

Izvedbeni akti glede kontrolorjev zračnega prometa

1. Za zagotovitev enotnega izvajanja in upoštevanja bistvenih zahtev iz člena 48 Komisija za kontrolorje zračnega prometa na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi z:

(a) različnimi kategorijami, ratingi in pooblastili za licence kontrolorja zračnega prometa iz člena 49;

(b) privilegiji in odgovornostmi imetnikov licenc kontrolorja zračnega prometa, ratingov in pooblastil za licence ter zdravniških spričeval iz člena 49;

(c) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic licenc, ratingov in pooblastil za licence kontrolorja zračnega prometa ter zdravniških spričeval iz člena 49, vključno s pravili in postopki za pretvorbo nacionalnih licenc kontrolorja zračnega prometa in nacionalnih zdravniških spričeval v licence in zdravniška spričevala kontrolorja zračnega prometa iz člena 49;

(d) pravili in postopki, ki jih morajo izpolnjevati kontrolorji zračnega prometa glede omejitev delovnega časa, ter zahtevami glede počitka; taka pravila in postopki zagotavljajo visoko raven varnosti, saj varujejo pred posledicami utrujenosti, obenem pa omogočajo zadostno prilagodljivost pri načrtovanju dela;

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

2. Komisija pri sprejemanju navedenih izvedbenih aktov zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 48 te uredbe in ustrezno upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse, zlasti tiste iz Priloge 1 k Čikaški konvenciji.

▼M5

3. Brez poseganja v odstavek 2 se pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi odstavka 1 o sistemih UI, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

Člen 51

Organizacije za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa in zdravstveni centri za letalsko osebje

1. Organizacije za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa in zdravstveni centri za letalsko osebje morajo biti odobreni.

2. Odobritev iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže skladnost z izvedbenimi akti iz člena 53, sprejetimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 48.

▼B

3. V odobritvi iz odstavka 1 tega člena so navedeni privilegiji, podeljeni organizaciji. Odobritev se lahko spremeni, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) prvega pododstavka člena 53(1).

4. Odobritev iz odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev take odobritve v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) prvega pododstavka člena 53(1).

Člen 52

Inštruktorji, ocenjevalci in zdravniki za letalsko osebje

1. Osebe, odgovorne za izvajanje praktičnega usposabljanja in ocenjevanje praktičnih spretnosti kontrolorjev zračnega prometa, ter zdravniki za letalsko osebje morajo imeti certifikat.

2. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da izpolnjuje določbe izvedbenih aktov iz člena 53, sprejetih za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 48.

3. V certifikatu iz odstavka 1 tega člena so navedeni podeljeni privilegiji. Certifikat se lahko spremeni, tako da se dodajo ali odpravijo privilegiji v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) prvega pododstavka člena 53(1).

4. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če imetnik ne izpolnjuje več pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takega certifikata v skladu z izvedbenimi akti iz točke (a) prvega pododstavka člena 53(1).

Člen 53

Izvedbeni akti glede usposabljanja, preizkušanja, preverjanja in zdravniških pregledov

1. Da bi zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje bistvenih zahtev iz člena 48, Komisija za osebe in organizacije, ki izvajajo usposabljanje, preizkušanje, preverjanje in zdravniške preglede kontrolorjev zračnega prometa na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi s:

(a) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic odobritev in certifikatov iz členov 51 in 52;

(b) privilegiji in odgovornostmi imetnikov odobritev in certifikatov iz členov 51 in 52.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

▼B

2. Komisija pri sprejemanju navedenih izvedbenih aktov zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz člena 48 te uredbe in ustrezno upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse, zlasti tiste iz Priloge 1 k Čikaški konvenciji.

▼M5

3. Brez poseganja v odstavek 2 se pri sprejemanju izvedbenih aktov na podlagi odstavka 1 o sistemih UI, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

Člen 54

Prenesena pooblastila

Glede kontrolorjev zračnega prometa ter oseb in organizacij, ki izvajajo usposabljanje, preizkušanje, preverjanje ali zdravniške preglede kontrolorjev zračnega prometa, ter glede naprav za letalsko usposabljanje, se za izpolnitev ciljev iz člena 1 na Komisijo v skladu s členom 128 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov, s katerimi v potrebnem obsegu spremeni Prilogo VIII, kadar je to potrebno zaradi tehničnega, operativnega ali znanstvenega razvoja ali varnostnih dokazov v zvezi z organizacijami za usposabljanje in kontrolorji zračnega prometa.

ODDELEK VII

Brezpilotni zrakoplovi

Člen 55

Bistvene zahteve za brezpilotne zrakoplove

►C2 Projektiranje, proizvodnja, vzdrževanje in upravljanje zrakoplovov iz točk (a) in (b) člena 2(1), kadar zadeva brezpilotne zrakoplove ter njihove motorje, propelerje, dele, nenameščeno opremo in opremo za njihovo daljinsko upravljanje, pa tudi osebje, ◄ vključno s piloti na daljavo, in organizacije, ki izvajajo te dejavnosti, izpolnjujejo bistvene zahteve iz Priloge IX, ter, kadar tako določajo delegirani akti iz člena 58 in izvedbeni akti iz člena 57, bistvene zahteve iz prilog II, IV in V.

Člen 56

Skladnost brezpilotnih zrakoplovov

1. ►C2 Ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganja zadevne dejavnosti, operativnih značilnosti zadevnega brezpilotnega zrakoplova in značilnosti območja upravljanja se lahko zahteva certifikat za projektiranje, proizvodnjo, vzdrževanje in upravljanje brezpilotnih zrakoplovov ter njihovih motorjev, propelerjev, delov, nenameščene opreme in opreme za njihovo daljinsko upravljanje, pa tudi osebje, ◄ vključno s piloti na daljavo, in organizacije, ki izvajajo te dejavnosti, v skladu z delegiranimi akti iz člena 58 in izvedbeni akti iz člena 57.

▼B

2. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže usklajenost z delegiranimi akti iz člena 58 in izvedbenimi akti iz člena 57.

3. V certifikatu iz odstavka 1 tega člena so navedeni varnostne omejitve, pogoji delovanja in privilegiji. Certifikat se lahko spremeni, tako da se dodajo ali odpravijo omejitve, pogoji in privilegiji v skladu z delegiranimi akti iz člena 58 in izvedbenimi akti iz člena 57.

4. Certifikat iz odstavka 1 tega člena se lahko omeji, začasno odvzame ali prekliče, če imetnik ne izpolnjuje več pogojev, pravil in postopkov za izdajo in ohranitev takega certifikata v skladu z delegiranimi akti iz člena 58 in izvedbenimi akti iz člena 57.

5. ►C2 Ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 ter zlasti narave in tveganja zadevne dejavnosti, operativnih značilnosti zadevnega brezpilotnega zrakoplova in značilnosti območja upravljanja se lahko z delegiranimi akti iz člena 58 in izvedbenimi akti iz člena 57 za projektiranje, proizvodnjo, vzdrževanje in upravljanje brezpilotnih zrakoplovov ter njihovih motorjev, propelerjev, delov, nenameščene opreme in opreme za njihovo daljinsko upravljanje, pa tudi osebje, ◄ vključno s piloti na daljavo, in organizacije, vključene v te dejavnosti, zahteva izjava, ki potrjuje skladnost s temi delegiranimi in izvedbenimi akti.

6. Kadar se cilji in načela iz členov 1 in 4 lahko dosežejo brez uporabe poglavij IV in V te uredbe, se z delegiranimi akti iz točke (c) člena 58(1) lahko določi, da se navedeni poglavji ne uporabljata niti za bistvene zahteve iz člena 55 niti za ustrezna podrobna pravila, določena v skladu s členom 58. V takih primerih navedene bistvene zahteve in navedena podrobna pravila predstavljajo „usklajevalno zakonodajo Skupnosti“ v smislu Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) in Sklepa št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([2]).

7. Države članice zagotovijo, da se informacije o registraciji brezpilotnih zrakoplovov in operatorjev brezpilotnih zrakoplovov, za katere se zahteva registracija v skladu z izvedbenimi akti iz člena 57 in točke 4 Priloge IX, shranjujejo v digitalnih, harmoniziranih, interoperabilnih nacionalnih sistemih registracije. Državam članicam se omogoči dostop in izmenjava informacij prek odložišča iz člena 74.

8. Ta oddelek ne posega v možnost držav članic, da določijo nacionalna pravila, s katerimi bi za operacije brezpilotnih zrakoplovov zunaj področja uporabe te uredbe, vključno z javno varnostjo ali varstvom zasebnosti in osebnih podatkov v skladu s pravom Unije, veljali določeni pogoji.

([1]) Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

([2]) Sklep št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o skupnem okviru za trženje proizvodov in razveljavitvi Sklepa Sveta 93/465/EGS (UL L 218, 13.8.2008, str. 82).

▼B

Člen 57

Izvedbeni akti glede brezpilotnih zrakoplovov

Da bi zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje bistvenih zahtev iz člena 55, Komisija za upravljanje zrakoplovov iz točk (a) in (b) člena 2 (1), kadar zadeva brezpilotne zrakoplove, pa tudi osebje, vključno s piloti na daljavo, in organizacije, ki izvajajo te dejavnosti, ter na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi s:

(a) posebnimi pravili in postopki za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, pa tudi za osebje, vključno s piloti na daljavo, in organizacije, ki izvajajo te operacije;

(b) pravili in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov ali za predložitev izjav v zvezi z upravljanjem brezpilotnih zrakoplovov, pa tudi za osebje in organizacije, ki izvajajo te dejavnosti, ter za primere, za katere so taki certifikati ali izjave potrebni; pravila in postopki za izdajo navedenih certifikatov ter predložitev navedenih izjav lahko temeljijo na ali so sestavljeni iz podrobnih zahtev iz oddelkov I, II in III;

(c) privilegiji in odgovornostmi imetnikov certifikatov ter fizičnih in pravnih oseb, ki predložijo izjavo;

(d) pravili in postopki za registracijo in označevanje brezpilotnih zrakoplovov in za registracijo operatorjev brezpilotnih zrakoplovov iz oddelka 4 Priloge IX;

(e) pravili in postopki za določitev digitalnih, interoperabilnih, usklajenih nacionalnih sistemov za registracijo iz člena 56(7);

(f) pravili in postopki za pretvorbo nacionalnih certifikatov v certifikate, potrebne v skladu s členom 56(1).

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

▼M2

Pri sprejemanju teh izvedbenih aktov o umetnointeligenčnih sistemih, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, se upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

Člen 58

Prenesena pooblastila

1. Za projektiranje, proizvodnjo in vzdrževanje zrakoplovov iz točk (a) in (b) člena 2(1), kadar zadeva brezpilotne zrakoplove ter njihove motorje, propelerje, dele, nenameščeno opremo in opremo za daljinsko upravljanje zrakoplovov, pa tudi osebje, vključno s piloti na daljavo, in organizacije, ki izvajajo te dejavnosti, se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi določi podrobna pravila v zvezi s:

▼B

(a) posebnimi pogoji za projektiranje, proizvodnjo in vzdrževanje brezpilotnih zrakoplovov ter njihovih motorjev, propelerjev, delov, nenameščene opreme in opreme za daljinsko upravljanje zrakoplovov, pa tudi osebje, vključno s piloti na daljavo, in organizacije, ki izvajajo te dejavnosti, ki so potrebni z zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz člena 55, kar lahko vključuje pogoje, pod katerimi morajo imeti brezpilotni zrakoplovi potrebne značilnosti in funkcionalnosti, povezanimi zlasti z omejevanjem največje operativne razdalje in višine, sporočanjem položaja, omejitvijo vstopa v kritična območja, izogibanjem trčenjem, stabilizacijo leta in samodejnim pristankom;

(b) ►C2 pogoji in postopki za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic certifikatov ali za predložitev izjav v zvezi s projektiranjem, proizvodnjo in vzdrževanjem brezpilotnih zrakoplovov, njihovih motorjev, propelerjev, delov, nenameščene opreme in opreme za njihovo daljinsko upravljanje, pa tudi za osebje, ◄ vključno s piloti na daljavo, in organizacije, ki izvajajo te dejavnosti, iz člena 56(1) in (5), ter za primere, za katere so taki certifikati ali izjave potrebni; pogoji in postopki za izdajo navedenih certifikatov ter za predložitev navedenih izjav lahko temeljijo na ali so sestavljeni iz podrobnih zahtev iz oddelkov I, II in III;

(c) pogoji, pod katerimi za zahteve glede projektiranja, proizvodnje in vzdrževanja brezpilotnih zrakoplovov ter njihovih motorjev, propelerjev, delov, nenameščene opreme in opreme za njihovo daljinsko upravljanje za namene člena 56(6) ne veljata poglavji IV in V;

(d) privilegiji in odgovornostmi imetnikov certifikatov ter fizičnih in pravnih oseb, ki predložijo izjavo;

(e) pogoji za pretvorbo nacionalnih certifikatov v certifikate, potrebne v skladu s členom 56(1).

2. Glede projektiranja, proizvodnje, vzdrževanja in upravljanja zrakoplovov iz točk (a) in (b) člena 2(1), kadar zadeva brezpilotne zrakoplove ter njihove motorje, propelerje, dele, nenameščeno opremo in opremo za daljinsko upravljanje zrakoplovov, pa tudi osebja, vključno s piloti na daljavo, in organizacij, ki izvajajo te dejavnosti, se za izpolnitev ciljev iz člena 1 na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi v potrebnem obsegu spremeni Prilogo IX in, če je primerno, Prilogo III, kadar je to potrebno zaradi tehničnega, operativnega ali znanstvenega razvoja ali varnostnih dokazov v zvezi z operacijami v zraku.

▼M2

3. Pri sprejemanju delegiranih aktov na podlagi odstavkov 1 in 2 o umetnointeligenčnih sistemih, ki so varnostne komponente v smislu Uredbe (EU) 2024/1689, se upoštevajo zahteve iz poglavja III, oddelek 2, navedene uredbe.

▼B

ODDELEK VIII

Zrakoplovi, ki jih na letih v Unijo, znotraj Unije ali iz nje uporablja operator tretje države

Člen 59

Veljavna pravila

Brez poseganja v točko 1 Priloge VIII in pravila, sprejeta na podlagi točke (a) člena 44(1), zrakoplovi iz točke (c) člena 2(1) ter njihove letalske posadke in operacije izpolnjujejo veljavne standarde ICAO.

Kolikor takih standardov ni, navedeni zrakoplovi ter njihove letalske posadke in operacije izpolnjujejo:

(a) če gre za zrakoplove, ki niso brezpilotni zrakoplovi, bistvene zahteve iz prilog II, IV in V;

(b) če gre za brezpilotne zrakoplove, bistvene zahteve, določene v Prilogi IX in, kadar tako določajo delegirani akti iz člena 61, bistvene zahteve iz prilog II, IV in V.

Vendar se drugi pododstavek ne uporablja, kadar so navedene bistvene zahteve v nasprotju s pravicami tretjih držav v skladu z mednarodnimi konvencijami.

Člen 60

Skladnost

1. Uporabo zrakoplovov iz točke (c) člena 2(1) za komercialni zračni prevoz je treba certificirati in zanjo izdati dovoljenje.

To dovoljenje se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da je sposoben in da ima na voljo sredstva za izvajanje odgovornosti, povezanih z uporabo navedenih zrakoplovov v skladu z bistvenimi zahtevami iz člena 59. V dovoljenju se navedejo privilegiji, podeljeni operatorju, in obseg operacij.

2. Kadar tako določajo delegirani akti iz člena 61, je upravljanje zrakoplovov iz točke (c) člena 2(1), ki ni namenjeno komercialnemu zračnemu prevozu, treba certificirati in zanj izdati dovoljenje.

To dovoljenje se izda na podlagi vloge, ko vlagatelj dokaže, da je sposoben in da ima na voljo sredstva za izvajanje odgovornosti, povezanih z uporabo navedenih zrakoplovov v skladu z bistvenimi zahtevami iz člena 59.

V dovoljenju so navedeni privilegiji, podeljeni operatorju, in obseg operacij.

▼B

Z odstopanjem od prvega pododstavka tega odstavka se lahko, kadar tako določajo delegirani akti iz člena 61, operatorjem zrakoplovov iz točke (c) člena 2(1), ki izvajajo operacije, ki niso namenjene komercialnemu zračnemu prevozu, omogoči, da predložijo izjavo, da so sposobni in da imajo na voljo sredstva za izvajanje odgovornosti, povezanih z uporabo navedenih zrakoplovov v skladu z zahtevami iz člena 59.

3. Razen za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov se dovoljenja in izjave iz odstavkov 1 in 2 ne zahtevajo za upravljanje zrakoplovov, ki zgolj preletijo ozemlje, na katerem se uporabljata Pogodbi.

Člen 61

Prenesena pooblastila

1. Za zrakoplove iz točke (c) člena 2(1) ter njihove letalske posadke in operacije se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi določi podrobna pravila v zvezi z:

(a) dovoljenji za zrakoplove, ki nimajo standardnega spričevala o plovnosti ICAO, ali dovoljenji za pilote, ki nimajo standardne licence ICAO, za lete na ozemlje, na katerem se uporabljata Pogodbi, znotraj tega ozemlja ali z njega;

(b) posebnimi pogoji za upravljanje zrakoplovov v skladu s členom 59;

(c) alternativnimi pogoji za primere, kadar skladnost s standardi in zahtevami iz člena 59 ni mogoča ali je za zagotovitev skladnosti potreben nesorazmeren napor operatorja, pri čemer je treba zagotoviti, da so izpolnjeni cilji zadevnih standardov in zahtev;

(d) pogoji za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitev, začasni odvzem ali preklic dovoljenj iz člena 60 in za primere, za katere se z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, ter ob upoštevanju narave in tveganja določene zadevne dejavnosti zahtevajo taka dovoljenja oziroma se dovolijo izjave. ►C2 Ti pogoji upoštevajo certifikate, izdane v državi registracije, državi operatorja in, v primeru brezpilotnega zrakoplova, državi, v kateri se nahaja oprema za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, in ne posegajo v Uredbo (ES) št. 2111/2005 in izvedbene akte, sprejete na podlagi navedene uredbe; ◄

(e) privilegiji in odgovornostmi imetnikov dovoljenj iz člena 60(1) in (2) ter, kadar je ustrezno, operatorjev zrakoplovov, ki so predložili izjave v skladu s členom 60(2);

2. Komisija pri sprejemanju pravil iz odstavka 1 zagotovi zlasti, da:

(a) so ustrezno uporabljene priporočene prakse in dokumenti z navodili ICAO;

▼B

(b) nobena zahteva ne presega tega, kar se v okviru te uredbe zahteva od zrakoplovov iz točke (b)(i) člena 2(1) ter od letalske posadke in operatorjev takih zrakoplovov;

(c) je postopek, po katerem se pridobijo dovoljenja iz člena 60(1) in (2), preprost, sorazmeren, učinkovit in stroškovno učinkovit ter omogoča dokazovanje skladnosti, ki je sorazmerno z zahtevnostjo operacije in tveganjem, povezanim s to operacijo. Komisija zlasti zagotovi, da se upoštevajo:

(i) rezultati programa univerzalne presoje nadzora varnosti ICAO;

(ii) informacije, zbrane v okviru programov pregleda na ploščadi, vzpostavljenih v skladu z delegiranimi akti iz člena 62(13) in izvedbenimi akti iz člena 62(14);

(iii) druge priznane informacije o varnostnih vidikih zadevnega operatorja;

(iv) certifikati, izdani v skladu z zakonodajo tretje države;

(d) se upoštevajo vidiki, povezani z ATM/ANS.

POGLAVJE IV

SKUPNI SISTEM ZA CERTIFICIRANJE, NADZOR IN IZVRŠEVANJE

Člen 62

Certificiranje, nadzor in izvrševanje

1. Komisija, Agencija in države članice sodelujejo znotraj enotnega evropskega sistema za varnost v letalstvu, da bi zagotovile skladnost s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe.

2. Da bi zagotovili skladnost s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe, Agencija in pristojni nacionalni organi:

(a) sprejmejo in ocenijo predložene vloge ter, kadar je to ustrezno, izdajo ali obnovijo certifikate in sprejmejo predložene izjave v skladu s poglavjem III;

(b) izvajajo nadzor nad imetniki certifikatov, fizičnimi in pravnimi osebami, ki so predložile izjave, ter izdelki, deli, opremo, sistemi ATM/ANS in sestavnimi deli ATM/ANS, napravami za simulacijo letenja in aerodromi, za katere se uporablja ta uredba;

▼B

(c) izvajajo potrebne preiskave, inšpekcijske preglede, tudi preglede na ploščadi, presoje in druge dejavnosti spremljanja, da ugotovijo, ali so pravne ali fizične osebe, za katere se uporablja ta uredba, morebiti kršile zahteve iz te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe;

(d) sprejmejo vse potrebne izvršilne ukrepe, vključno s spreminjanjem, omejitvami, začasnim odvzemom ali preklicem certifikatov, ki so jih izdali, prizemljitvijo zrakoplovov in nalaganjem kazni, za odpravo ugotovljenih kršitev;

(e) iz varnostih razlogov prepovedo ali omejijo dejavnosti iz poglavja III ali zanje uvedejo posebne pogoje;

(f) zagotovijo ustrezno raven usposobljenosti svojega osebja, ki opravlja naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja, tudi z zagotavljanjem ustreznega usposabljanja.

▼M3

2a. Brez poseganja v člen 5(1), drugi pododstavek, Uredbe (EU) 2024/2803 se pristojni organi za namene izvajanja svojih certifikacijskih, nadzornih in izvršilnih nalog v zvezi z bistvenimi zahtevami iz točke 7 Priloge VIII te uredbe opirajo na ocene, ki jih nacionalni nadzorni organ iz člena 4 navedene uredbe opravi pri izvajanju svojih nalog na podlagi člena 7(3) navedene uredbe.

▼B

3. Države članice zagotovijo, da njihovi pristojni nacionalni organi neodvisno sprejemajo strokovne odločitve o certificiranju, nadzoru in izvrševanju ter svoje naloge opravljajo nepristransko in pregledno ter da so ustrezno organizirani in upravljani ter imajo ustrezne kadre. Države članice zagotovijo tudi, da imajo nacionalni pristojni organi potrebna sredstva in zmogljivosti za učinkovito in pravočasno izvajanje nalog, ki so jim dodeljene v skladu s to uredbo.

4. Odgovornosti za naloge v zvezi s certificiranjem, nadzorom in izvrševanjem iz odstavka 2 se določijo v skladu s tem odstavkom.

Agencija je za te naloge odgovorna, kadar so ji bile dodeljene v skladu s členi 77 do 82 ter kadar so bile te naloge nanjo prenesene v skladu s členoma 64 in 65.

Kadar pa država članica odobri izjemo v skladu s členom 41(6), se točka (a) člena 80(1) ne uporablja več in ta država članica postane odgovorna za nadzor nad zadevnim izvajalcem ATM/ANS in za izvrševanje ukrepov za zadevnega izvajalca ATM/ANS, kot je določeno v zadevni izjemi.

Pristojni nacionalni organ države članice, v kateri se nahaja aerodrom, je odgovoren za zadevne naloge, ki se nanašajo na certifikate za aerodrome iz člena 34(1) in certifikate za operatorje aerodromov iz člena 37(1).

Navedeni pristojni nacionalni organ je odgovoren tudi za naloge nadzora nad organizacijami, odgovornimi za zagotavljanje storitev zemeljske oskrbe ali storitev upravljanja ploščadi na aerodromu, in za izvrševanje ukrepov v zvezi z navedenimi organizacijami.

▼B

V vseh drugih primerih je za izvajanje teh nalog odgovoren pristojni nacionalni organ države članice, v kateri ima fizična ali pravna oseba, ki vlaga vlogo za certifikat ali predloži izjavo, glavni kraj poslovanja oziroma – kadar ta oseba nima glavnega kraja poslovanja – prebivališče ali sedež, razen če jih je treba zaradi učinkovitega izvajanja nalog v zvezi s certificiranjem, nadzorom in izvrševanjem, dodeliti pristojnemu nacionalnemu organu druge države članice v skladu s podrobnimi pravili iz točke (d) odstavka 14.

Kadar pa tako določajo izvedbeni akti iz odstavka 15:

(a) so zdravniki za letalsko osebje, zdravstveni centri za letalsko osebje in splošni zdravniki odgovorni za izdajo zdravniških spričeval pilota iz člena 21(1) ter zdravniških spričeval kontrolorja zračnega prometa iz člena 49(1);

(b) so organizacije za usposabljanje kabinskega osebja, ki jim je bila izdana odobritev v skladu s členom 24, in operatorji zrakoplovov, ki jim je bil izdan certifikat v skladu s členom 30, odgovorni za izdajo potrdil kabinskega osebja iz člena 22.

5. Države članice lahko odločijo, da bodo z odstopanjem od odstavka 4 njihovi pristojni nacionalni organi skupaj odgovorni za naloge v zvezi s certificiranjem, nadzorom in izvrševanjem, ki zadevajo operatorja zrakoplovov, ki opravlja komercialni zračni prevoz, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) taka skupna odgovornost je bila določena v sporazumu, ki so ga te države članice sklenile pred 1. januarjem 1992;

(b) te države članice so zagotovile, da njihovi nacionalni pristojni organi učinkovito izvajajo te naloge v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe.

Zadevne države članice najpozneje do 12. marca 2019 uradno obvestijo Komisijo in Agencijo o svoji odločitvi o skupni odgovornosti ter jima zagotovijo vse ustrezne informacije, zlasti o sporazumu iz točke (a) in sprejetih ukrepih za zagotovitev učinkovitega opravljanja teh nalog v skladu s točko (b).

Kadar Komisija po posvetovanju z Agencijo meni, da pogoji iz prvega pododstavka niso izpolnjeni, v ta namen sprejme izvedbene akte, ki vsebujejo njeno odločitev. Po tem, ko Komisija o tem izvedbenem aktu uradno obvesti zadevne države članice, te države članice brez odlašanja spremenijo ali prekličejo svojo odločitev o skupni odgovornosti ter o tem obvestijo Komisijo in Agencijo.

Agencija v odložišče iz člena 74 vključi vse odločitve Komisije in držav članic, o katerih je uradno obveščena v skladu s tem odstavkom.

6. Nadzor, ki ga izvajajo Agencija in pristojni nacionalni organi, je neprekinjen in temelji na prednostnih nalogah, določenih ob upoštevanju tveganj za civilno letalstvo.

7. Agencija pri opravljanju pregledov na ploščadi iz točke (c) odstavka 2 sodeluje s pristojnim nacionalnim organom države članice, na ozemlju katere se opravlja pregled na ploščadi.

▼B

8. Agencija upravlja in uporablja orodja in postopke, potrebne za zbiranje, izmenjavo in analizo informacij o varnosti, ki so bile pridobljene med pregledi na ploščadi iz točke (c) odstavka 2.

9. Za lažje učinkovito izvajanje svojih nalog v zvezi s certificiranjem, nadzorom in izvrševanjem, si Komisija, Agencija in pristojni nacionalni organi izmenjujejo ustrezne informacije, med drugim o morebitnih ali ugotovljenih kršitvah.

10. Agencija spodbuja enotno razumevanje in uporabo zahtev iz te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, med drugim z oblikovanjem smernic iz člena 76(3) ob posvetovanju s pristojnimi nacionalnimi organi.

11. Vse pravne ali fizične osebe, za katere se uporablja ta uredba, lahko Agencijo opozorijo na domnevne razlike med državami članicami pri uporabi pravil. Kadar take razlike resno ovirajo dejavnosti navedenih oseb ali drugače povzročajo večje težave, Agencija in pristojni nacionalni organi zadevnih držav članic sodelujejo, da te razlike obravnavajo in jih po potrebi nemudoma odpravijo. Kadar navedenih razlik ni mogoče odpraviti, Agencija predloži zadevo Komisiji.

12. Agencija in pristojni nacionalni organi sprejmejo potrebne in učinkovite ukrepe za povečanje ozaveščenosti o varnosti v civilnem letalstvu in razširjanje informacij v zvezi z varnostjo, ki so pomembne za preprečevanje nesreč in incidentov.

13. Komisija je pooblaščena, da za naloge Agencije v zvezi s certificiranjem, nadzorom in izvrševanjem v skladu s to uredbo sprejema delegirane akte v skladu s členom 128, s katerimi določi podrobna pravila o:

(a) pogojih za izvajanje certificiranja ter za izvajanje preiskav, inšpekcijskih pregledov, presoj in drugih dejavnosti spremljanja, ki so potrebne, da lahko Agencija učinkovito nadzira fizične in pravne osebe, izdelke, dele, opremo, sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, naprave za simulacijo letenja in aerodrome, za katere se uporablja ta uredba;

(b) pogojih, pod katerimi Agencija izvaja preglede na ploščadi in pod katerimi je prizemljen zrakoplov, kadar zrakoplov, njegov operator ali njegova letalska posadka ne izpolnjujejo zahtev iz te uredbe ali delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe;

(c) pogojih, v skladu s katerimi so lahko iz varnostnih razlogov prepovedane, omejene ali s posebnimi pogoji pogojene dejavnosti, ki jih ureja poglavje III;

(d) pogojih, pod katerimi Agencija izdaja in razširja obvezne informacije in priporočila v skladu s členom 76(6), da se zagotovi varnost dejavnosti, ki jih ureja poglavje III;

▼B

(e) pogojih, pod katerimi Agencija izdaja in razširja obvezne informacije v skladu s členom 77, da se zagotovita stalna plovnost in okoljska sprejemljivost izdelkov, delov, nenameščene opreme in opreme za daljinsko upravljanje zrakoplovov, ter pogojih za odobritev drugih možnosti za zagotovitev skladnosti z navedenimi obveznimi informacijami;

(f) pogojih in postopkih, po katerih Agencija akreditira usposobljeni subjekt za namene člena 69.

14. Da bi zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje odstavkov 2 do 9 tega člena, Komisija za naloge pristojnih nacionalnih organov v zvezi s certificiranjem, nadzorom in izvrševanjem v skladu s to uredbo, na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe o:

▼M3

(a) pravilih in postopkih za izvajanje certificiranja ter za izvajanje preiskav, inšpekcijskih pregledov, revizij in drugih dejavnosti spremljanja, ki so potrebne, da lahko pristojni nacionalni organ učinkovito nadzira fizične in pravne osebe, izdelke, dele, opremo, sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, naprave za simulacijo letenja in aerodrome, za katere se uporablja ta uredba, ter pravilih in postopkih za oceno izpolnjevanja bistvenih zahtev iz točke 7 Priloge VIII te uredbe s strani izvajalcev ATM/ANS, ki jo opravlja nacionalni nadzorni organ iz člena 4 Uredbe (EU) 2024/2803, in nadzor nad tem izpolnjevanjem, brez poseganja v člen 5(1) navedene uredbe;

▼B

(b) pravilih in postopkih, po katerih pristojni nacionalni organ izvaja preglede na ploščadi in po katerih je prizemljen zrakoplov, kadar zrakoplov, njegov operator ali njegova letalska posadka ne izpolnjujejo zahtev iz te uredbe ali iz delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe;

(c) pravilih in postopkih, v skladu s katerimi so lahko iz varnostnih razlogov prepovedane, omejene ali s posebnimi pogoji pogojene dejavnosti, ki jih ureja poglavje III;

(d) kar zadeva odstavek 4, pravilih in postopkih za dodelitev odgovornosti med pristojne nacionalne organe, da se zagotovi učinkovito izvajanje nalog v zvezi s certificiranjem, nadzorom in izvrševanjem;

(e) pravilih in postopkih, po katerih pristojni nacionalni organ akreditira usposobljeni subjekt za namene člena 69.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

15. Da bi zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje odstavkov 2 do 9 tega člena, Komisija za naloge Agencije in pristojnih nacionalnih organov v zvezi s certificiranjem, nadzorom in izvrševanjem v skladu s to uredbo, na podlagi načel iz člena 4 in z namenom, da se dosežejo cilji iz člena 1, sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe o:

▼B

(a) pravilih in postopkih za zbiranje, izmenjavo in razširjanje ustreznih informacij med Komisijo, Agencijo in pristojnimi nacionalnimi organi za učinkovito izvajanje njihovih nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja, vključno z informacijami o morebitnih ali ugotovljenih kršitvah;

(b) pravilih in postopkih za kvalifikacije osebja Agencije in pristojnih nacionalnih organov, ki opravlja naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja, ter organizacij, ki ga usposabljajo;

(c) pravilih in postopkih za upravne sisteme in sisteme upravljanja Agencije in pristojnih nacionalnih organov, ki se uporabljajo pri izvajanju nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja;

(d) kar zadeva odstavek 4 tega člena, pravilih in postopkih za dodelitev odgovornosti zdravnikom za letalsko osebje in zdravstvenim centrom za letalsko osebje za namen izdajanja zdravniških spričeval pilotov in zdravniških spričeval kontrolorjev zračnega prometa ter pogojih, pod katerimi se take odgovornosti dodelijo splošnim zdravnikom, da se zagotovi učinkovito izvajanje nalog v zvezi z zdravniškimi spričevali pilotov in kontrolorjev zračnega prometa;

(e) kar zadeva odstavek 4 tega člena, pravilih in postopkih za dodelitev odgovornosti organizacijam za usposabljanje kabinskega osebja in operatorjem zrakoplovov za namen izdajanja potrdil kabinskega osebja, da se zagotovi učinkovito izvajanje nalog certificiranja kabinskega osebja.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

Člen 63

Skupina evropskih letalskih nadzornikov

1. Agencija v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi vzpostavi mehanizem za sestavo prostovoljne skupine za izmenjavo nadzornikov in drugega osebja z ustreznim strokovnim znanjem za izvajanje nalog certificiranja in nadzora v skladu s to uredbo.

V ta namen Agencija v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi opredeli potrebne profile kvalifikacij in izkušenj, na podlagi katerih ti organi in Agencija glede na razpoložljivost imenujejo kandidate, ki v funkciji evropskih letalskih nadzornikov sodelujejo pri mehanizmu za sestavo skupine za izmenjavo.

2. Agencija in vsak pristojni nacionalni organ lahko pri izvajanju dejavnosti nadzora in certificiranja zaprosi za pomoč iz skupine evropskih letalskih nadzornikov. Agencija usklajuje odgovore na te prošnje in za ta namen pripravi ustrezne postopke v posvetovanju s pristojnimi nacionalnimi organi.

▼B

3. Evropski letalski nadzorniki izvajajo dejavnosti nadzora in certificiranja pod nadzorom in odgovornostjo ter ob upoštevanju navodil Agencije ali nacionalnega pristojnega organa, ki je zaprosil za njihovo pomoč.

4. Stroške za pomoč evropskih letalskih nadzornikov krije organ, ki je zaprosil za pomoč.

Ta organ lahko odloči, da bo to pomoč financiral s pristojbinami, ki jih na podlagi pravil, določenih v skladu s točko (c) odstavka 6, zaračuna in pobere pri pravni ali fizični osebi, pri kateri so ti evropski letalski nadzorniki izvedli dejavnosti certificiranja in nadzora.

V tem primeru ta organ zbrani znesek nakaže organu, ki je zagotovil pomoč.

5. Vse izjave, evidence in poročila evropskih letalskih nadzornikov, ki opravljajo svoje dejavnosti v skladu s tem členom, so v vseh vidikih obravnavane kot enakovredne izjavam, evidencam in poročilom nacionalnih nadzornikov ter so sprejemljivi dokazi v upravnih in sodnih postopkih.

6. Glede mehanizma za sestavo skupine za izmenjavo iz odstavka 1 tega člena lahko Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobna pravila o:

(a) pravilih in postopkih, v skladu s katerimi Agencija in nacionalni pristojni organi zaprosijo za pomoč, jo prejmejo ali zagotovijo prek tega mehanizma;

(b) pravilih in postopkih za dovoljenja in podrobnih pravilih, ki se uporabljajo za evropske letalske nadzornike med zagotavljanjem take pomoči;

(c) pravilih in postopkih za določanje in pobiranje pristojbin iz odstavka 4 tega člena.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

Člen 64

Prenos odgovornosti na prošnjo držav članic

1. Država članica lahko zaprosi Agencijo, da opravlja naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja iz člena 62(2) za katero koli ali vse fizične in pravne osebe, zrakoplove, opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti, sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, naprave za simulacijo letenja in aerodrome, za katere je pristojna zadevna država članica v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe.

Potem ko Agencija ugodi taki prošnji, postane pristojni organ, odgovoren za naloge, ki jih zajema prošnja, država članica prosilka pa je razrešena odgovornosti za te naloge.

▼B

Za izvrševanje te odgovornosti za te naloge s strani Agencije se uporabljata poglavji IV in V.

2. Država članica lahko zaprosi drugo državo članico, da opravlja naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja iz člena 62(2) za katero koli ali vse fizične in pravne osebe, zrakoplove, opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti, sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, naprave za simulacijo letenja in aerodrome, za katere je odgovorna zadevna država članica v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe.

Potem ko država članica ugodi taki prošnji, postane odgovorna za naloge, ki jih zajema prošnja, država članica prosilka pa je razrešena odgovornosti za te naloge.

Za izvrševanje odgovornosti za naloge, ki so bile prenesene v skladu s tem odstavkom, se uporabljata poglavji II in IV ter člena 131 in 132, pa tudi ustrezne določbe nacionalnega prava države članice, ki je ugodila prošnji.

3. Kar zadeva izvrševanje, je država članica, ki je ugodila prošnji, ali Agencija odgovorna samo za zadeve v zvezi s postopki, ki vodijo do sprejetja odločitev s strani pristojnega nacionalnega organa navedene države članice ali Agencije ter se nanašajo na naloge certificiranja in nadzora, ki so bile prenesene nanjo v skladu s tem členom, ter z uporabo navedenih odločitev. Pri vseh drugih zadevah glede izvrševanja ostane dodelitev odgovornosti, določena v tej uredbi ter delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi te uredbe, nespremenjena.

4. Agencija oziroma država članica ugodi prošnji iz odstavka 1 ali 2 samo, če Agencija oziroma pristojni nacionalni organ zadevne države članice meni, da ima potrebna sredstva in lahko učinkovito izvršuje odgovornost za zadevne naloge.

5. Kadar namerava država članica uporabiti odstavek 1 ali 2, z Agencijo oziroma drugo državo članico sklene podroben dogovor o prenosu odgovornosti za zadevne naloge. Preden je tak podroben dogovor dokončan, se o njem opravi posvetovanje s fizičnimi in pravnimi osebami, ki jih zadeva prenos, v primeru prenosa iz odstavka 2 pa z Agencijo. V navedenih podrobnih dogovorih so jasno določene vsaj naloge, ki se prenesejo, ter tudi pravna, praktična in upravna ureditev, potrebna za zagotovitev pravilnega prenosa ter učinkovitega in neprekinjenega nadaljnjega opravljanja zadevnih nalog v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe, ter nemotenega nadaljevanja dejavnosti zadevnih fizičnih in pravnih oseb. V podrobne dogovore so vključene tudi določbe o posredovanju ustreznih tehničnih poročil in dokumentacije.

Agencija in zadevna država članica oziroma države članice zagotovijo, da se prenos odgovornosti za naloge opravi v skladu s temi podrobnimi dogovori.

▼B

6. Agencija da prek odložišča, vzpostavljenega na podlagi člena 74, na voljo seznam držav članic, ki so uporabile odstavka 1 in 2 tega člena. Na tem seznamu so jasno določene prenesene naloge in pristojni organ, ki je odgovoren za naloge po prenosu.

Agencija upošteva prenos odgovornosti za naloge pri izvajanju inšpekcijskih pregledov in drugih dejavnosti spremljanja v skladu s členom 85.

7. Prenos odgovornosti v skladu s tem členom ne posega v pravice in obveznosti držav članic, ki izhajajo iz Čikaške konvencije.

Kadar država članica v skladu s tem členom prenese odgovornost za naloge, ki so ji naložene s Čikaško konvencijo, uradno obvesti ICAO, da Agencija ali druga država članica v njenem imenu izvaja funkcije in naloge, ki so ji bile dodeljene s Čikaško konvencijo.

8. Država članica, ki je odgovornost za naloge prenesla na Agencijo ali drugo državo članico v skladu z odstavkom 1 ali 2, lahko kadar koli odloči, da bo preklicala prenos. V tem primeru se smiselno uporabljajo odstavki 4, 5, 6 in drugi pododstavek odstavka 7.

Člen 65

Prenos odgovornosti na prošnjo organizacij, dejavnih v več kot eni državi članici

1. Organizacija lahko zaprosi, da Agencija z odstopanjem od člena 62(4) deluje kot pristojni organ, odgovoren za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja, za to organizacijo, kadar ima navedena organizacija certifikat ali je upravičena, da v skladu s poglavjem III zanj zaprosi pri pristojnem nacionalnem organu ene od držav članic, čeprav se večji delež objektov in članov osebja, ki jih organizacija ima ali namerava imeti in ki jih zajema navedeni certifikat, nahaja v eni ali več drugih državah članicah.

Tako prošnjo lahko predložita tudi dve ali več organizacij, ki so del enega samega poslovnega združenja ter od katerih ima vsaka svoj glavni kraj poslovanja v drugi državi članici in vsaka certifikat za isto vrsto letalske dejavnosti ali lahko za tak certifikat zaprosi v skladu s poglavjem III.

2. Zadevne organizacije pošljejo prošnjo iz odstavka 1 Agenciji in pristojnim nacionalnim organom držav članic, v katerih imajo glavni kraj poslovanja.

Agencija in zadevni pristojni nacionalni organi se po prejemu te prošnje brez nepotrebnega odlašanja posvetujejo med seboj in po potrebi organizacije, ki so dale prošnjo, zaprosijo za dodatno mnenje. Agencija in pristojni nacionalni organi v teh posvetovanjih obravnavajo tudi možnost uporabe nadzornikov in drugega osebja, ki je na voljo zadevnim pristojnim nacionalnim organom, v primeru dogovora o prenosu.

▼B

Če Agencija ali zadevni pristojni nacionalni organ po teh posvetovanjih meni, da bi prošnja negativno vplivala na njegovo zmožnost učinkovitega izvajanja nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe, ali bi kako drugače negativno vplivala na delovanje organa, v največ 180 dneh od prejema prošnje obvesti zadevne organizacije, da meni, da bi imela prošnja tak negativen vpliv, in jim predloži utemeljitev. To pismo z obvestilom se posreduje tudi drugi strani. V tem primeru se šteje, da je bila prošnja zavrnjena.

3. Razen če prošnja ni zavrnjena v skladu z odstavkom 2, Agencija in pristojni nacionalni organi sklenejo podrobne dogovore o prenosu odgovornosti za zadevne naloge. Pred dokončanjem podrobnih dogovorov se o njih opravi posvetovanje z organizacijami, ki so Agencijo zaprosile, naj deluje kot njihov pristojni organ. V navedenih podrobnih dogovorih so vsaj jasno določene naloge, ki se prenesejo, ter tudi pravna, praktična in upravna ureditev, potrebna za zagotovitev pravilnega prenosa, učinkovitega in neprekinjenega nadaljnjega opravljanja zadevnih nalog v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe, ter nemotenega nadaljevanja dejavnosti zadevnih organizacij. V podrobne dogovore so vključene tudi določbe o posredovanju ustreznih tehničnih poročil in dokumentacije.

Agencija in zadevna država članica oziroma države članice zagotovijo, da se odgovornost za naloge prenese v skladu s temi podrobnimi dogovori. Agencija za izvajanje teh dogovorov v največji možni meri uporabi nadzornike in drugo osebje, ki je na voljo v zadevnih državah članicah.

4. Potem ko so sklenjeni podrobni dogovori v skladu z odstavkom 3, postane Agencija pristojni organ, odgovoren za naloge, ki jih zajema prošnja, zadevna država članica ali države članice pa so razrešene odgovornosti za te naloge. Za izvajanje odgovornosti za prenesene naloge s strani Agencije se uporabljata poglavji IV in V.

5. Člen 64(3), (6) in (7) se smiselno uporablja za vsak prenos odgovornosti za naloge v skladu s tem členom.

6. Organizacije, za katere je Agencija pristojni organ v skladu s tem členom, lahko zahtevajo, da države članice, v katerih imajo te organizacije glavni kraj poslovanja, ponovno prevzamejo odgovornost za izvajanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja za te organizacije. V tem primeru se smiselno uporablja člen 64(4) do (7).

Člen 66

Mehanizem za podporo nadzora

1. Kadar so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

▼B

(a) rezultati inšpekcijskih pregledov in drugih dejavnosti spremljanja, ki jih izvaja Agencija v skladu s členom 85, pokažejo, da država članica očitno in trajno ni zmožna učinkovito opravljati nekaterih ali vseh svojih nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s to uredbo;

(b) Komisija je od zadevne države članice zahtevala, da odpravi pomanjkljivosti, ugotovljene v skladu s točko (a);

(c) država članica ni zadovoljivo odpravila pomanjkljivosti in je posledično ogrožena varnost v civilnem letalstvu,

zadevna država članica in Agencija na zahtevo Komisije skupaj pripravita program začasne tehnične pomoči za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in pomoč zadevni državi članici pri ponovni vzpostavitvi zmogljivosti za opravljanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja iz te uredbe do konca faze podpore. Program tehnične pomoči vključuje zlasti časovni okvir programa, načrtovanje in izvajanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja v primerih, v katerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti, usposabljanje in kvalifikacije ustreznih nadzornikov in osebja ter organizacijo dela pristojnega nacionalnega organa zadevne države članice na področjih, ki neposredno vplivajo na ugotovljene pomanjkljivosti.

2. Zadevna država članica je odgovorna za izvajanje programa tehnične pomoči za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. V ta namen zadevna država članica v sodelovanju z Agencijo izvaja ta program med drugim z dajanjem vseh potrebnih navodil pristojnemu nacionalnemu organu ter zagotavljanjem vseh potrebnih materialnih sredstev za uspešno uresničevanje programa pomoči.

Zadevna država članica je med izvajanjem programa tehnične pomoči še naprej odgovorna za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2). Agencija krije stroške, ki jih ima z zagotavljanjem pomoči zadevni državi članici.

Če je glede na naravo pomanjkljivosti ustrezno, zadevna država članica pri izvajanju programa tehnične pomoči uporabi skupino evropskih letalskih nadzornikov, vzpostavljeno na podlagi člena 63, usposobljene subjekte iz člena 69 in možnosti za usposabljanje, predvidene v členu 92.

3. Agencija obvešča Komisijo in druge države članice o napredku, doseženem pri izvajanju programa tehnične pomoči.

4. Zadevna država članica stori vse v svoji moči, da ponovno vzpostavi zmogljivosti za opravljanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s to uredbo. Če zadevna država članica ugotovi, da programa tehnične podpore ne bo mogoče izvesti, kot je bilo načrtovano, o tem obvesti Komisijo ter prenese svoje odgovornosti za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja na Agencijo ali drugo državo članico v skladu s členom 64 ali pa sprejme druge ukrepe za odpravo pomanjkljivosti. Prenos je omejen na to, kar je nujno potrebno za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Agencija v odložišče, vzpostavljeno na podlagi člena 74, vključi informacije o nalogah, ki so bile prenesene, ter te informacije objavi.

▼B

5. Ta člen ne posega v uporabo drugih ukrepov, tudi člena 67 te uredbe in Uredbe (ES) št. 2111/2005.

Člen 67

Veljavnost in priznavanje certifikatov in izjav

1. Za certifikate, ki jih izdajo Agencija ali pristojni nacionalni organi, in izjave, ki jih predložijo fizične in pravne osebe v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe, se uporabljajo izključno pravila, pogoji in postopki, določeni v tej uredbi in nacionalnih upravnih predpisih, ter so brez dodatnih zahtev ali presoj veljavni in priznani v vseh državah članicah.

2. Če Komisija meni, da pravna ali fizična oseba, ki ji je bil izdan certifikat ali ki je predložila izjavo, ne izpolnjuje več veljavnih zahtev iz te uredbe ali iz delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, na podlagi priporočila Agencije od države članice, ki je odgovorna za nadzor navedene osebe, zahteva, da sprejme ustrezne popravne in zaščitne ukrepe, vključno z omejitvijo ali začasnim odvzemom certifikata. Komisija sprejme izvedbene akte, ki vsebujejo to odločitev. Ti izvedbenimi akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 127(2). Komisija v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, povezanih z varnostjo v letalstvu, po postopku iz člena 127 (4) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo nemudoma uporabljati.

Od datuma, ko začne navedeni izvedbeni akt učinkovati, zadevni certifikat ali izjava, z odstopanjem od odstavka 1, nista več veljavna in priznana v vseh državah članicah.

3. Kadar Komisija meni, da je država članica iz odstavka 2 sprejela ustrezne popravne in zaščitne ukrepe, na podlagi priporočila Agencije odloči, da sta certifikat ali izjava v skladu z odstavkom 1 ponovno veljavna in priznana v vseh državah članicah.

Komisija sprejme izvedbene akte, ki vsebujejo to odločitev. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 127 (2). Komisija v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, povezanih z varnostjo v letalstvu, po postopku iz člena 127(4) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo nemudoma uporabljati.

4. Ta člen ne posega v Uredbo (ES) št. 2111/2005.

▼B

Člen 68

Priznavanje certificiranja tretjih držav

1. Agencija in pristojni nacionalni organi lahko bodisi izdajajo certifikate, predvidene v tej uredbi ter delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi te uredbe, na podlagi certifikatov, izdanih v skladu z zakoni tretje države, bodisi priznajo certifikate in drugo zadevno dokumentacijo, ki potrjujejo skladnost s pravili v civilnem letalstvu in so bili izdani v skladu z zakoni tretje države, če je takšna možnost predvidena v:

(a) mednarodnih sporazumih o priznavanju certifikatov, sklenjenih med Unijo in tretjo državo;

(b) delegiranih aktih, sprejetih na podlagi odstavka 3, ali

(c) če ni bil sklenjen mednarodni sporazum iz točke (a) oziroma sprejet delegirani akt iz točke (b) tega odstavka ter brez poseganja v člen 140(6) te uredbe, sporazumu o priznavanju certifikatov, ki je bil sklenjen med državo članico in tretjo državo pred začetkom veljavnosti Uredbe (ES) št. 1592/2002, o katerem so bile uradno obveščene Komisija in druge države članice v skladu s točko (a) člena 9 (2) Uredbe (ES) št. 1592/2002 ali točko (a) člena 12(2) Uredbe (ES) št. 216/2008.

2. Agencija je pooblaščena, da za vzpostavitev in ohranjanje zaupanja v regulativni okvir tretjih držav tehnično oceni in ovrednoti predpise tretjih držav in tujih letalskih organov, kot je potrebno. Agencija lahko za namene tega ocenjevanja in vrednotenja sklene delovne dogovore v skladu s členom 90(2).

3. Komisija je pooblaščena, da sprejema delegirane akte v skladu s členom 128, s katerimi določi podrobna pravila o priznavanju certifikatov in drugih dokumentov, ki potrjujejo skladnost s pravili v civilnem letalstvu ter so bili izdani v skladu s predpisi tretje države in zagotavljajo enako raven varnosti, kot je določena v tej uredbi, vključno s pogoji in postopki za vzpostavitev in ohranjanje potrebnega zaupanja v regulativne okvire tretjih držav.

Člen 69

Usposobljeni subjekti

1. Agencija in pristojni nacionalni organi lahko svoje naloge certificiranja in nadzora v skladu s to uredbo dodelijo usposobljenim subjektom, ki so bili v skladu z delegiranimi akti iz točke (f) člena 62(13) ali izvedbenimi akti iz točke (e) prvega pododstavka člena 62(14) akreditirani na podlagi izpolnjevanja meril iz Priloge VI.

Agencija in pristojni nacionalni organi, ki uporabljajo usposobljene subjekte, brez poseganja v odstavek 4 vzpostavijo sistem za navedeno akreditacijo in oceno, ali usposobljeni subjekti izpolnjujejo ta merila, ki se opravi ob akreditaciji in nato stalno nadaljuje.

▼B

Usposobljeni subjekt akreditira Agencija ali pristojni nacionalni organ, ali pa ga skupaj akreditirata dva ali več pristojnih nacionalnih organov ali Agencija in en ali več pristojnih nacionalnih organov.

▼C2

2. Agencija ali pristojni nacionalni organ oziroma organi spremenijo, omejijo, začasno odvzamejo ali prekličejo akreditacijo usposobljenega subjekta, ki so jo podelili, kadar zadevni subjekt ne izpolnjuje več meril iz Priloge VI.

▼B

3. Agencija ali pristojni nacionalni organ ali organi, ki podelijo akreditacijo usposobljenemu subjektu, lahko slednjemu podelijo privilegij za izdajo, obnovitev, spremembo, omejitev, začasni odvzem in preklic certifikatov ali za sprejemanje izjav v imenu Agencije ali pristojnega nacionalnega organa. Navedeni privilegij je del akreditacije.

4. Agencija in pristojni nacionalni organi brez dodatnih tehničnih zahtev ali ocenjevanja priznajo akreditacije usposobljenih subjektov, ki so jih podelili Agencija in drugi pristojni nacionalni organi v skladu z odstavkom 1.

Vendar Agencija in pristojni nacionalni organi niso zavezani k uporabi akreditacije, ki jo je podelil drug pristojni nacionalni organ ali Agencija, v celotnem obsegu, prav tako pa niso zavezani k uporabi celotnega obsega privilegijev, ki jih je navedenemu usposobljenemu subjektu podelil drug pristojni nacionalni organ ali Agencija v skladu z odstavkom 3.

5. Agencija in pristojni nacionalni organi si izmenjujejo informacije o podelitvi, omejitvi, začasnem odvzemu in preklicu akreditacij, vključno z informacijami o obsegu podeljene akreditacije in privilegijev. Agencija navedene informacije daje na voljo prek odložišča iz člena 74.

Člen 70

Zaščitne določbe

1. Ta uredba ter delegirani in izvedbeni akti, sprejeti na podlagi te uredbe, državi članici ne preprečujejo takojšnjega odziva na težavo v zvezi z varnostjo v civilnem letalstvu, kadar so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) težava resno ogroža varnost v letalstvu in zadevna država članica jo mora začeti takoj odpravljati;

(b) država članica težave ne more ustrezno odpraviti v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe;

(c) ukrepanje je sorazmerno z resnostjo težave.

V takem primeru zadevna država članica o sprejetih ukrepih, njihovem trajanju in razlogih za njihovo sprejetje nemudoma uradno obvesti Komisijo, Agencijo in druge države članice prek odložišča, vzpostavljenega na podlagi člena 74.

▼B

2. Agencija ob prejemu uradnega obvestila iz odstavka 1 tega člena brez nepotrebnega odlašanja presodi, ali so pogoji iz odstavka 1 tega člena izpolnjeni. Agencija rezultate te presoje vključi v odložišče, vzpostavljeno na podlagi člena 74.

Kadar Agencija meni, da so navedeni pogoji izpolnjeni, brez nepotrebnega odlašanja presodi, ali lahko odpravi težavo, ki jo je ugotovila država članica, s sprejetjem odločitev iz prvega pododstavka člena 76 (4), tako da ukrepi, ki jih je sprejela država članica, niso več potrebni. Kadar Agencija meni, da lahko odpravi težavo na ta način, v ta namen sprejme ustrezno odločitev ter o tem obvesti države članice prek odložišča, vzpostavljenega na podlagi člena 74. Kadar meni, da težave tako ni mogoče odpraviti, Komisiji priporoči, da spremeni delegirane ali izvedbene akte, sprejete na podlagi te uredbe, kot je po njenem mnenju potrebno zaradi uporabe odstavka 1 tega člena.

Kadar Agencija meni, da navedeni pogoji niso izpolnjeni, Komisiji brez nepotrebnega odlašanja izda priporočilo na podlagi rezultata te presoje. Agencija vključi navedeno priporočilo v odložišče, vzpostavljeno na podlagi člena 74.

3. Komisija ob upoštevanju priporočila Agencije iz tretjega pododstavka odstavka 2 presodi, ali so bili pogoji iz odstavka 1 izpolnjeni.

4. Kadar Komisija meni, da navedeni pogoji niso izpolnjeni, ali kadar se ne strinja z rezultatom presoje Agencije, brez nepotrebnega odlašanja sprejme izvedbene akte, ki vsebujejo njeno odločitev in njene ugotovitve o tem. Ti izvedbeni akti se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*, Agencija pa jih vključi v odložišče, vzpostavljeno na podlagi člena 74.

Zadevna država članica po prejemu uradnega obvestila o izvedbenem aktu, ki potrjuje, da ti pogoji niso bili izpolnjeni, nemudoma prekliče ukrep, sprejet v skladu z odstavkom 1.

Člen 71

Določbe o prožnosti

1. Države članice lahko odobrijo izjeme za vse fizične ali pravne osebe, za katere se uporablja ta uredba, pri izpolnjevanju zahtev, ki veljajo za navedene osebe v skladu s poglavjem III in niso bistvene zahteve iz navedenega poglavja ali v skladu z delegiranimi ali izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi navedenega poglavja, v primeru nujnih nepredvidenih okoliščin, ki vplivajo na navedene osebe, ali nujnih operativnih potreb navedenih oseb, kadar so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) na te okoliščine ali potrebe se ni mogoče ustrezno odzvati v skladu z veljavnimi zahtevami;

(b) zagotovljeni so varnost, varstvo okolja in skladnost z veljavnimi bistvenimi zahtevami, po potrebi z uporabo ukrepov za zmanjšanje tveganja;

▼B

(c) država članica je, kolikor je to mogoče, zmanjšala izkrivljanje tržnih razmer, ki bi lahko bilo posledica odobritve izjeme, ter

(d) izjema je omejena na nujen obseg in trajanje ter se uporablja nediskriminatorno.

V takem primeru zadevna država članica o odobreni izjemi, njenem trajanju, razlogu za njeno odobritev in, kadar je to primerno, uporabljenih potrebnih ukrepih za zmanjšanje tveganja nemudoma uradno obvesti Komisijo, Agencijo in druge države članice prek odložišča, vzpostavljenega na podlagi člena 74.

2. Kadar je bila izjema iz odstavka 1 tega člena odobrena za več kot osem zaporednih mesecev ali je država članica enako izjemo odobrila večkrat in njeno skupno trajanje presega osem mesecev, Agencija presodi, ali so pogoji iz odstavka 1 tega člena izpolnjeni in v treh mesecih od datuma prejema zadnjega uradnega obvestila iz odstavka 1 tega člena Komisiji izda priporočilo na podlagi rezultata te presoje. Agencija to priporočilo vključi v odložišče, vzpostavljeno na podlagi člena 74.

V tem primeru Komisija ob upoštevanju navedenega priporočila presodi, ali so ti pogoji izpolnjeni. Kadar Komisija meni, da navedeni pogoji niso izpolnjeni, ali če se ne strinja z rezultatom presoje Agencije, v treh mesecih od datuma prejema tega priporočila sprejme izvedbeni akt, ki vsebuje njeno odločitev o tem. Ti izvedbeni akti se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*, Agencija pa jih vključi v odložišče, vzpostavljeno na podlagi člena 74.

Zadevna država članica po prejemu uradnega obvestila o izvedbenem aktu, ki potrjuje, da ti pogoji niso bili izpolnjeni, nemudoma prekliče izjemo, odobreno v skladu z odstavkom 1 tega člena.

3. Kadar država članica meni, da se skladnost z veljavnimi bistvenimi zahtevami iz prilog lahko dokaže drugače, kot je določeno v delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi te uredbe, in da taki drugačni načini v smislu varnosti v civilnem letalstvu ali učinkovitosti prinašajo znatne prednosti za osebe, za katere velja ta uredba, ali za zadevne organe, lahko Komisiji in Agenciji prek odložišča, vzpostavljenega na podlagi člena 74, predloži utemeljeno zahtevo za spremembo zadevnega delegiranega ali izvedbenega akta, ki bi omogočila uporabo teh drugih načinov.

V tem primeru Agencija Komisiji brez nepotrebnega odlašanja izda priporočilo o tem, ali zahteva države članice izpolnjuje pogoje iz prvega pododstavka. Če je potrebno zaradi uporabe tega odstavka, Komisija brez odlašanja in ob upoštevanju navedenega priporočila preuči možnost spremembe zadevnega delegiranega ali izvedbenega akta.

▼B

Člen 72

Zbiranje, izmenjava in analiza informacij

1. Komisija, Agencija in pristojni nacionalni organi si izmenjujejo vse informacije, ki so jim na voljo v zvezi z uporabo te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, in so pomembne za druge strani pri izvajanju njihovih nalog v skladu s to uredbo. Tudi pristojni organi držav članic, ki so pooblaščeni za preiskavo nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ali za analizo dogodkov, lahko dostopajo do navedenih informacij za izvedbo svojih nalog. Te informacije se lahko v skladu z izvedbenimi akti iz odstavka 5 razširijo tudi med zainteresirane strani.

2. Agencija brez poseganja v uredbi (EU) št. 996/2010 in (EU) št. 376/2014 na ravni Unije usklajuje zbiranje, izmenjavo in analizo informacij o zadevah, ki sodijo v področje uporabe te uredbe, vključno z operativnimi podatki o letih. V ta namen lahko Agencija sklene dogovore o zbiranju, izmenjavi in analizi informacij s fizičnimi in pravnimi osebami, za katere se uporablja ta uredba, ali z združenji takih oseb. Agencija med zbiranjem, izmenjavo in analizo informacij ter pri sklepanju in uporabi takih dogovorov čim bolj omeji upravno obremenitev zadevnih oseb in poskrbi za ustrezno varstvo informacij, tudi vseh osebnih podatkov, ki jih vsebujejo, v skladu z odstavkom 6 tega člena, členom 73(1) ter členoma 123 in 132 te uredbe.

3. Agencija na zahtevo pomaga Komisiji pri upravljanju evropske centralne podatkovne baze iz člena 8 Uredbe (EU) št. 376/2014.

4. Agencija na zahtevo Komisije analizira nujna ali pomembna vprašanja, ki sodijo v področje uporabe te uredbe. Kadar je ustrezno, pristojni nacionalni organi sodelujejo z Agencijo pri izvajanju take analize.

5. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobna pravila o načinih izmenjave informacij iz odstavka 1 tega člena med Komisijo, Agencijo in pristojnimi nacionalnimi organi ter razširjanju takih informacij med zainteresirane strani. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

V podrobnih pravilih iz prvega pododstavka tega odstavka se upošteva potreba po:

(a) zagotavljanju informacij fizičnim in pravnim osebam, za katere se uporablja ta uredba in ki take informacije potrebujejo za izpolnjevanje ciljev iz člena 1;

▼B

(b) taki omejitvi razširjanja in uporabe informacij na informacije, ki so nujno potrebne za doseganje ciljev iz člena 1;

(c) preprečitvi dostopa do informacij ali uporabe informacij za pripisovanje krivde ali odgovornosti, brez poseganja v veljavno nacionalno kazensko pravo.

6. Komisija, Agencija in pristojni nacionalni organi, pa tudi fizične in pravne osebe ter združenja takih oseb iz odstavka 2 tega člena v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev ustrezne zaupnosti informacij, ki jih prejmejo v skladu s tem členom. Ta odstavek ne posega v morebitne strožje zahteve glede zaupnosti iz uredb (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ali druge zakonodaje Unije.

7. Da bi bila širša javnost obveščena o splošni ravni varnosti v civilnem letalstvu v Uniji, Agencija letno in v posebnih okoliščinah objavlja poročilo o varnosti. To poročilo vsebuje analizo, s katero so na preprost in razumljiv način prikazane splošne varnostne razmere, ter nakazuje, ali obstajajo povečana varnostna tveganja.

Člen 73

Zaščita vira informacij

1. Kadar se informacije iz člena 72(1) in (2) zagotovijo pristojnemu nacionalnemu organu, se vir takih informacij zaščiti v skladu z veljavnim pravom Unije in nacionalnim pravom o zaščiti vira informacij o varnosti v civilnem letalstvu. Kadar take informacije zagotovi fizična oseba Komisiji ali Agenciji, se vir takih informacij ne razkrije in osebni podatki navedenega vira se ne zabeležijo skupaj z zagotovljenimi informacijami.

2. Brez poseganja v veljavno nacionalno kazensko pravo, države članice ne začnejo postopkov za nenaklepne ali nenamerne kršitve prava, na katere so bile opozorjene samo zato, ker so bile informacije o navedenih kršitvah zagotovljene v skladu s to uredbo ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe.

Prvi pododstavek se ne uporablja v primerih namernega neustreznega ravnanja ali v primerih očitnega, hudega in resnega neupoštevanja očitnega tveganja ter hude opustitve poklicno odgovornega in očitno potrebnega ravnanja v danih okoliščinah, zaradi česar nastane predvidljiva škoda za osebo ali na premoženja ali je resno ogrožena raven varnosti v civilnem letalstvu.

3. Države članice lahko ohranijo ali sprejmejo ukrepe za okrepitev zaščite virov informacij iz odstavka 1.

4. Zaposleni in pogodbeno osebje, ki zagotavljajo informacije na podlagi te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, zaradi zagotovljenih informacij niso oškodovani pri delodajalcu ali organizaciji, za katero opravljajo storitve.

▼B

Prvi pododstavek se ne uporablja v primerih namernega neustreznega ravnanja ali v primerih očitnega, hudega in resnega neupoštevanja očitnega tveganja ter hude opustitve poklicno odgovornega in očitno potrebnega ravnanja v danih okoliščinah, zaradi česar nastane predvidljiva škoda za osebo ali na premoženju ali je resno ogrožena varnost v letalstvu.

5. Ta člen ne preprečuje Komisiji, Agenciji in državam članicam ukrepanja, potrebnega za ohranjanje ali izboljšanje varnosti v civilnem letalstvu.

6. Ta člen ne posega v pravila o zaščiti vira informacij, določena v uredbah (EU) št. 996/2010 in (EU) št. 376/2014.

Člen 74

Odložišče informacij

1. Agencija v sodelovanju s Komisijo in pristojnimi nacionalnimi organi vzpostavi in upravlja odložišče z informacijami, potrebnimi za zagotovitev učinkovitega sodelovanja med Agencijo in pristojnimi nacionalnimi organi pri izvajanju njihovih nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s to uredbo.

Navedeno odložišče vključuje informacije o:

(a) certifikatih, ki jih izdajo, in izjavah, ki jih prejmejo Agencija in pristojni nacionalni organi v skladu s poglavjem III in členi 64 in 65 ter členi 77 do 82;

(b) certifikatih, ki jih izdajo, in izjavah, ki jih prejmejo usposobljeni subjekti v imenu Agencije in pristojnih nacionalnih organov v skladu s členom 69(3);

(c) akreditacijah, ki jih podelijo Agencija in pristojni nacionalni organi usposobljenim subjektom v skladu s členom 69, vključno z informacijami o obsegu podeljene akreditacije in privilegijev;

(d) ukrepih, ki jih sprejmejo države članice na podlagi člena 2(6) in (7), ter ustreznih odločitvah Komisije;

(e) odločitvah, ki jih sprejmejo države članice v skladu s členom 2(8);

(f) odločitvah, ki jih sprejmejo države članice v skladu s členom 41 (5);

(g) prenosu odgovornosti držav članic za naloge na Agencijo ali drugo državo članico v skladu s členoma 64 in 65, vključno s podrobnostmi o prenesenih nalogah;

(h) odločitvah, ki jih sprejme Komisija v skladu s členom 67;

(i) uradnih obvestilih o individualnih specifikacijskih shemah za čas letenja, ki jih Agenciji predložijo pristojni nacionalni organi na podlagi delegiranih aktov, sprejetih v skladu s točko (b) člena 32(1), ter ustreznih mnenjih, ki jih izda Agencija v skladu s členom 76(7);

▼B

(j) uradnih obvestilih držav članic o ukrepih, sprejetih za takojšen odziv na težavo v zvezi z varnostjo v civilnem letalstvu, in odobritvi izjem ter o ustreznih priporočilih Agencije in odločitvah Komisije v skladu s členoma 70(1) in 71(1);

▼C1

(k) zahtevah držav članic glede drugih načinov zagotavljanja skladnosti z bistvenimi zahtevami in o ustreznih priporočilih Agencije v skladu s členom 71(3);

▼B

(l) uradnih obvestilih Agencije in ustreznih odločitvah Komisije v skladu s členom 76(4);

(m) informacijah o dejavnosti zrakoplovov, ki izvajajo druge operacije kot komercialni zračni prevoz, ki so na voljo pristojnim nacionalnim organom;

(n) informacijah o izvajanju mednarodnih standardov in priporočenih praks iz člena 90(4);

(o) odločitvah države članice in Komisije, ki so bile uradno sporočene v skladu s členom 62(5), vključno z informacijami o nalogah v skupni izvedbi;

(p) izjem, ki jih odobrijo države članice na podlagi člena 41(6) ter ustreznih odločitvah Komisije;

(q) ukrepih Agencije za lete nad konfliktnimi območji, ki se uporabljajo v skladu s členom 88(3);

(r) druge informacije, ki bi lahko bile potrebne za zagotovitev učinkovitega sodelovanja med Agencijo in pristojnimi nacionalnimi organi pri izvajanju njihovih nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s to uredbo.

2. Pristojni nacionalni organi, zdravniki za letalsko osebje in zdravstveni centri za letalsko osebje si prek odložišča izmenjujejo tudi informacije o zdravstveni sposobnosti pilotov. Vse take informacije, ki so osebni podatki, vključno s podatki o zdravstvenem stanju, so omejene na informacije, ki so nujno potrebne za zagotovitev učinkovitega certificiranja in nadzora pilotov v skladu s členom 21.

3. Vsi osebni podatki, tudi podatki o zdravstvenem stanju, vključeni v odložišče, se hranijo le toliko časa, kolikor je potrebno za namene, za katere so bili podatki zbrani ali se nadalje obdelujejo.

4. Države članice in Agencija zagotovijo, da so posamezniki, katerih osebni podatki se obdelujejo v odložišču, o tem predhodno obveščeni.

5. Države članice in Agencija lahko posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, omejijo obseg pravic do dostopa do osebnih podatkov, vključenih v odložišče, ter njihovega popravka in izbrisa, kolikor je nujno potrebno za zaščito varnosti v civilnem letalstvu, v skladu s členom 23 Uredbe (EU) 2016/679 in členom 20 Uredbe (ES) št. 45/2001.

▼B

6. Brez poseganja v odstavek 7 imajo Komisija, Agencija, pristojni nacionalni organi in vsi pristojni organi držav članic, ki so pooblaščeni za preiskavo nesreč in incidentov v civilnem letalstvu, za izvajanje svojih nalog spletni in varen dostop do vseh informacij, vključenih v odložišče.

Kadar je to ustrezno, lahko Komisija in Agencija razširjata določene informacije iz odložišča, razen informacij iz odstavka 2, med zainteresirane strani ali jih objavita.

Agencija v vsakem primeru objavi informacije glede:

(a) vsakega izdanega certifikata in vsake prejete izjave v skladu s členom 2(4);

(b) vsake odločitve Komisije ali države članice, ki je bila uradno sporočena Agenciji v skladu s členom 2(6) in (7);

(c) vsake odločitve države članice, ki je bila uradno sporočena Agenciji v skladu z drugim pododstavkom člena 2(11).

7. Informacije, vključene v odložišče, se pred nepooblaščenim dostopom zaščitijo z ustreznimi orodji in protokoli. Dostop do informacij iz odstavka 2 in njihovo razkritje se omejita na osebe, ki so odgovorne za certificiranje in nadzor zdravstvene sposobnosti pilotov, za namen izpolnjevanja njihovih nalog v skladu s to uredbo. Omejen dostop do teh informacij se lahko odobri tudi drugim pooblaščenim osebam za namen zagotovitve pravilnega delovanja odložišča, zlasti njegovega tehničnega vzdrževanja. Za osebe, ki so pooblaščene za dostop do informacij, ki vsebujejo osebne podatke, je predhodno zagotovljeno usposabljanje o veljavni zakonodaji o varstvu osebnih podatkov in s tem povezanih zaščitnih ukrepih.

8. Komisija sprejme izvedbene akte, ki določijo potrebna pravila o delovanju in upravljanju odložišča ter podrobne zahteve, ki se nanašajo na:

(a) tehnične vidike vzpostavitve in vzdrževanja odložišča;

(b) določitev stopnje zaupnosti informacij, ki jih morajo posredovati Komisija, Agencija in pristojni nacionalni organi za vključitev v odložišče, ter oblike in načina posredovanja takih informacij;

(c) redno in standardizirano posodabljanje informacij, vključenih v odložišče;

(d) podrobne dogovore za razširjanje in objavljanje določenih informacij, vključenih v odložišče, v skladu z odstavkom 6 tega člena;

(e) določitev stopnje zaupnosti informacij o zdravstveni sposobnosti pilotov, ki jih morajo posredovati pristojni nacionalni organi, zdravniki za letalsko osebje in zdravstveni centri za letalsko osebje za vključitev v odložišče, ter oblike in načina posredovanja takih informacij;

▼B

(f) podrobne ureditve za varstvo informacij, vključenih v odložišče, pred nepooblaščenim dostopom, omejitev dostopa do informacij in varstvo osebnih podatkov, vključenih v odložišče, v skladu z veljavnim pravom Unije o varstvu osebnih podatkov, zlasti pred naključnim ali nezakonitim uničenjem, izgubo, spremembo ali razkritjem;

(g) najdaljše dovoljeno obdobje hrambe osebnih podatkov, vključenih v odložišče, vključno z informacijami o zdravstveni sposobnosti pilotov, ki so osebni podatki;

(h) podrobne pogoje, v skladu s katerimi lahko države članice in Agencija omejijo pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa do osebnih podatkov, vključenih v odložišče, ter njihovega popravka in izbrisa, za namene odstavka 5 tega člena.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

POGLAVJE V

AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA VARNOST V LETALSTVU

ODDELEK I

Naloge

Člen 75

Ustanovitev in funkcije Agencije

1. Ustanovi se Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu.

2. Za zagotavljanje pravilnega delovanja in razvoja civilnega letalstva v Uniji v skladu s cilji iz člena 1 Agencija:

(a) izvaja vse naloge in oblikuje mnenja o vseh zadevah, ki jih zajema ta uredba;

(b) pomaga Komisiji s pripravo ukrepov, ki se sprejmejo na podlagi te uredbe. Kadar ti ukrepi vključujejo tehnična pravila, Komisija ne sme spreminjati njihove vsebine brez predhodne uskladitve z Agencijo;

(c) zagotavlja Komisiji potrebno tehnično, znanstveno in upravno podporo pri izvajanju njenih nalog;

(d) sprejema potrebne ukrepe v okviru pooblastil, ki jih ima v skladu s to uredbo ali drugo zakonodajo Unije;

(e) izvaja inšpekcijske preglede, druge dejavnosti spremljanja in preiskave, ki so potrebni za izpolnjevanje njenih nalog v skladu s to uredbo ali ki jih zahteva Komisija;

▼B

(f) v okviru svojih pristojnosti v imenu držav članic izvaja funkcije in naloge, ki jih državam članicam nalagajo veljavne mednarodne konvencije, zlasti Čikaška konvencija;

(g) pomaga pristojnim nacionalnim organom pri izvajanju njihovih nalog, zlasti kot forum za izmenjavo informacij in strokovnega znanja;

(h) za zadeve, ki jih zajema ta uredba, na zahtevo Komisije prispeva k vzpostavitvi, merjenju in analizi kazalnikov uspešnosti ter poročanju o njih, kadar pravo Unije določa sheme uspešnosti na področju civilnega letalstva;

(i) promovira letalske standarde in pravila Unije na mednarodni ravni, tako da vzpostavlja ustrezno sodelovanje s pristojnimi organi tretjih držav in mednarodnimi organizacijami;

(j) sodeluje z drugimi institucijami, organi, uradi in agencijami Unije na področjih, na katerih se njihove dejavnosti nanašajo na tehnične vidike civilnega letalstva.

Člen 76

Ukrepi Agencije

1. Agencija v skladu z načeli iz člena 4 na zahtevo pomaga Komisiji pri pripravi predlogov za spremembe te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, ki se sprejmejo na podlagi te uredbe. Dokumenti, ki jih Agencija Komisiji predloži v ta namen, imajo obliko mnenja.

2. Agencija izdaja priporočila, naslovljena na Komisijo, za uporabo členov 70 in 71.

▼C1

3. Agencija v skladu s členom 115 ter veljavnimi delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te uredbe, izdaja certifikacijske specifikacije in druge podrobne specifikacije, sprejemljive načine zagotavljanja skladnosti in smernice za uporabo te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe.

▼B

4. Agencija sprejme ustrezne odločitve za uporabo odstavka 6 tega člena, členov 77 do 83, 85 in 126 ter na področjih, na katerih so ji bile naloge dodeljene v skladu s členoma 64 in 65.

Agencija lahko odobri izjeme za vse pravne ali fizične osebe, ki jim je izdala certifikat, v okoliščinah in v skladu s pogoji iz člena 71(1).

V takem primeru Agencija o odobrenih izjemah, razlogih za njihovo odobritev in, kadar je to primerno, uporabljenih potrebnih ukrepih za zmanjšanje tveganja nemudoma uradno obvesti Komisijo in države članice prek odložišča iz člena 74.

▼B

Kadar je bila izjema odobrena za več kot osem zaporednih mesecev ali je Agencija enako izjemo odobrila večkrat in njeno skupno trajanje presega osem mesecev, Komisija presodi, ali so pogoji iz člena 71(1) izpolnjeni. Kadar Komisija meni, da pogoji niso izpolnjeni, v ta namen sprejme izvedbene akte, ki vsebujejo njeno odločitev. Ti izvedbeni akti se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*, Agencija pa jih vključi v odložišče, vzpostavljeno na podlagi člena 74.

Agencija ob uradnem obvestilu o navedenem izvedbenem aktu izjemo nemudoma prekliče.

5. Agencija izdaja poročila o inšpekcijskih pregledih in drugih dejavnostih spremljanja, ki se izvajajo v skladu s členom 85.

6. Agencija se brez nepotrebnega odlašanja odzove na perečo varnostno težavo, ki sodi v področje uporabe te uredbe, z:

(a) določitvijo popravnih ukrepov, ki jih sprejmejo fizične in pravne osebe, za katere deluje kot pristojni organ, ter z razširjanjem s tem povezanih informacij med te osebe, vključno z direktivami ali priporočili, če je to potrebno za zaščito ciljev iz člena 1; Agencija lahko izda tudi biltene o varnosti z nezavezujočimi informacijami ali priporočili za druge fizične in pravne osebe, ki se ukvarjajo z letalskimi dejavnostmi;

(b) določitvijo varnostnih ciljev, ki jih je treba doseči, in priporočilom popravnih ukrepov, ki jih sprejmejo pristojni nacionalni organi, ter z razširjanjem informacij o tem med te pristojne nacionalne organe, če je to potrebno za zaščito ciljev iz člena 1.

Glede točke (b) pristojni nacionalni organi Agencijo brez nepotrebnega odlašanja obvestijo o sprejetih ukrepih za izpolnitev teh varnostnih ciljev, ki jih je določila Agencija. Če težava prizadene več kot eno državo članico, zadevni pristojni nacionalni organi poleg tega sodelujejo z Agencijo, da bi bilo zagotovljeno usklajeno sprejemanje potrebnih ukrepov za izpolnitev teh varnostnih ciljev.

7. Agencija izdaja mnenja o individualnih specifikacijskih shemah za čas letenja, ki jih predlagajo države članice v skladu z delegiranimi akti, sprejetimi v skladu s točko (b) člena 32(1), in ki odstopajo od certifikacijskih specifikacij, ki jih je sprejela Agencija.

Člen 77

Certificiranje glede plovnosti in okoljske sprejemljivosti

1. Agencija v zvezi z izdelki, deli, nenameščeno opremo in opremo za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov iz točk (a) in (b)(i) člena 2(1), kadar je to primerno in kot je določeno v Čikaški konvenciji ali njenih prilogah, v imenu držav članic izvaja funkcije in naloge države projektiranja, proizvodnje ali registracije, kadar so te funkcije in naloge povezane s certificiranjem projekta in obveznimi informacijami o stalni plovnosti. V ta namen Agencija zlasti:

▼B

(a) za vsak projekt izdelka in opreme za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, za katerega je v skladu s členom 11 ali členom 56(1) vložena vloga za izdajo certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, spremembo certifikata tipa ali spremembo certifikata tipa z omejitvami, vključno z dodatnim certifikatom tipa, odobritev projekta popravil ali odobritev podatkov o operativni ustreznosti, določi in sporoči vlagatelju osnovo za certificiranje;

(b) za vsak projekt dela ali nenameščene opreme, za katerega je v skladu s členom 12, 13 ali členom 56(1) vložena vloga za izdajo certifikata, določi in sporoči vlagatelju osnovo za certificiranje;

(c) za zrakoplove, za katere je v skladu s točko (b) prvega pododstavka člena 18(2) ali členom 56(1) vložena vloga za izdajo dovoljenja za letenje, izda odobritev za povezane pogoje letenja, ki se nanašajo na projekt;

(d) določi in da na voljo specifikacije glede plovnosti in okoljske sprejemljivosti, ki se uporabljajo za projekt izdelkov, delov, nenameščene opreme in opreme za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, za katere je potrebna izjava v skladu s točko (a) člena 18(1) ali členom 56(5);

(e) prevzame odgovornost za izvajanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za certifikate tipa, certifikate tipa z omejitvami, potrdila o spremembah, vključno z dodatnimi certifikati tipa, odobritvami projektov popravil in odobritvami podatkov o operativni ustreznosti za projektiranje izdelkov v skladu s členom 11, točko (b) člena 18(1) ali členom 56(1);

(f) prevzame odgovornost za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za certifikate za projekt delov, nenameščeno opremo in opremo za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov v skladu s členi 12, 13 in 56(1);

(g) izdaja ustrezne podatkovne liste o okoljski sprejemljivosti projekta izdelkov, ki ga certificira v skladu s členoma 11 in 56(1);

(h) opravlja funkcije v zvezi s stalno plovnostjo, povezane s projektom izdelkov, projektom delov, nenameščeno opremo in opremo za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, ki jih je certificirala in jih nadzira, pri čemer se brez nepotrebnega odlašanja odzove na težave v zvezi z varnostjo ali varovanjem ter izdaja in razširja ustrezne obvezne informacije.

2. Agencija je odgovorna za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za:

(a) odobritve organizacij, odgovornih za projektiranje izdelkov, delov, nenameščene opreme in opreme za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, ter njihove izjave, v skladu s členom 15(1), s točko (g) člena 19(1) ter členom 56(1) in (5);

▼B

(b) odobritve organizacij, odgovornih za proizvodnjo, vzdrževanje in zagotavljanje stalne plovnosti izdelkov, delov, nenameščene opreme in opreme za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, ter izjave, ki jih predložijo te organizacije in organizacije, ki izvajajo usposabljanje osebja, odgovornega za sprostitev izdelka, dela, nenameščene opreme ali opreme za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov po vzdrževanju, v skladu s členom 15, točko (g) člena 19(1) ter členom 56(1) in (5), če imajo navedene organizacije glavni kraj poslovanja zunaj ozemelj, za katera so odgovorne države članice v skladu s Čikaško konvencijo.

3. Agencija je odgovorna za naloge nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za izjave, ki jih predložijo organizacije v skladu s točko (a) člena 18(1) in členom 56(5), ter skladnost projekta izdelka, dela, nenameščene opreme ali opreme za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov s podrobnimi tehničnimi specifikacijami.

Člen 78

Certificiranje letalske posadke

1. Agencija je odgovorna za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za odobritev organizacij za usposabljanje pilotov, organizacij za usposabljanje kabinskega osebja ter zdravstvenih centrov za letalsko osebje iz člena 24 ter člena 56(1) in (5), pa tudi njihove izjave, če imajo navedene organizacije in centri glavni kraj poslovanja zunaj ozemelj, za katera so odgovorne države članice v skladu s Čikaško konvencijo.

2. Agencija je odgovorna za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za certifikate in izjave za naprave za simulacijo letenja v skladu s členom 25 ter členom 56(1) in (5) v vsakem od naslednjih primerov:

(a) napravo upravlja organizacija, ki ima glavni kraj poslovanja zunaj ozemelj, za katera so odgovorne države članice v skladu s Čikaško konvencijo;

(b) naprava je nameščena zunaj ozemelj, za katera so odgovorne države članice v skladu s Čikaško konvencijo.

Člen 79

Certificiranje opreme aerodroma za zagotavljanje varnosti

Agencija za opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti iz člena 35:

(a) določi podrobne specifikacije za opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti, ki jo je treba certificirati v skladu s členom 35, ter o njih obvesti vlagatelja;

(b) določi in da na voljo podrobne specifikacije za opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti, za katero je potrebna izjava v skladu s členom 35;

▼B

(c) prevzame odgovornost za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za certifikate za opremo aerodroma za zagotavljanje varnosti in za izjave o tej opremi v skladu s členom 35.

Člen 80

ATM/ANS

1. Agencija je odgovorna za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za:

(a) certifikate za izvajalce ATM/ANS iz člena 41, če imajo ti izvajalci glavni kraj poslovanja zunaj ozemelj, za katera so odgovorne države članice v skladu s Čikaško konvencijo, in so odgovorni za zagotavljanje ATM/ANS v zračnem prostoru nad ozemljem, na katerem se uporabljata Pogodbi;

(b) certifikate za izvajalce ATM/ANS iz člena 41, če ti izvajalci zagotavljajo vseevropske ATM/ANS;

(c) certifikate za organizacije iz člena 42, če so te organizacije udeležene pri projektiranju, proizvajanju ali vzdrževanju sistemov ATM/ANS in sestavnih delov ATM/ANS, ki se uporabljajo za opravljanje storitev iz točke (b) tega odstavka, tudi kadar prispevajo k izvajanju raziskovalnega in razvojnega projekta enotnega evropskega neba za upravljanje zračnega prometa (SESAR), in njihove izjave;

(d) izjave izvajalcev ATM/ANS, katerim je Agencija izdala certifikat v skladu s točkama (a) in (b) tega odstavka, za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, ki jih ti izvajalci aktivirajo v skladu s členom 45(1).

2. Kadar je tako določeno v delegiranih aktih iz člena 47, Agencija za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS iz člena 45, tudi kadar prispevajo k izvajanju SESAR:

(a) določi podrobne specifikacije za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, ki jih je treba certificirati v skladu s členom 45 (2), ter o njih obvesti vlagatelja;

(b) določi in da na voljo podrobne specifikacije za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, za katere je potrebna izjava v skladu s členom 45(2);

(c) prevzame odgovornost za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za certifikate in predložene izjave za sisteme ATM/ANS ter sestavne dele ATM/ANS v skladu s členom 45(2).

▼B

Člen 81

Certificiranje organizacij za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa

Agencija je odgovorna za izvajanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za certifikate za organizacije za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa iz člena 51, če imajo te organizacije glavni kraj poslovanja zunaj ozemelj, za katera so odgovorne države članice v skladu s Čikaško konvencijo in, kadar je to ustrezno, njihovo osebje.

Člen 82

Nadzor operatorjev zrakoplovov iz tretjih držav in mednarodne varnosti

1. Agencija je odgovorna za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) v zvezi z dovoljenji in izjavami za operacije zrakoplovov in operatorje zrakoplovov iz člena 60, razen če država članica za zadevne operatorje zrakoplovov opravlja funkcije in naloge države operatorja zrakoplova.

2. Agencija je odgovorna za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2) za dovoljenje za zrakoplove in pilote iz točke (a) člena 61(1).

3. Agencija na zahtevo pomaga Komisiji pri izvajanju Uredbe (ES) št. 2111/2005 in opravi vse potrebne presoje varnosti pri operatorjih iz tretjih držav in organih, odgovornih za njihov nadzor, vključno z obiski na kraju samem. Rezultate navedenih presoj skupaj z ustreznimi priporočili predloži Komisiji.

Člen 83

Preiskave, ki jih izvaja Agencija

1. Agencija sama ali prek pristojnih nacionalnih organov ali usposobljenih subjektov izvaja preiskave, ki so potrebne za opravljanje njenih nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja v skladu s členom 62(2).

2. Za namene izvajanja preiskav iz odstavka 1 je Agencija pooblaščena, da:

(a) zahteva od pravne ali fizične osebe, ki ji je Agencija izdala certifikat ali ki je Agenciji predložila izjavo, naj Agenciji predloži vse potrebne informacije;

(b) od navedenih oseb zahteva, naj ustno obrazložijo dejstva, dokumente, predmete, postopke ali druge zadeve, ki so pomembne za določitev, ali oseba izpolnjuje določbe te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe;

▼B

(c) vstopi v zadevne prostore, na zemljišče in v prevozna sredstva teh oseb;

(d) pregleda ali kopira zadevne dokumente, zapise ali podatke, ki jih imajo te osebe ali so jim dostopni, ali naredi izvlečke iz njih, ne glede na vrsto nosilca, na katerem so zadevne informacije shranjene.

Kadar je to potrebno za ugotovitev, ali oseba, ki ji je Agencija izdala certifikat ali ki je Agenciji predložila izjavo, izpolnjuje določbe te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, je Agencija pooblaščena tudi za izvajanje pooblastil iz prvega pododstavka v zvezi s katero koli drugo pravno ali fizično osebo, za katero se lahko razumno pričakuje, da ima v lasti informacije, pomembne za navedene namene, ali dostop do njih. Pooblastila iz tega odstavka se izvajajo v skladu z nacionalno zakonodajo države članice ali tretje države, v kateri poteka preiskava, ob ustreznem upoštevanju pravic in legitimnih interesov zadevnih oseb ter v skladu z načelom sorazmernosti.

Kadar je v skladu z veljavnim nacionalnim pravom za vstop v zadevne prostore, na zemljišče in v prevozna sredstva, kot je določeno v točki (c) prvega pododstavka, potrebno predhodno dovoljenje sodnega ali upravnega organa zadevne države članice ali tretje države, se navedena pooblastila izvajajo šele po pridobitvi takega predhodnega dovoljenja.

3. Agencija zagotovi, da so člani njenega osebja in, kadar je to ustrezno, vsi drugi strokovnjaki, ki sodelujejo pri preiskavi, ustrezno usposobljeni, poučeni in pooblaščeni. Navedene osebe izvajajo svoja pooblastila po predložitvi pisnega dovoljenja.

4. Uradniki pristojnih organov države članice, na ozemlju katere naj bi preiskava potekala, na zahtevo Agenciji pomagajo pri izvajanju preiskave. Kadar je taka pomoč potrebna, Agencija pred preiskavo pravočasno obvesti državo članico, na ozemlju katere naj bi preiskava potekala, o preiskavi in potrebni pomoči.

Člen 84

Globe in periodične denarne kazni

1. Komisija lahko na zahtevo Agencije v skladu s to uredbo naloži pravni ali fizični osebi, ki ji je Agencija izdala certifikat ali ki je Agenciji predložila izjavo, eno ali oboje od naslednjega:

(a) globo, kadar je navedena oseba namerno ali iz malomarnosti kršila eno od določb te uredbe ali delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe;

(b) periodično denarno kazen, če navedena oseba še naprej krši eno od teh določb, s čimer navedeno osebo prisili k izpolnjevanju navedenih določb.

▼B

2. Globe in periodične denarne kazni iz odstavka 1 so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Določijo se ob upoštevanju resnosti primera, zlasti stopnje ogrožanja varnosti ali varovanja okolja, dejavnosti, iz katere izhaja kršitev, in ekonomske zmožnosti zadevne pravne ali fizične osebe.

Znesek glob ne presega 4 % letnega prihodka ali prometa zadevne pravne ali fizične osebe. Znesek periodičnih kazni ne presega 2,5 % povprečnega dnevnega prihodka ali prometa zadevne pravne ali fizične osebe.

3. Komisija naloži globe in periodične denarne kazni v skladu z odstavkom 1 samo v primerih, ko so drugi ukrepi za odpravljanje takih kršitev iz te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, neustrezni ali nesorazmerni.

4. V zvezi z naložitvijo glob in periodičnih denarnih kazni v skladu s tem členom Komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 128, s katerimi določi:

(a) podrobna merila in podrobno metodologijo za določitev zneskov glob in periodičnih denarnih kazni;

(b) podrobna pravila za poizvedovanje, povezane ukrepe in poročanje ter za odločanje, vključno z določbami o pravici do obrambe, dostopa do dokumentacije in pravnega zastopanja ter zaupnosti in začasnimi določbami, ter

(c) postopke za pobiranje glob in periodičnih denarnih kazni.

5. Sodišče ima neomejeno pristojnost za pregled odločitev, ki jih Komisija sprejme v skladu z odstavkom 1. Naloženo globo ali periodično denarno kazen lahko prekliče, zniža ali poviša.

6. Odločitve, ki jih Komisija sprejme v skladu z odstavkom 1, nimajo kazenskopravnega značaja.

Člen 85

Spremljanje držav članic

1. Agencija pomaga Komisiji pri spremljanju, kako države članice uporabljajo to uredbo ter delegirane in izvedbene akte, sprejete na podlagi te uredbe, z izvajanjem inšpekcijskih pregledov in drugih dejavnosti spremljanja. Navedeni inšpekcijski pregledi in druge dejavnosti spremljanja so namenjeni tudi pomoči državam članicam pri zagotavljanju enotne uporabe te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe ter pri izmenjavi dobrih praks.

Agencija poroča Komisiji o inšpekcijskih pregledih in drugih dejavnostih spremljanja, ki jih izvaja v skladu s tem odstavkom.

▼B

2. Za namene izvajanja inšpekcijskih pregledov in drugih dejavnosti spremljanja iz odstavka 1 je Agencija pooblaščena, da:

(a) zahteva od vseh pristojnih nacionalnih organov ter vseh fizičnih in pravnih oseb, za katere se uporablja ta uredba, naj Agenciji predložijo vse potrebne informacije;

(b) od navedenih organov in oseb zahteva, da ustno obrazložijo dejstva, dokumente, predmete, postopke ali druge zadeve, ki so pomembne za določitev, ali država članica izpolnjuje določbe te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe;

(c) vstopi v zadevne prostore, na zemljišče in v prevozna sredstva navedenih organov in oseb;

(d) pregleda ali kopira vse zadevne dokumente, zapise ali podatke, ki jih imajo ti organi in osebe ali so jim dostopni, ali naredi izvlečke iz njih, ne glede na vrsto nosilca, na katerem so zadevne informacije shranjene.

Kadar je to potrebno za ugotovitev, ali država članica izpolnjuje določbe te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, je Agencija pooblaščena tudi za izvajanje pooblastil iz prvega pododstavka v zvezi s katero koli drugo pravno ali fizično osebo, za katero se lahko razumno pričakuje, da ima v lasti informacije, pomembne za navedene namene, ali dostop do njih.

Pooblastila iz tega odstavka se izvajajo v skladu z nacionalnim pravom države članice, v kateri potekajo inšpekcijski pregled ali druge dejavnosti spremljanja, ob ustreznem upoštevanju pravic in legitimnih interesov zadevnih organov in oseb ter v skladu z načelom sorazmernosti. Kadar je v skladu z veljavnim nacionalnim pravom za vstop v zadevne prostore, na zemljišče in v prevozna sredstva, kot je določeno v točki (c) prvega pododstavka, potrebno predhodno dovoljenje sodnega ali upravnega organa zadevne države članice, se navedena pooblastila izvajajo šele po pridobitvi takega predhodnega dovoljenja.

3. Agencija zagotovi, da so člani njenega osebja in, kadar je to ustrezno, vsi drugi strokovnjaki, ki sodelujejo pri inšpekcijskem pregledu ali drugi dejavnosti spremljanja, ustrezno usposobljeni in poučeni. V primeru inšpekcijskih pregledov navedene osebe izvajajo svoja pooblastila po predložitvi pisnega dovoljenja.

Agencija pred inšpekcijskim pregledom pravočasno obvesti zadevno državo članico o vsebini in namenu dejavnosti, datumu njenega začetka ter o identiteti članov svojega osebja in vseh drugih strokovnjakov, ki izvajajo to dejavnost.

4. Zadevna država članica omogoči nemoten potek inšpekcijskega pregleda ali druge dejavnosti spremljanja. Zagotovi, da zadevni organi in osebe sodelujejo z Agencijo.

Kadar pravna ali fizična oseba ne sodeluje z Agencijo, pristojni organi zadevne države članice zagotovijo Agenciji potrebno pomoč, tako da lahko izvede inšpekcijski pregled ali drugo dejavnost spremljanja.

▼B

5. Ko inšpekcijski pregled ali druga dejavnost spremljanja, ki se izvaja v skladu s tem členom, vključuje inšpekcijski pregled ali drugo dejavnost spremljanja pravne ali fizične osebe, za katero se uporablja ta uredba, se uporablja člen 83(2), (3) in (4).

6. Na zahtevo so državi članici dana na voljo poročila, ki jih pripravi Agencija v skladu z odstavkom 1, v uradnem jeziku Unije ali uradnih jezikih države članice, v kateri je potekal inšpekcijski pregled.

7. Agencija objavi povzetek informacij o uporabi te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, v vsaki državi članici. Te informacije vključi v letno poročilo o varnosti iz člena 72(7).

8. Agencija ob upoštevanju ciljev iz člena 1 prispeva k oceni vpliva izvajanja te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, brez poseganja v ocenjevanje Komisije iz člena 124.

9. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobna pravila o načinu dela Agencije pri opravljanju nalog iz tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127 (3).

Člen 86

Raziskave in inovacije

1. Agencija pomaga Komisiji in državam članicam pri prepoznavanju glavnih raziskovalnih tem na področju civilnega letalstva, s čimer prispeva k zagotavljanju doslednosti in usklajenosti med javno financiranimi raziskavami in razvojem ter politikami, ki sodijo v področje uporabe te uredbe.

2. Agencija podpira Komisijo pri opredeljevanju in izvajanju ustreznih okvirnih programov Unije za raziskovalne in inovacijske dejavnosti ter letnih in večletnih delovnih programov, tudi pri izvajanju ocenjevalnih postopkov, pregledovanju financiranih projektov ter izkoriščanju rezultatov raziskovalnih in inovacijskih projektov.

Agencija izvaja dele okvirnega programa za raziskave in inovacije, ki so povezani s civilnim letalstvom, kadar jo je za to pooblastila Komisija.

3. Agencija lahko pripravi in financira raziskave, če se strogo nanašajo na izboljšanje dejavnosti s področja v njeni pristojnosti. Agencija svoje raziskovalne potrebe in dejavnosti vključi v svoj letni delovni program.

4. Rezultati raziskav, ki jih financira Agencija, se objavijo, razen če tako objavo preprečujejo veljavna pravila prava intelektualne lastnine ali pravila Agencije o varovanju iz člena 123.

▼B

5. Agencija lahko poleg nalog iz odstavkov 1 do 4 tega člena in člena 75 izvaja tudi *ad hoc* raziskovalne dejavnosti, če so združljive z nalogami Agencije in cilji te uredbe.

Člen 87

Varstvo okolja

1. Ukrepi glede emisij in hrupa, ki jih sprejme Agencija za namen certificiranja projekta izdelkov v skladu s členom 11, so namenjeni preprečevanju večjih škodljivih učinkov zadevnih izdelkov civilnega letalstva na podnebje, okolje in zdravje ljudi, pri čemer so ustrezno upoštevani mednarodni standardi in priporočene prakse, koristi za okolje, tehnološka izvedljivost in gospodarski učinki.

2. Komisija, Agencija, druge institucije, organi, uradi in agencije Unije ter države članice v okviru svojih pristojnosti sodelujejo pri okoljskih vprašanjih, vključno s tistimi, obravnavanimi v Direktivi 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) in Uredbi (ES) št. 1907/2006, da se zagotovi upoštevanje soodvisnosti varstva podnebja in okolja, zdravja ljudi in drugih tehničnih področij civilnega letalstva, pri čemer so ustrezno upoštevani mednarodni standardi in priporočene prakse, koristi za okolje, tehnološka izvedljivost in gospodarski učinki.

3. Kadar razpolaga z ustreznim strokovnim znanjem, Agencija pomaga Komisiji pri opredeljevanju in usklajevanju politik in ukrepov za varstvo okolja v civilnem letalstvu, zlasti z izvajanjem študij in simulacij ter tehničnim svetovanjem ter pri tem upošteva soodvisnosti varstva podnebja in okolja, zdravja ljudi in drugih tehničnih področij civilnega letalstva.

4. Za obveščanje zainteresiranih strani in širše javnosti Agencija vsaj vsaka tri leta objavi okoljsko poročilo, v katerem objektivno opiše stanje na področju varstva okolja v civilnem letalstvu v Uniji.

Agencija se pri pripravi poročila opira predvsem na informacije, ki so že na voljo institucijam in organom Unije, pa tudi na javno dostopne informacije.

Agencija v oblikovanje tega poročila vključi države članice in se posvetuje z ustreznimi deležniki in organizacijami.

Pregled vsebuje tudi priporočila za izboljšanje ravni varstva podnebja na področju civilnega letalstva v Uniji.

([1]) Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

▼B

Člen 88

Soodvisnost med varnostjo in varovanjem v civilnem letalstvu

1. Komisija, Agencija in države članice sodelujejo pri vprašanjih varovanja v civilnem letalstvu, vključno s kibernetsko varnostjo, pri katerih obstaja soodvisnost med varnostjo in varovanjem v civilnem letalstvu.

2. Kadar obstaja soodvisnost med varnostjo in varovanjem v civilnem letalstvu, Agencija na zahtevo zagotavlja tehnično pomoč Komisiji pri izvajanju Uredbe (ES) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) in drugih zadevnih določb zakonodaje Unije, če ima za to ustrezno strokovno znanje.

3. Da bi Agencija pripomogla k zaščiti civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja ter kadar obstaja soodvisnost med varnostjo in varovanjem v civilnem letalstvu, se po potrebi brez nepotrebnega odlašanja odzove na perečo težavo, ki prizadene vse države članice in sodi v področje uporabe te uredbe, in sicer tako, da:

(a) sprejme ukrepe iz točke (h) člena 77(1) za obravnavo slabosti v projektu zrakoplova;

(b) priporoči popravne ukrepe pristojnim nacionalnim organom ali fizičnim in pravnim osebam, za katere se uporablja ta uredba, in/ali tem organom in osebam sporoča pomembne informacije v primeru, da težava vpliva na operacije zrakoplova, tudi o tveganjih za civilno letalstvo, ki izhajajo z območij sporov.

Agencija pred sprejetjem ukrepov iz točk (a) in (b) prvega pododstavka pridobi soglasje Komisije in se posvetuje z državami članicami. Kadar je mogoče, Agencija pri teh ukrepih izhaja iz ocen skupnih tveganj za Unijo ter upošteva, da je v nujnih primerih potreben hiter odziv.

Člen 89

Soodvisnost med varnostjo v civilnem letalstvu in socialno-ekonomskimi dejavniki

1. Komisija, Agencija, druge institucije, telesa, organi in agencije Unije ter države članice v okviru svojih pristojnosti sodelujejo pri zagotavljanju, da je, med drugim v regulativnih postopkih, pri nadzoru in pri uvajanju kulture pravičnosti, kot je opredeljena v členu 2 Uredbe (EU) št. 376/2014, upoštevana soodvisnost med varnostjo v civilnem letalstvu in povezanimi socialno-ekonomskimi dejavniki, da bi tako odpravili socialno-ekonomska tveganja za varnost v letalstvu.

2. Agencija se pri obravnavi te soodvisnosti posvetuje z ustreznimi deležniki.

([1]) Uredba (ES) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o skupnih pravilih na področju varovanja civilnega letalstva in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2320/2002 (UL L 97, 9.4.2008, str. 72).

▼B

3. Agencija vsaka tri leta objavi poročilo, v katerem objektivno opiše sprejete ukrepe, predvsem v zvezi s soodvisnostjo med varnostjo v civilnem letalstvu in socialno-ekonomskimi dejavniki.

Člen 90

Mednarodno sodelovanje

1. Agencija na zahtevo pomaga Komisiji pri upravljanju odnosov s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami v zvezi z zadevami, ki jih zajema ta uredba. Taka pomoč prispeva predvsem k harmonizaciji pravil in medsebojnemu priznavanju certifikatov v interesu evropske industrije in uveljavljanja evropskih standardov za varnost v letalstvu.

2. Agencija lahko sodeluje s pristojnimi organi tretjih držav in mednarodnimi organizacijami, pristojnimi za zadeve, ki jih zajema ta uredba. V ta namen lahko Agencija po predhodnem posvetovanju s Komisijo sklene delovne dogovore z navedenimi organi in mednarodnimi organizacijami. Ti delovni dogovori ne ustvarjajo pravnih obveznosti za Unijo in njene države članice.

3. Agencija pomaga državam članicam pri uveljavljanju pravic in izpolnjevanju obveznosti po mednarodnih sporazumih, ki se nanašajo na zadeve, zajete v tej uredbi, zlasti pravic in obveznosti iz Čikaške konvencije.

Agencija lahko deluje kot regionalna organizacija za nadzor varnosti v okviru Mednarodne organizacije civilnega letalstva.

4. Agencija v sodelovanju s Komisijo in državami članicami v odložišče iz člena 74 vključi naslednje informacije in jih po potrebi posodablja:

(a) informacije o skladnosti te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, ter ukrepov, ki jih sprejme Agencija na podlagi te uredbe, z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami;

(b) druge informacije v zvezi z izvajanjem te uredbe, ki so skupne vsem državam članicam in pomembne za ICAO pri spremljanju, kako države članice upoštevajo Čikaško konvencijo ter mednarodne standarde in priporočene prakse.

Države članice te informacije uporabljajo pri izpolnjevanju svojih obveznosti iz člena 38 Čikaške konvencije in pri zagotavljanju informacij ICAO v okviru ICAO programa univerzalne presoje nadzora varnosti.

5. Brez poseganja v zadevne določbe Pogodb, Komisija, Agencija in pristojni nacionalni organi, ki so vključeni v dejavnosti ICAO, prek mreže strokovnjakov sodelujejo pri tehničnih vprašanjih, ki sodijo v področje uporabe te uredbe in se nanašajo na delo ICAO. Agencija zagotavlja tej mreži potrebno upravno podporo, vključno s pomočjo pri pripravi in organizaciji njenih srečanj.

▼B

6. Agencija lahko poleg nalog iz odstavkov 1 do 5 tega člena in člena 75 skupaj s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami izvaja *ad hoc* projekte tehničnega sodelovanja, raziskav in pomoči, če so navedene dejavnosti združljive z nalogami Agencije in cilji iz člena 1.

Člen 91

Krizno upravljanje v letalstvu

1. Agencija v okviru svojih pristojnosti prispeva k pravočasnemu odzivanju na krizne razmere v letalstvu in njihovi blažitvi, pri čemer se usklajuje z drugimi ustreznimi deležniki.

2. Agencija sodeluje v Evropski koordinacijski celici za krizne razmere v letalstvu, ustanovljeni v skladu s členom 18 Uredbe Komisije (EU) št. 677/2011 ([1]).

Člen 92

Usposabljanje na področju letalstva

1. Agencija lahko za spodbujanje dobrih praks ter enotnega izvajanja te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, na zahtevo ponudnika usposabljanja na področju letalstva oceni, kako ta ponudnik in njegovi tečaji izpolnjujejo zahteve, ki jih določi Agencija in so objavljene v njeni uradni publikaciji. Ko so ti pogoji izpolnjeni, ima ponudnik pravico, da ponuja tečaje, ki jih je potrdila Agencija.

2. Agencija lahko izvaja usposabljanje, ki je namenjeno predvsem njenemu osebju in osebju pristojnih nacionalnih organov, pa tudi pristojnim organom tretjih držav, mednarodnim organizacijam, fizičnim in pravnim osebam, za katere se uporablja ta uredba, in drugim zainteresiranim stranem, ter pri tem uporabi svoje vire za usposabljanje, po potrebi pa tudi zunanje ponudnike usposabljanja.

▼M3

Člen 93

Izvajanje enotnega evropskega neba

Kadar ima Agencija ustrezno strokovno znanje, Komisiji na zahtevo zagotovi tehnično pomoč pri izvajanju enotnega evropskega neba, ter v ta namen zlasti:

(a) izvaja tehnične inšpekcijske preglede, tehnične preiskave in študije;

(b) v zadevah, ki jih zajema ta uredba, v sodelovanju z odborom za pregled učinkovitosti iz člena 13 Uredbe (EU) 2024/2803, prispeva k izvajanju sheme uspešnosti za navigacijske službe zračnega prometa in funkcije omrežja;

([1]) Uredba Komisije (EU) št. 677/2011 z dne 7. julija 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa (ATM) in spremembi Uredbe (EU) št. 691/2010 (UL L 185, 15.7.2011, str. 1).

▼M3

(c) prispeva k izvajanju evropskega osrednjega načrta ATM, vključno z razvojem in uporabo projekta SESAR.

▼B

ODDELEK II

Notranja struktura

Člen 94

Pravni status, sedež in lokalni uradi

1. Agencija je organ Unije. Agencija je pravna oseba

2. Agencija ima v vsaki državi članici najširšo pravno in poslovno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava nacionalno pravo. Zlasti lahko pridobiva premičnine in nepremičnine ali z njimi razpolaga ter je lahko stranka v sodnem postopku.

3. Sedež agencije je v Kölnu v Zvezni republiki Nemčiji.

4. Agencija lahko v skladu s členom 104(4) ustanavlja lokalne urade v državah članicah ali namesti osebje v delegacije Unije v tretjih državah.

5. Agencijo pravno zastopa njen izvršni direktor.

Člen 95

Osebje

1. Za uslužbence Agencije se uporabljajo kadrovski predpisi za uradnike Evropske unije ([1]), pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije in pravila, sprejeta s sporazumom med institucijami Unije za namen uporabe navedenih kadrovskih predpisov in pogojev za zaposlitev.

2. Agencija lahko uporabi napotene nacionalne strokovnjake in drugo osebje, ki ni zaposleno v Agenciji. Upravni odbor sprejme sklep, s katerim določi pravila o napotitvi nacionalnih strokovnjakov v Agencijo.

Člen 96

Privilegiji in imunitete

Za Agencijo in njeno osebje se uporablja Protokol št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije, ki je priložen PEU in PDEU.

([1]) Uredba Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 o določitvi kadrovskih predpisov za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter o uvedbi posebnih ukrepov, ki se začasno uporabljajo za uradnike Komisije (UL L 56, 4.3.1968, str. 1).

▼B

Člen 97

Odgovornost

1. Pogodbeno odgovornost Agencije ureja pravo, ki se uporablja za zadevno pogodbo.

2. Za odločanje na podlagi katere koli arbitražne klavzule iz pogodb, ki jih sklene Agencija, je pristojno Sodišče.

3. V primeru nepogodbene odgovornosti Agencija v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, poravna kakršno koli škodo, ki jo pri opravljanju svojih nalog povzroči sama ali njeno osebje.

4. V odškodninskih sporih o škodi iz odstavka 3 je pristojno Sodišče.

5. Osebno odgovornost osebja Agencije do Agencije urejajo določbe kadrovskih predpisov ali pogoji za zaposlitev, ki zanj veljajo.

Člen 98

Naloge upravnega odbora

1. Agencija ima upravni odbor.

2. Upravni odbor:

(a) imenuje izvršnega direktorja in, kadar je to ustrezno, podaljša njegov mandat ali ga razreši s položaja v skladu s členom 103;

(b) sprejme konsolidirano letno poročilo o dejavnostih Agencije in ga vsako leto do 1. julija pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču. Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih se objavi;

(c) vsako leto z dvotretjinsko večino glasov članov, ki imajo glasovalno pravico, in v skladu s členom 117 sprejme programski dokument Agencije;

(d) z dvotretjinsko večino glasov članov, ki imajo glasovalno pravico, in v skladu s členom 120(11) sprejme letni proračun Agencije;

(e) določa postopke za odločanje izvršnega direktorja, kot je navedeno v členih 115 in 116;

(f) opravlja svoje funkcije v zvezi s proračunom Agencije v skladu s členi 120, 121 in 125;

(g) imenuje člane odbora za pritožbe v skladu s členom 106;

(h) opravlja disciplinski nadzor nad izvršnim direktorjem;

(i) daje mnenja o pravilih v zvezi s pristojbinami in dajatvami iz člena 126;

(j) sprejme poslovnik;

(k) odloča o jezikovni ureditvi v Agenciji;

▼B

(l) sprejema odločitve o vzpostavitvi notranjih struktur Agencije na ravni direktorjev in po potrebi njihovih spremembah;

(m) v skladu z odstavkom 6 v zvezi z osebjem Agencije izvaja pooblastila, ki jih kadrovski predpisi podeljujejo pristojnemu organu za imenovanja in ki se na podlagi pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev podelijo organu, pooblaščenemu za sklenitev pogodbe o zaposlitvi (v nadaljnjem besedilu: pooblastila pristojnega organa za imenovanja);

(n) sprejme ustrezna izvedbena pravila za uporabo kadrovskih predpisov in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev v skladu s členom 110 kadrovskih predpisov;

(o) sprejme pravila za preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov pri svojih članih in članih odbora za pritožbe;

(p) zagotovi, da bodo ugotovitve in priporočila, ki izhajajo iz notranjih ali zunanjih revizijskih poročil in ocen ter preiskav Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), ustrezno upoštevana ([1]);

(q) sprejme finančna pravila, ki se uporabljajo za Agencijo, v skladu s členom 125;

(r) ob upoštevanju kadrovskih predpisov in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev imenuje računovodjo, ki je pri opravljanju svojih nalog popolnoma neodvisen;

(s) sprejme strategijo za boj proti goljufijam, ki je sorazmerna z možnostjo pojava goljufij, pri čemer upošteva stroške in koristi ukrepov, ki naj bi se izvajali;

(t) da mnenje o osnutku evropskega letalskega varnostnega programa v skladu s členom 5;

(u) sprejme evropski načrt za varnost v letalstvu v skladu s členom 6;

(v) sprejema ustrezno utemeljene odločitve v zvezi z odvzemom imunitete v skladu s členom 17 Protokola št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije, priloženega PEU in PDEU;

(w) določi postopke za hitro vzpostavitev sodelovanja Agencije z nacionalnimi pravosodnimi organi brez poseganja v uredbi (EU) št. 996/2010 in (EU) št. 376/2014.

3. Upravni odbor lahko svetuje izvršnemu direktorju o kateri koli zadevi v zvezi s področji, ki jih zajema ta uredba.

([1]) Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

▼B

4. Upravni odbor ustanovi svetovalni organ, v katerem so zastopane vse zainteresirane strani, na katere vpliva delo Agencije, in s katerim se posvetuje, preden sprejme odločitve na področjih iz točk (c), (e), (f) in (i) odstavka 2. Upravni odbor se lahko odloči za posvetovanje s svetovalnim organom tudi o drugih vprašanjih iz odstavkov 2 in 3. Upravnega odbora mnenje svetovalnega odbora v nobenem primeru ne zavezuje.

5. Upravni odbor lahko ustanovi delovna telesa, ki mu pomagajo pri izvajanju njegovih nalog, vključno s pripravo njegovih sklepov in spremljanjem njihovega izvajanja.

6. Upravni odbor v skladu s členom 110 kadrovskih predpisov sprejme sklep, utemeljen na členu 2(1) kadrovskih predpisov in členu 6 pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev, o prenosu ustreznih pooblastil organa za imenovanja na izvršnega direktorja in opredelitvi pogojev, v skladu s katerimi se lahko navedeni prenos pooblastil začasno prekine. Izvršni direktor ima dovoljenje za nadaljnji prenos navedenih pooblastil.

Zaradi izjemnih okoliščin lahko upravni odbor s sklepom začasno prekine prenos pooblastil organa za imenovanja na izvršnega direktorja in pooblastil, ki jih je ta prenesel naprej, ter jih izvaja sam ali pa jih prenese na enega od svojih članov ali člana osebja, ki ni izvršni direktor.

Člen 99

Sestava upravnega odbora

1. Upravni odbor je sestavljen iz predstavnikov držav članic in Komisije, od katerih imajo vsi glasovalno pravico. Vsaka država članica imenuje enega člana upravnega odbora in dva namestnika. Namestnik člana zastopa samo med njegovo odsotnostjo. Komisija imenuje dva predstavnika in njuna namestnika. Mandat članov in njihovih namestnikov traja štiri leta. Mandat se lahko podaljša.

2. Člani upravnega odbora in njihovi namestniki so, ob upoštevanju ustreznega vodstvenega, upravnega in proračunskega strokovnega znanja, imenovani na podlagi njihovega znanja, priznanih izkušenj in prizadevanj na področju civilnega letalstva, ki so potrebni pri uresničevanju ciljev te uredbe. Člani so v celoti odgovorni vsaj za politiko za varnost v civilnem letalstvu v svojih državah članicah.

3. Vse strani, zastopane v upravnem odboru, si prizadevajo omejiti menjavanje svojih predstavnikov, da bi tako zagotovile stalnost dela upravnega odbora. Vse strani si prizadevajo doseči uravnoteženo zastopanost moških in žensk v upravnem odboru.

4. Kadar je to primerno, se sodelovanje v upravnem odboru predstavnikov evropskih tretjih držav s statusom opazovalca in pogoji za tako sodelovanje določijo v sporazumih iz člena 129.

▼B

5. Svetovalni organ iz člena 98(4) imenuje štiri svoje člane za sodelovanje v upravnem odboru s statusom opazovalca. Njihova naloga je, da čim širše predstavljajo različna mnenja, zastopana v svetovalnem organu. Začetni mandat traja 48 mesecev in se lahko podaljša.

Člen 100

Predsednik upravnega odbora

1. Upravni odbor izmed svojih članov z glasovalno pravico izvoli predsednika in njegovega namestnika. Namestnik predsednika po uradni dolžnosti nadomešča predsednika, kadar ta ne more opravljati svojih nalog.

2. Mandat predsednika in njegovega namestnika traja štiri leta in se lahko enkrat podaljša za nadaljnja štiri leta. Če med njunim mandatom preneha njuno članstvo v upravnem odboru, na isti dan samodejno preneha tudi njun mandat.

Člen 101

Sestanki upravnega odbora

1. Sestanke upravnega odbora skliče njegov predsednik.

2. Upravni odbor ima vsaj dva redna sestanka na leto. Prav tako se sestane na zahtevo predsednika, Komisije ali najmanj tretjine svojih članov.

3. Izvršni direktor Agencije se udeležuje razprav, vendar nima pravice glasovanja.

4. Članom upravnega odbora lahko v skladu z njegovim poslovnikom pomagajo njihovi svetovalci ali strokovnjaki.

5. Upravni odbor lahko povabi katero koli osebo, katere mnenje bi lahko bilo zanimivo, da se udeleži sestanka s statusom opazovalke.

6. Agencija zagotovi sekretariat za upravni odbor.

Člen 102

Pravila glasovanja v upravnem odboru

1. Brez poseganja v točki (c) in (d) člena 98(2) ter člen 103(7) sprejema upravni odbor odločitve z večino glasov članov z glasovalno pravico. Na zahtevo člana upravnega odbora se odločitev iz točke (k) člena 98(2) sprejme s soglasjem.

2. Vsak član, imenovan v skladu s členom 99(1), ima en glas. V primeru odsotnosti člana ima pravico do glasovanja njegov namestnik. Opazovalci in izvršni direktor Agencije nimajo pravice do glasovanja.

▼B

3. V poslovniku upravnega odbora so določena podrobnejša pravila glasovanja, zlasti pogoji, pod katerimi lahko član deluje v imenu drugega člana, in, kadar je to primerno, vse zahteve za sklepčnost.

4. Za sprejetje odločitev o zadevah v zvezi s proračunom ali človeškimi viri, zlasti v zvezi z zadevami iz točk (d), (f), (h), (m), (n), (o) in (q) člena 98(2), je potreben pozitiven glas Komisije.

Člen 103

Izvršni direktor

1. Izvršni direktor je zaposlen kot začasni uslužbenec Agencije v skladu s točko (a) člena 2 pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev.

2. Izvršnega direktorja na podlagi zaslug in dokazil o usposobljenosti in izkušnjah na področju civilnega letalstva imenuje upravni odbor, potem ko ga po odprtem in preglednem izbirnem postopku izbere izmed kandidatov s seznama, ki jih predlaga Komisija.

Za namen sklenitve pogodbe z izvršnim direktorjem Agencijo zastopa predsednik upravnega odbora.

Kandidata, ki ga izbere upravni odbor, pred njegovim imenovanjem pristojni odbor Evropskega parlamenta pozove, da predloži izjavo in odgovori na vprašanja njegovih članov.

3. Mandat izvršnega direktorja traja pet let. Do konca navedenega obdobja Komisija izvede presojo, pri kateri upošteva oceno uspešnosti izvršnega direktorja ter prihodnje naloge in izzive Agencije. Izvršnega direktorja je mogoče na sredini njegovega mandata pozvati, da pri pristojnem odboru Evropskega parlamenta da izjavo in odgovori na vprašanja njegovih članov o svoji uspešnosti.

4. Upravni odbor lahko na predlog Komisije, ki upošteva presojo iz odstavka 3, izvršnemu direktorju enkrat podaljša mandat za največ pet let. Upravni odbor pred podaljšanjem mandata izvršnega direktorja obvesti Evropski parlament, da namerava podaljšati mandat izvršnega direktorja. Pristojni odbor Parlamenta lahko izvršnega direktorja v enem mesecu pred takim podaljšanjem pozove, da predloži izjavo in odgovori na vprašanja njegovih članov.

5. Izvršni direktor s podaljšanim mandatom ob koncu skupnega obdobja zaposlitve ne sme sodelovati v drugem izbirnem postopku za isto delovno mesto.

6. Izvršni direktor je lahko odstavljen samo na podlagi sklepa, ki ga upravni odbor sprejme na predlog Komisije.

▼B

7. Upravni odbor sklep o imenovanju, podaljšanju mandata ali odstavitvi izvršnega direktorja sprejme na podlagi dvotretjinske večine glasov članov z glasovalno pravico.

8. Izvršnemu direktorju lahko pomaga eden ali več direktorjev. Če je izvršni direktor odsoten ali zadržan, ga nadomesti eden od direktorjev.

Člen 104

Naloge izvršnega direktorja

1. Izvršni direktor upravlja Agencijo. Izvršni direktor je za svoje ravnanje odgovoren upravnemu odboru. Brez poseganja v pristojnosti Komisije in upravnega odbora je izvršni direktor neodvisen pri opravljanju svojih nalog in ne sme zahtevati ali sprejemati navodil od nobene vlade ali drugega organa.

2. Izvršni direktor na poziv poroča Evropskemu parlamentu o opravljanju svojih nalog. Svet lahko izvršnega direktorja pozove, da poroča o opravljanju teh nalog.

3. Izvršni direktor je odgovoren za izvajanje nalog, ki so Agenciji dodeljene s to uredbo ali drugimi akti Unije. Izvršni direktor je odgovoren zlasti za:

(a) odobritev ukrepov Agencije, opredeljenih v členu 76, v okviru omejitev, določenih v tej uredbi ter delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi te uredbe;

(b) odločanje o preiskavah, inšpekcijskih pregledih in drugih dejavnostih spremljanja, kot so določene v členih 83 in 85;

(c) odločanje o dodeljevanju nalog usposobljenim subjektom v skladu s členom 69(1) in o izvajanju preiskav, ki jih v imenu Agencije izvajajo pristojni nacionalni organi ali usposobljeni subjekti v skladu s členom 83(1);

(d) sprejemanje potrebnih ukrepov v zvezi z dejavnostmi Agencije na področju mednarodnega sodelovanja v skladu s členom 90;

(e) sprejemanje vseh potrebnih ukrepov, vključno s sprejetjem notranjih upravnih navodil in objavo obvestil, za zagotovitev pravilnega delovanja Agencije v skladu s to uredbo;

(f) izvajanje sklepov, ki jih sprejme upravni odbor;

(g) pripravo konsolidiranega letnega poročila o dejavnostih Agencije in njegovo predložitev upravnemu odboru v sprejetje;

▼B

(h) pripravo osnutka načrta prihodkov in odhodkov Agencije v skladu s členom 120 ter izvrševanje njenega proračuna v skladu s členom 121;

(i) prenos pooblastil izvršnega direktorja na druge člane osebja Agencije. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi pravila, ki se uporabljajo za take prenose. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 127(2);

(j) pripravo programskega dokumenta iz člena 117(1) in, po pridobitvi mnenja Komisije, njegovo predložitev upravnemu odboru v sprejetje;

(k) izvajanje programskega dokumenta iz člena 117(1) in poročanje upravnemu odboru o njegovem izvajanju;

(l) pripravo akcijskega načrta ob upoštevanju ugotovitev notranjih ali zunanjih revizijskih poročil in ocen ter preiskav urada OLAF in poročanje Komisiji o napredku dvakrat letno, upravnemu odboru pa redno;

(m) zaščito finančnih interesov Unije z uporabo preventivnih ukrepov proti goljufijam, korupciji in vsem drugim nezakonitim dejavnostim, z učinkovitimi preverjanji in, če se odkrijejo nepravilnosti, z izterjavo nepravilno izplačanih zneskov ter, kadar je to primerno, z naložitvijo učinkovitih, sorazmernih ter odvračilnih upravnih in finančnih kazni;

(n) pripravo strategije Agencije za boj proti goljufijam in njeno predložitev upravnemu odboru v sprejetje;

(o) pripravo osnutka finančnih pravil, ki se uporabljajo za Agencijo;

(p) pripravo evropskega načrta za varnost v letalstvu in njegovih poznejših posodobitev ter njihovo predložitev upravnemu odboru v sprejetje;

(q) poročanje upravnemu odboru o izvajanju evropskega načrta za varnost v letalstvu;

(r) odzivanje na prošnje za pomoč, ki jih vloži Komisija v skladu s to uredbo;

(s) sprejem prenosa odgovornosti na Agencijo v skladu s členoma 64 in 65;

(t) vsakodnevno upravljanje Agencije;

(u) sprejemanje odločitev o vzpostavitvi notranjih struktur Agencije in po potrebi o spremembah teh struktur, z izjemo tistih na ravni direktorjev, ki jih bo odobril upravni odbor;

▼B

(v) sprejemanje pravil za preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov pri sodelujočih v delovnih in strokovnih skupinah ter drugem osebju, ki ni zajeto v kadrovskih predpisih, ki vsebujejo tudi določbe o izjavah o interesih in, če je ustrezno, poklicnih dejavnostih po koncu zaposlitve.

4. Izvršni direktor je odgovoren tudi za odločanje o tem, ali je za učinkovito in uspešno izvajanje nalog Agencije treba vzpostaviti enega ali več lokalnih uradov v eni ali več državah članicah ali namestiti osebje v delegacijah Unije v tretjih državah v skladu z ustreznimi sporazumi z Evropsko službo za zunanje delovanje. Za navedeno odločitev je potrebno predhodno soglasje Komisije, upravnega odbora in po potrebi države članice, v kateri naj bi bil lokalni urad vzpostavljen. V tej odločitvi je določen obseg dejavnosti, ki naj bi se izvajale v tem lokalnem uradu ali ki naj bi jih opravljajo tako nameščeno osebje, in sicer tako, da se preprečijo nepotrebni stroški in podvajanje upravnih funkcij Agencije.

Člen 105

Pooblastila odbora za pritožbe

1. Kot del upravne strukture Agencije se ustanovi odbor za pritožbe. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi določi organiziranost in sestavo odbora za pritožbe.

2. Odbor za pritožbe je odgovoren za odločanje o pritožbah zoper odločitve iz člena 108. Odbor za pritožbe se sestane po potrebi.

Člen 106

Člani odbora za pritožbe

1. Člane in njihove namestnike imenuje upravni odbor s seznama usposobljenih kandidatov, ki ga sestavi Komisija.

2. Mandat članov odbora za pritožbe, vključno s predsednikom in namestniki, traja pet let in se lahko podaljša za nadaljnjih pet let.

3. Člani odbora za pritožbe so neodvisni. Pri sprejemanju odločitev ne zahtevajo ali sprejemajo navodil od vlad ali drugih organov.

4. Člani odbora za pritožbe ne opravljajo drugih nalog v Agenciji. Člani odbora za pritožbe lahko svoje funkcije opravljajo s krajšim delovnim časom.

5. Člani odbora za pritožbe med svojim mandatom niso odstavljeni ali umaknjeni s seznama usposobljenih kandidatov, razen če za tako odstavitev ali umik obstajajo utemeljeni razlogi in Komisija tako odloči na podlagi mnenja upravnega odbora.

▼B

6. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 128, s katerimi določi potrebno usposobljenost članov odbora za pritožbe, njihov status in pogodbeno razmerje z Agencijo, pooblastila posameznih članov v fazi priprave odločitev ter pravila in postopke glasovanja.

Člen 107

Izločitev in ugovor

1. Člani odbora za pritožbe ne sodelujejo v pritožbenem postopku, če imajo pri tem kakršen koli osebni interes ali če so predhodno zastopali eno od strank v postopku ali če so sodelovali pri sprejetju odločitve, zoper katero je bila vložena pritožba.

2. Če član odbora za pritožbe zaradi enega od razlogov iz odstavka 1 ali zaradi kakršnih koli drugih razlogov meni, da ne bi smel sodelovati v pritožbenem postopku, ta član o tem obvesti odbor za pritožbe.

3. Vsaka stranka v pritožbenem postopku lahko vloži ugovor proti kateremu koli članu odbora za pritožbe iz katerega koli razloga iz odstavka 1 ali če obstaja sum, da član deluje pristransko. Tak ugovor ni dopusten, če je stranka v pritožbenem postopku kljub poznavanju razloga za ugovor naredila postopkovni korak. Ugovor ne sme temeljiti na državljanstvu članov.

4. Odbor za pritožbe odloča o ukrepih, ki jih je treba sprejeti v primerih iz odstavkov 2 in 3, brez sodelovanja zadevnega člana. Za namene tega odločanja zadevnega člana v odboru za pritožbe zamenja njegov namestnik.

Člen 108

Odločitve, zoper katere se lahko vloži pritožba

1. Pritožbo je mogoče vložiti zoper odločitve Agencije, sprejete v skladu s členoma 64, 65, členom 76(6), členi 77 do 83, členom 85 ali členom 126.

2. Pritožba, vložena v skladu z odstavkom 1, nima odložilnega učinka. Kadar izvršni direktor meni, da okoliščine to dovoljujejo, lahko začasno prekine izvajanje odločitve, zoper katero je bila vložena pritožba.

3. Pritožba zoper odločitev, ki ne ustavi postopka za eno od strank, se lahko vloži le skupaj s pritožbo zoper končno odločitev, razen če odločitev omogoča ločeno pritožbo.

Člen 109

Osebe s pravico do pritožbe

Vsaka fizična ali pravna oseba se lahko pritoži zoper odločitev, ki je sprejeta zanjo, ali zoper odločitev, ki jo neposredno in posamično zadeva, čeprav je sprejeta za drugo osebo. Stranke v postopku so lahko stranke v pritožbenem postopku.

▼B

Člen 110

Rok in oblika

Pritožba se skupaj z utemeljeno obrazložitvijo vloži v pisni obliki pri tajništvu Agencije v dveh mesecih potem, ko je bila zadevna oseba o ukrepu uradno obveščena, ali, če takega uradnega obvestila ni, v dveh mesecih po dnevu, ko je bila seznanjena z ukrepom.

Člen 111

Vmesna sprememba

1. Odbor za pritožbe pred preučitvijo pritožbe Agenciji omogoči, da spremeni svojo odločitev. Če izvršni direktor meni, da je pritožba utemeljena, odločitev popravi v dveh mesecih po prejemu uradnega obvestila odbora za pritožbe. Navedeno ne velja, kadar pritožnik nasprotuje drugi stranki v pritožbenem postopku.

2. Če odločitev ni popravljena, se Agencija nemudoma odloči, ali se izvajanje odločitve začasno prekine v skladu s členom 108(2).

Člen 112

Preučevanje pritožb

1. Odbor za pritožbe oceni, ali je pritožba dopustna in utemeljena.

2. Pri preučevanju pritožbe v skladu z odstavkom 1 odbor za pritožbe dela hitro. Kadar je potrebno, povabi stranke v pritožbenem postopku, da v določenih rokih predložijo pisne pripombe na uradna obvestila, ki jih je izdal odbor za pritožbe sam, ali na sporočila drugih strank v pritožbenem postopku. Odbor za pritožbe se lahko odloči za ustno zaslišanje na lastno pobudo ali na utemeljeno zahtevo ene od strank v pritožbenem postopku.

Člen 113

Odločitve o pritožbi

Kadar odbor za pritožbe ugotovi, da pritožba ni dopustna ali da razlogi za pritožbo niso utemeljeni, pritožbo zavrne. Kadar odbor za pritožbe ugotovi, da je pritožba dopustna in da so razlogi za pritožbo utemeljeni, zadevo preda Agenciji. Agencija sprejme novo obrazloženo odločitev ob upoštevanju odločitve odbora za pritožbe.

Člen 114

Tožbe pred Sodiščem

1. Pred Sodiščem je mogoče vložiti tožbe za razglasitev ničnosti aktov Agencije, ki naj bi imeli pravne učinke do tretjih oseb, tožbe zaradi opustitve ukrepanja ter, v skladu s členom 97, tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti in, na podlagi arbitražne klavzule, pogodbene odgovornosti za škodo, ki jo je povzročila Agencija.

▼B

2. Tožbe za razglasitev ničnosti odločitev Agencije, sprejetih na podlagi člena 64, člena 65, člena 76(6), členov 77 do 83, člena 85 ali člena 126, je mogoče pred Sodiščem vložiti šele, ko so izčrpani vsi notranji pritožbeni postopki Agencije.

3. Institucije Unije in države članice lahko tožbe zoper odločitve Agencije vložijo neposredno pred Sodiščem ne da bi jim bilo treba izčrpati notranje pritožbene postopke Agencije.

4. Agencija sprejme vse potrebne ukrepe za izvršitev sodbe Sodišča.

ODDELEK III

Metode dela

Člen 115

▼C1

Postopki za oblikovanje mnenj, certifikacijskih specifikacij in drugih podrobnih specifikacij, sprejemljivih načinov zagotavljanja skladnosti in smernic

▼B

1. ►C1 Upravni odbor določi pregledne postopke za izdajo mnenj, certifikacijskih specifikacij in drugih podrobnih specifikacij, sprejemljivih načinov zagotavljanja skladnosti in smernic iz člena 76(1) in (3). ◄

(a) so uporabljeni strokovno znanje in izkušnje civilnih in po potrebi vojaških letalskih organov držav članic;

(b) po potrebi sodelujejo strokovnjaki ustreznih zainteresiranih strani ali je uporabljeno strokovno znanje ustreznih evropskih organov za standardizacijo ali drugih specializiranih organov;

(c) je zagotovljeno, da Agencija objavi dokumente in opravi obsežna posvetovanja z zainteresiranimi stranmi v skladu s časovnim razporedom in postopkom, ki vključuje obveznost Agencije, da poda pisni odgovor na posvetovalni postopek.

2. ►C1 Ko Agencija na podlagi člena 76(1) in (3) oblikuje mnenja, certifikacijske specifikacije in druge podrobne specifikacije, sprejemljive načine zagotavljanja skladnosti in smernice, določi postopek za predhodno posvetovanje držav članic. ◄ V ta namen lahko ustanovi delovno skupino, v katero ima vsaka država članica pravico imenovati strokovnjaka. Kadar je potrebno posvetovanje o vojaških vidikih, se Agencija posvetuje ne le z državami članicami, temveč tudi z Evropsko obrambno agencijo in drugimi pristojnimi vojaškimi strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice. Kadar je potrebno posvetovanje o morebitnih socialnih učinkih navedenih ukrepov Agencije, Agencija vključi socialne partnerje iz Unije in druge ustrezne deležnike.

▼C1

3. Agencija objavi mnenja, certifikacijske specifikacije in druge podrobne specifikacije, sprejemljive načine zagotavljanja skladnosti in smernice, oblikovane v skladu s členom 76(1) in (3), ter postopke, določene v skladu z odstavkom 1 tega člena, v uradni publikaciji Agencije.

▼B

Člen 116

Postopki odločanja

1. Upravni odbor določi pregledne postopke za sprejemanje posameznih odločitev v skladu s členom 76(4).

V teh postopkih se zlasti zagotovi:

(a) zaslišanje fizične ali pravne osebe, za katero se sprejema odločitev, ali katere koli druge stranke, ki jo to neposredno in posamično zadeva;

(b) uradno obvestilo fizičnih ali pravnih oseb o odločitvi ter njena objava, ob upoštevanju zahtev iz člena 123 in člena 132(2);

(c) obveščanje fizične ali pravne osebe, za katero se sprejema odločitev, in drugih strank v postopku o pravnih sredstvih, ki so jim na voljo v skladu s to uredbo;

(d) da odločitev vsebuje utemeljitev.

2. Upravni odbor določi postopke in opredeli pogoje za uradno obveščanje zadevnih oseb o odločitvah, vključno z informacijami o razpoložljivih pritožbenih postopkih, določenih v tej uredbi.

Člen 117

Načrtovanje letnega in večletnega programa

1. Upravni odbor vsako leto do 31. decembra v skladu s točko (c) člena 98(2) sprejme programski dokument, v katerem sta načrtovana večletni in letni program in je pripravljen na podlagi osnutka, ki ga predloži izvršni direktor šest tednov pred sprejetjem programskega dokumenta, ob upoštevanju mnenja Komisije in glede na načrtovanje večletnega programa po posvetovanju z Evropskim parlamentom. Upravni odbor programski dokument posreduje Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji. Programski dokument postane dokončen po dokončnem sprejetju splošnega proračuna in se po potrebi ustrezno prilagodi.

2. Letni delovni program vsebuje podrobne cilje in pričakovane rezultate, vključno s kazalniki uspešnosti, in upošteva cilje evropskega načrta za varnost v letalstvu. Vsebuje tudi opis ukrepov, ki naj bi bili financirani, ter prikaz finančnih sredstev in človeških virov, dodeljenih vsakemu ukrepu, v skladu z načeli oblikovanja in upravljanja proračuna po dejavnostih, iz katerega je razvidno, katere dejavnosti naj bi bile financirane iz regulativnega proračuna ter katere s pristojbinami in dajatvami, ki jih prejme Agencija. Letni delovni program je skladen z večletnim delovnim programom iz odstavka 4 tega člena. V njem je jasno navedeno, katere naloge so bile v primerjavi s predhodnim proračunskim letom dodane, spremenjene ali črtane. V načrtovanje letnega programa so vključeni strategija dejavnosti Agencije v okviru mednarodnega sodelovanja v skladu s členom 90 in ukrepi Agencije, povezani z navedeno strategijo.

▼B

3. Upravni odbor spremeni sprejeti letni delovni program, kadar se Agenciji dodeli nova naloga. Vsaka bistvena sprememba letnega delovnega programa se sprejme po enakem postopku kot prvotni letni delovni program. Upravni odbor lahko na izvršnega direktorja prenese pooblastilo, da v letni delovni program vnese nebistvene spremembe.

4. V večletnem delovnem programu je določeno, kako se načrtujejo okvirni strateški programi, vključno s cilji, pričakovanimi rezultati in kazalniki uspešnosti. Določeno je tudi načrtovanje virov, vključno z večletnim proračunom in osebjem.

Načrt virov je posodobljen vsako leto. Načrtovanje strateških programov je posodobljeno po potrebi, zlasti zaradi upoštevanja rezultatov ocenjevanja iz člena 124.

Člen 118

Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih

1. Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih opisuje, na kakšen način je Agencija izvajala svoj letni delovni program, izvrševala proračun in uporabljala kadrovske vire. V njem je Jasno navedeno, katera pooblastila in naloge Agencije so bile v primerjavi s predhodnim letom dodane, spremenjene ali črtane.

2. Poročilo vsebuje pregled dejavnosti, ki jih je izvajala Agencija, in ocenjuje njihove rezultate glede na cilje, kazalnike uspešnosti in določen časovni razpored, tveganja, povezana s temi dejavnostmi, uporabo sredstev in splošno poslovanje Agencije ter učinkovitost in uspešnost sistemov notranje kontrole. Prikazuje tudi, katere dejavnosti so bile financirane iz regulativnega proračuna ter katere s pristojbinami in dajatvami, ki jih je prejela Agencija.

Člen 119

Preglednost in obveščanje

1. Za dokumente Agencije se uporablja Uredba (ES) št. 1049/2001. To ne posega v pravila o dostopu do podatkov in informacij iz Uredbe (EU) št. 376/2014 ter izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi člena 72(5) in člena 74(8) te uredbe.

2. Agencija lahko na lastno pobudo v okviru svojih pristojnosti izvaja dejavnosti obveščanja. Poskrbi predvsem, da se širši javnosti in vsem zainteresiranim stranem poleg objav iz člena 115(3) hitro zagotavljajo objektivne, zanesljive in zlahka razumljive informacije o njenem delu. Agencija zagotovi, da z dodeljevanjem sredstev za dejavnosti obveščanja ne škoduje učinkovitemu izvajanju nalog iz člena 75.

▼B

3. Agencija po potrebi prevede promocijsko gradivo o varnosti v uradne jezike Unije.

4. Pristojni nacionalni organi pomagajo Agenciji z učinkovitim sporočanjem ustreznih informacij o varnosti v okviru svojih pristojnosti.

5. Vsaka fizična ali pravna oseba ima pravico, da piše Agenciji v enem od uradnih jezikov Unije in prejme odgovor v istem jeziku.

6. Prevajalske storitve, potrebne za delovanje Agencije, zagotavlja Prevajalski center za organe Evropske unije.

ODDELEK IV

Finančne zahteve

Člen 120

Proračun

1. Brez poseganja v druge prihodke prihodki Agencije zajemajo:

(a) prispevek Unije;

(b) prispevek katere koli evropske tretje države, s katero je Unija sklenila mednarodne sporazume iz člena 129;

(c) pristojbine, ki jih plačajo vlagatelji in imetniki certifikatov, ki jih je izdala Agencija, ter osebe, ki so pri Agenciji registrirale izjave;

(d) dajatve za objave, usposabljanje in vse druge storitve, ki jih zagotavlja Agencija, vključno z obravnavo pritožb;

(e) vse prostovoljne finančne prispevke držav članic, tretjih držav ali drugih subjektov, če taki prispevki ne ogrožajo neodvisnosti in nepristranskosti Agencije;

(f) nepovratna sredstva.

2. Odhodki Agencije vključujejo odhodke za osebje, upravne odhodke ter odhodke za infrastrukturo in poslovanje. Pri odhodkih za poslovanje se lahko proračunske obveznosti za ukrepe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, po potrebi razčlenijo v letne obroke prek več let.

3. Prihodki in odhodki so uravnoteženi.

4. Regulativni proračuni, pristojbine, ki se določajo in zbirajo za dejavnosti certificiranja, in dajatve, ki jih zaračunava Agencija, se v računovodskih izkazih Agencije obravnavajo ločeno.

5. Agencija med proračunskim letom prilagodi svoje kadrovsko načrtovanje in upravljanje dejavnosti, financiranih s sredstvi, ki izhajajo iz pristojbin in dajatev, na način, ki ji omogoča hitro odzivanje na delovne obremenitve in nihanja teh prihodkov.

▼B

6. Izvršni direktor vsako leto pripravi osnutek načrta prihodkov in odhodkov Agencije za naslednje proračunsko leto, vključno z osnutkom kadrovskega načrta, ter ga pošlje upravnemu odboru skupaj z gradivom za obrazložitev proračunskega stanja. Navedeni osnutek kadrovskega načrta je za delovna mesta, financirana iz pristojbin in dajatev, utemeljen na omejenem sklopu kazalnikov, ki jih je odobrila Komisija za merjenje delovne obremenjenosti in učinkovitosti Agencije, ter določa sredstva, potrebna za učinkovito in pravočasno izpolnjevanje zahtev po certificiranju in drugih dejavnostih Agencije, vključno s tistimi, ki izhajajo iz prenosa pristojnosti v skladu s členoma 64 in 65.

Upravni odbor na podlagi tega osnutka sprejme začasni osnutek načrta prihodkov in odhodkov Agencije za naslednje proračunsko leto. Začasni osnutek načrta prihodkov in odhodkov Agencije se pošlje Komisiji vsako leto do 31. januarja.

7. Upravni odbor najpozneje do 31. marca pošlje končni osnutek načrta prihodkov in odhodkov Agencije, ki vključuje osnutek kadrovskega načrta skupaj z začasnim delovnim programom, Komisiji in evropskim tretjim državam, s katerimi je Unija sklenila mednarodne sporazume iz člena 129.

8. Komisija načrt skupaj s predlogom splošnega proračuna Evropske unije pošlje Evropskemu parlamentu in Svetu.

9. Na podlagi načrta Komisija v predlog splošnega proračuna Evropske unije vključi ocene, za katere meni, da so potrebne za kadrovski načrt in znesek prispevka v breme splošnega proračuna, ter ga predloži Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členoma 313 in 314 PDEU.

10. Evropski parlament in Svet odobrita proračunska sredstva za prispevek Agenciji in sprejmeta kadrovski načrt Agencije, pri čemer upoštevata kazalnike delovne obremenjenosti in učinkovitosti Agencije iz odstavka 6.

11. Proračun sprejme upravni odbor. Dokončen postane po dokončnem sprejetju splošnega proračuna Unije. Po potrebi se ustrezno prilagodi.

12. Upravni odbor čim prej uradno obvesti Evropski parlament in Svet o svoji nameri za izvedbo katerega koli projekta, ki bi lahko imel znatne finančne posledice za financiranje proračuna, zlasti kakršnih koli nepremičninskih projektov, kot je najem ali nakup zgradb, ter o tem obvesti Komisijo. Za vsak projekt gradnje, ki bi lahko imel znatne posledice za proračun Agencije, se uporablja Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1271/2013 ([1]).

([1]) Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1271/2013 z dne 30. septembra 2013 o okvirni finančni uredbi za organe iz člena 208 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 7.12.2013, str. 42).

▼B

Kadar Evropski parlament ali Svet izda uradno obvestilo o svoji nameri za izdajo mnenja, svoje mnenje predloži upravnemu odboru v šestih tednih od datuma uradnega obvestila o projektu.

Člen 121

Izvrševanje in nadzorovanje proračuna

1. Proračun Agencije izvršuje izvršni direktor.

2. Računovodja Agencije do 1. marca po vsakem proračunskem letu računovodji Komisije in Računskemu sodišču predloži začasni zaključni račun. Poleg tega računovodja Agencije do 1. marca po vsakem proračunskem letu računovodji Komisije pošlje poročilo o upravljanju proračuna in finančnem poslovodenju za zadevno proračunsko leto. Računovodja Komisije konsolidira začasne zaključne račune institucij in decentraliziranih organov v skladu s členom 147 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]).

3. Izvršni direktor do 31. marca po vsakem proračunskem letu posreduje poročilo o upravljanju proračuna in finančnem poslovodenju za zadevno proračunsko leto Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču.

4. Računovodja po prejemu pripomb Računskega sodišča o začasnem zaključnem računu Agencije v skladu s členom 148 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 pripravi končni zaključni račun Agencije, za katerega je sam odgovoren, izvršni direktor pa ga pošlje v mnenje upravnemu odboru.

5. Upravni odbor da mnenje o končnem zaključnem računu Agencije.

6. Računovodja Agencije do 1. julija po vsakem proračunskem letu končni zaključni račun in mnenje upravnega odbora posreduje Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču.

7. Končni zaključni račun se objavi v *Uradnem listu Evropske unije* do 15. novembra po vsakem proračunskem letu.

8. Izvršni direktor pošlje Računskemu sodišču odgovor na njegove pripombe do 30. septembra po vsakem proračunskem letu. Izvršni direktor pošlje navedeni odgovor tudi upravnemu odboru in Komisiji.

([1]) Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1).

▼B

9. Izvršni direktor predloži Evropskemu parlamentu na njegovo zahtevo vse informacije, potrebne za nemoteno izvedbo postopka razrešnice za zadevno proračunsko leto, kot je določeno v členu 165 (3) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.

10. Na priporočilo Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, Evropski parlament do 15. maja leta n + 2 odloči o razrešnici izvršnega direktorja glede izvrševanja proračuna za leto n.

Člen 122

Boj proti goljufijam

1. Za boj proti goljufijam, korupciji in drugim nezakonitim dejavnostim se brez omejitev uporablja Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]).

2. Agencija v šestih mesecih od 11. septembra 2018 pristopi k Medinstitucionalnemu sporazumu z dne 25. maja 1999 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Komisijo Evropskih skupnosti o notranjih preiskavah Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) ([2]) in sprejme ustrezne določbe, ki se uporabljajo za njeno osebje, ter za to uporabi predlogo iz Priloge k navedenemu sporazumu.

3. Računsko sodišče je pooblaščeno za izvajanje revizij na podlagi dokumentov in inšpekcij na kraju samem pri vseh upravičencih do nepovratnih sredstev, izvajalcih in podizvajalcih, ki so od Agencije prejeli sredstva Unije.

4. OLAF lahko v skladu z določbami in postopki iz Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbe Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 ([3]) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je v povezavi s sklepom o nepovratnih sredstvih ali pogodbo, ki jo financira Agencija, prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije.

5. Brez poseganja v odstavke 1 do 4 sporazumi o sodelovanju s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, pogodbe, sporazumi in sklepi Agencije o nepovratnih sredstvih vsebujejo določbe, ki Računsko sodišče in OLAF izrecno pooblaščajo za izvajanje takih revizij in preiskav v skladu z njunimi pristojnostmi.

([1]) Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

([2]) UL L 136, 31.5.1999, str. 15.

([3]) Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

▼B

Člen 123

Varnostni predpisi za varovanje tajnih in občutljivih netajnih podatkov

Agencija sprejme svoja varnostna pravila, ki so enakovredna varnostnim predpisom Komisije za varovanje tajnih podatkov Evropske unije in občutljivih netajnih podatkov, kot so določeni v sklepih Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ([1]) in (EU, Euratom) 2015/444 ([2]). Pravila Agencije o varovanju med drugim zajemajo določbe o izmenjavi, obdelavi in hrambi takih podatkov.

Člen 124

Ocenjevanje

1. Komisija najpozneje 12. septembra 2023 in vsakih pet let zatem opravi ocenjevanje v skladu s smernicami Komisije, da oceni uspešnost Agencije v zvezi z njenimi cilji, pooblastili in nalogami. Med ocenjevanjem se presodijo vpliv te uredbe, Agencija in njeni načini dela pri vzpostavljanju visoke stopnje varnosti v civilnem letalstvu. Med ocenjevanjem so obravnavane tudi morebitna potreba po spremembi pooblastil Agencije in finančne posledice takih sprememb. Pri ocenjevanju so upoštevana stališča upravnega odbora in deležnikov na ravni Unije, pa tudi na nacionalni ravni.

2. Kadar Komisija meni, da nadaljnji obstoj Agencije glede na zastavljene cilje, pooblastila in naloge ni več upravičen, lahko predlaga ustrezno spremembo ali razveljavitev te uredbe.

3. Komisija ugotovitve ocenjevanja skupaj s svojimi zaključki posreduje Evropskemu parlamentu, Svetu in upravnemu odboru. Po potrebi se vključi delovni načrt s časovnim razporedom. Ugotovitve ocenjevanja in priporočila se objavijo.

Člen 125

Finančna pravila

Upravni odbor po posvetovanju s Komisijo sprejme finančna pravila, ki se uporabljajo za Agencijo. Pravila ne odstopajo od Delegirane uredbe (EU) št. 1271/2013, razen če je tako odstopanje posebej potrebno za delovanje Agencije in je Komisija dala predhodno soglasje.

([1]) Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/443 z dne 13. marca 2015 o varnosti v Komisiji (UL L 72, 17.3.2015, str. 41).

([2]) Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444 z dne 13. marca 2015 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 72, 17.3.2015, str. 53).

▼B

Člen 126

Pristojbine in dajatve

1. Pristojbine in dajatve se zaračunavajo za:

(a) izdajo in obnovitev certifikatov ter registracijo izjav pri Agenciji v skladu s to uredbo ter njene dejavnosti nadzora nad dejavnostmi, na katere se nanašajo ti certifikati in izjave;

(b) objave, usposabljanje in vse druge storitve, ki jih zagotavlja Agencija, pri čemer so upoštevani dejanski stroški vsake posamezne opravljene storitve;

(c) obravnavo pritožb.

Vse pristojbine in dajatve so izražene in plačljive v evrih.

2. Pristojbine in dajatve se določijo v taki višini, da z njimi povezani prihodki zadostujejo za pokritje celotnih stroškov dejavnosti iz opravljenih storitev in da ne pride do kopičenja velikih presežkov. Ti stroški zajemajo vse odhodke Agencije za osebje, ki opravlja dejavnosti iz odstavka 1, zlasti sorazmerne prispevke delodajalca v pokojninsko shemo. Pristojbine in dajatve so namenski prejemki Agencije za dejavnosti iz storitev, za katere je treba plačati pristojbine in dajatve.

3. S proračunskimi presežki, ustvarjenimi s pristojbinami in dajatvami, se financirajo prihodnje dejavnosti, povezane s pristojbinami in dajatvami, ali izravnajo izgube. Kadar se znatno pozitiven ali negativen proračunski rezultat ponavlja, se višina pristojbin in dajatev revidira.

4. Po posvetovanju z Agencijo v skladu s točko (i) člena 98(2) Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobna pravila o pristojbinah in dajatvah, ki jih zaračunava Agencija, in v njih določi zlasti zadeve, za katere je treba v skladu s točkama (c) in (d) člena 120 (1) plačati pristojbine in dajatve, znesek pristojbin in dajatev ter način njihovega plačila. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 127(3).

POGLAVJE VI

KONČNE DOLOČBE

Člen 127

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

▼B

4. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 4 navedene uredbe.

Člen 128

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 19, 28, 32, 39, 47, 54, 58, 61, člena 62(13), člena 68(3), člena 84(4) ter členov 105 in 106 se na Komisijo prenese za obdobje petih let od 11. septembra 2018. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem tega petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Prenos pooblastila iz členov 19, 28, 32, 39, 47, 54, 58, 61, člena 62(13), člena 68(3), člena 84(4) ter členov 105 in 106 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt iz členov 19, 28, 32, 39, 47, 54, 58, 61, člena 62 (13), člena 68(3), člena 84(4) ter členov 105 in 106 začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 129

Sodelovanje evropskih tretjih držav

Agencija je odprta za sodelovanje evropskih tretjih držav, ki so pogodbenice Čikaške konvencije in so z Unijo sklenile mednarodne sporazume, na podlagi katerih so sprejele in uporabljajo pravo Unije na področjih, ki jih zajema ta uredba.

▼B

Ti mednarodni sporazumi lahko vključujejo določbe, ki opredeljujejo zlasti naravo in obseg sodelovanja evropskih tretjih držav pri delu Agencije, vključno z določbami o finančnih prispevkih in osebju. Agencija lahko v skladu s členom 90(2) sklene delovne dogovore s pristojnim organom zadevne evropske tretje države za uveljavitev teh določb.

Člen 130

Sporazum o sedežu in pogoji delovanja

1. Potrebne določbe glede nastanitve Agencije v državi članici gostiteljici ter opreme, ki jo da na voljo ta država članica, ter posebna pravila, ki se v državi članici gostiteljici Agencije uporabljajo za izvršnega direktorja, člane upravnega odbora, osebje Agencije in njihove družinske člane, so določena v sporazumu o sedežu med Agencijo in državo članico, v kateri je sedež Agencije.

2. Država članica gostiteljica Agencije zagotovi pogoje, potrebne za zagotovitev nemotenega delovanja Agencije, vključno z ustreznim večjezičnim šolanjem in ustreznimi prometnimi povezavami.

Člen 131

Kazni

Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 132

Obdelava osebnih podatkov

1. Države članice pri obdelavi osebnih podatkov v okviru te uredbe izvajajo svoje naloge iz te uredbe v skladu z nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi v skladu z Uredbo (EU) 2016/679.

2. Komisija in Agencija pri obdelavi osebnih podatkov v okviru te uredbe izvajata svoje naloge iz te uredbe v skladu z Uredbo (ES) št. 45/2001.

Člen 133

Spremembe Uredbe (ES) št. 2111/2005

V členu 15 Uredbe (ES) št. 2111/2005 se odstavki 1 do 3 nadomestijo z naslednjim:

„1. Komisiji pomaga odbor (v nadaljnjem besedilu: Odbor EU za varnost v zračnem prometu). Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

▼B

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.“

Člen 134

Spremembe Uredbe (ES) št. 1008/2008

Uredba (ES) št. 1008/2008 se spremeni:

(1) v členu 4 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) ima veljavno spričevalo letalskega prevoznika (AOC), ki ga je v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta (*) izdal bodisi nacionalni organ države članice, več nacionalnih organov držav članic, ki delujejo skupaj v skladu s členom 62(5) navedene uredbe, ali Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu.

_____

(*) Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).“;

(2) člen 6 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 6

Spričevalo letalskega prevoznika

1. Izdaja in veljavnost operativne licence sta odvisni od veljavnega AOC, ki opredeljuje dejavnosti, zajete v tej operativni licenci.

2. Vsaka sprememba AOC letalskega prevoznika Skupnosti po potrebi pomeni spremembo v operativni licenci.

Organ, pristojen za AOC, o vseh zadevnih predlaganih spremembah AOC čim prej obvesti organ, pristojen za izdajo licenc.

3. Organ, pristojen za AOC, in organ, pristojen za izdajo licenc, se dogovorita o ukrepih za proaktivno izmenjavo informacij, ki so pomembne za ocenjevanje ter ohranitev AOC in operativne licence.

▼B

►C2 Ta izmenjava lahko vključuje — vendar nanje ni omejena — informacije, ki se nanašajo na finančne dogovore ali dogovore glede lastništva ali organiziranosti letalskega prevoznika Skupnosti ◄ in ki lahko vplivajo na varnost ali solventnost njegovih dejavnosti ali lahko pomagajo organu, pristojnemu za AOC, pri opravljanju nadzornih dejavnosti v zvezi z varnostjo. Kadar so informacije zaupne, se sprejmejo ukrepi, s katerimi se ustrezno zaščitijo.

3a. Kadar je verjetno, da bo treba izvršilno ukrepati, se organ, pristojen za AOC, in organ, pristojen za izdajo licenc, še pred sprejetjem takih ukrepov čim prej posvetujeta in poskušata skupaj rešiti to vprašanje. Kadar se ukrepi sprejmejo, organ, pristojen za AOC, in organ, pristojen za izdajo licenc, čim prej uradno obvestita drug drugega o sprejetju ukrepov.“;

(3) v členu 12 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Zrakoplov, ki ga uporablja letalski prevoznik Skupnosti, se po izbiri države članice, katere pristojni organ je izdal operativno licenco, vpiše v njen lastni nacionalni register ali v nacionalni register druge države članice. Kadar pa se uporablja na podlagi zakupne pogodbe brez posadke ali zakupne pogodbe s posadko v skladu s členom 13, je lahko tak zrakoplov registriran bodisi v nacionalnem registru ene od držav članic bodisi v nacionalnem registru tretje države.“.

Člen 135

Spremembe Uredbe (EU) št. 996/2010

Člen 5 Uredbe (EU) št. 996/2010 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 5

Obveznost preiskave

1. Za vsako nesrečo ali resen incident, v katerem je udeležen zrakoplov, za katerega se uporablja Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta (*), se opravi preiskava v zvezi z varnostjo v državi članici, v kateri se je zgodila nesreča ali resen incident.

2. Kadar je zrakoplov, za katerega se uporablja Uredba (EU) 2018/1139 in ki je registriran v državi članici, udeležen v nesreči ali resnem incidentu, ki se zgodi na kraju, za katerega ni mogoče natančno določiti, ali je na ozemlju katere koli države, izvede preiskavo v zvezi z varnostjo organ za preiskave v zvezi z varnostjo iz države članice, v kateri je zrakoplov registriran.

3. Obseg preiskav v zvezi z varnostjo iz odstavkov 1, 2 in 4 ter postopek, po katerem je treba izvajati take preiskave v zvezi z varnostjo, določi organ za preiskave v zvezi z varnostjo ob upoštevanju posledic nesreč ali resnih incidentov ter izkušenj, ki naj bi jih predvidoma pridobil iz takih preiskav in naj bi pripomogle k izboljšanju varnosti v letalstvu.

▼B

4. Organi za preiskave v zvezi z varnostjo se lahko odločijo preiskati incidente, ki niso našteti v odstavkih 1 in 2, kakor tudi nesreče ali resne incidente, v katerih so bile udeležene druge vrste zrakoplovov, v skladu z nacionalno zakonodajo držav članic, kadar pričakujejo, da bodo iz takih preiskav pridobili izkušnje o varnosti.

5. Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 tega člena se lahko organ, odgovoren za preiskave v zvezi z varnostjo, ob upoštevanju izkušenj, ki naj bi jih predvidoma pridobil in naj bi služile izboljšanju varnosti v letalstvu, odloči, da ne bo začel preiskave v zvezi z varnostjo, če se nesreča ali resen incident nanaša na brezpilotni zrakoplov, za katerega ni zahtevan certifikat ali izjava v skladu s členom 56(1) in (5) Uredbe (EU) 2018/1139, ali na zrakoplov s posadko z največjo vzletno maso 2 250 kg ali manj, če ni prišlo do smrtnih žrtev ali hudih poškodb.

6. Preiskave v zvezi z varnostjo iz odstavkov 1, 2 in 4 v nobenem primeru niso namenjene ugotavljanju krivde ali odgovornosti. Preiskave potekajo neodvisno, ločeno od sodnih ali upravnih postopkov za ugotavljanje krivde ali odgovornosti in brez poseganja vanje.

_____

(*) Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).“

Člen 136

Spremembe Uredbe (EU) št. 376/2014

V členu 3 Uredbe (EU) št. 376/2014 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

„2. Ta uredba se uporablja za dogodke in druge informacije v zvezi z varnostjo, ki vključujejo civilne zrakoplove, za katere se uporablja Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta (*).

Vendar se ta uredba ne uporablja za dogodke in druge informacije v zvezi z varnostjo, ki vključujejo brezpilotne zrakoplove, za katere se ne zahteva certifikat ali izjava v skladu s členom 56(1) in (5) Uredbe (EU) 2018/1139, razen če dogodki ali druge informacije v zvezi z varnostjo, ki vključujejo take brezpilotne zrakoplove, povzročijo smrt ali hudo poškodbo osebe ali vključujejo zrakoplove, ki niso brezpilotni.

▼B

Države članice lahko odločijo, da se ta uredba uporablja tudi za dogodke in druge informacije v zvezi z varnostjo, ki vključujejo zrakoplove, za katere se Uredba (EU) 2018/1139 ne uporablja.

(*) Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).“

Člen 137

Spremembe Direktive 2014/30/EU

V členu 2(2) Direktive 2014/30/EU se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) naslednjo letalsko opremo, kadar ta oprema spada na področje uporabe Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta (*) in je namenjena izključno za uporabo med letom:

(i) zrakoplove, razen brezpilotnih, ter z njimi povezane motorje, propelerje, dele in nenameščeno opremo;

(ii) brezpilotne zrakoplove ter z njimi povezane motorje, propelerje, dele in nenameščeno opremo, katerih projektiranje je bilo certificirano v skladu s členom 56(1) navedene uredbe in ki so namenjeni za upravljanje izključno na frekvencah, dodeljenih na podlagi Pravilnika o radiokomunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze za zaščiteno letalsko uporabo.

(*) Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).“

▼B

Člen 138

Sprememba Direktive 2014/53/EU

V Prilogi I k Direktivi 2014/53/EU se točka 3 nadomesti z naslednjim:

„3. Naslednja letalska oprema, kadar ta oprema spada na področje uporabe Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta (*) in je namenjena izključno za uporabo med letom:

(a) zrakoplovi, razen brezpilotnih, ter z njimi povezani motorji, propelerji, deli in nenameščena oprema;

(b) brezpilotni zrakoplovi ter z njimi povezani motorji, propelerji, deli in nenameščena oprema, katerih projektiranje je bilo certificirano v skladu s členom 56(1) navedene uredbe in ki so namenjeni za upravljanje izključno na frekvencah, dodeljenih na podlagi Pravilnika o radiokomunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze za zaščiteno letalsko uporabo.

(*) Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).“

Člen 139

Razveljavitev

1. Uredba (ES) št. 216/2008 se razveljavi z učinkom od 11. septembra 2018.

2. Uredba (ES) št. 552/2004 se razveljavi z učinkom od 11. septembra 2018. Vendar pa se členi 4, 5, 6, 6a in 7 navedene uredbe ter prilogi III in IV k navedeni uredbi še naprej uporabljajo do datuma začetka uporabe delegiranih aktov iz člena 47 te uredbe, kolikor navedeni akti zadevajo področje, ki ga urejajo zadevne določbe Uredbe (ES) št. 552/2004, vendar najdlje do 12. septembra 2023.

3. ►C2 Uredba (EGS) št. 3922/91 se razveljavi z datumom začetka uporabe podrobnih pravil, sprejetih na podlagi točke (a) člena 32(1) o omejitvah časa letenja in delovnega časa ter zahtevah glede počitka, kar zadeva zračne taksi operacije, nujno medicinsko pomoč ter operacije komercialnega zračnega prevoza z enim pilotom. ◄

▼B

4. Sklicevanja na razveljavljene uredbe iz odstavkov 1, 2 in 3 se štejejo za sklicevanja na to uredbo in se, kadar je ustrezno, berejo v skladu s korelacijsko tabelo v Prilogi X.

Člen 140

Prehodne določbe

1. Izdani ali priznani certifikati in posebne plovnostne specifikacije ter izjave, predložene ali priznane v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 in njenimi izvedbenimi pravili, veljajo še naprej in se štejejo, da so bili izdani, dani in priznani na podlagi ustreznih določb te uredbe, vključno za namene uporabe člena 67.

2. Najpozneje 12. septembra 2023 se izvedbena pravila, sprejeta na podlagi uredb (ES) št. 216/2008 in (ES) št. 552/2004, prilagodijo tej uredbi. Do prilagoditve se vsa sklicevanja v navedenih izvedbenih pravilih na:

(a) „komercialno operacijo“ razumejo kot sklicevanje na točko (i) člena 3 Uredbe (ES) št. 216/2008;

(b) „kompleksne zrakoplove na motorni pogon“ razumejo kot sklicevanje na točko (j) člena 3 Uredbe (ES) št. 216/2008;

(c) „naprave“ razumejo kot sklicevanje na točko 29 člena 3 te uredbe;

(d) „licenco rekreacijskega pilota“ razumejo kot sklicevanje na licenco iz člena 7(7) Uredbe (ES) št. 216/2008.

3. Agencija najpozneje dve leti po 11. septembru 2018 v skladu s členoma 76(1) in 76(3) te uredbe izda mnenja o predlogih za spremembo uredb Komisije (EU) št. 748/2012 ([1]), (EU) št. 1321/2014 ([2]), (EU) št. 1178/2011 ([3]) in (EU) št. 965/2012 ([4]) in veljavne certifikacijske specifikacije, da se jih, kar zadeva zrakoplove, namenjene predvsem za športno in rekreativno uporabo, prilagodi tej uredbi.

([1]) Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij (UL L 224, 21.8.2012, str. 1).

([2]) Uredba Komisije (EU) št. 1321/2014 z dne 26. novembra 2014 o stalni plovnosti zrakoplovov in letalskih izdelkov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami (UL L 362, 17.12.2014, str. 1).

([3]) Uredba Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalsko osebje v civilnem letalstvu v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 311, 25.11.2011, str. 1).

([4]) Uredba Komisije (EU) št. 965/2012 z dne 5. oktobra 2012 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalske operacije v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 296, 25.10.2012, str. 1).

▼B

4. Agencija lahko do 12. septembra 2021 izda nezavezujoče smernice za države članice, ki so slednjim v pomoč pri pripravi sorazmernih nacionalnih predpisov na področju projektiranja, proizvodnje, vzdrževanja in upravljanja zrakoplovov iz Priloge I.

5. Z odstopanjem od členov 55 in 56 se ustrezne določbe Uredbe (ES) št. 216/2008 še naprej uporabljajo do začetka veljavnosti delegiranih aktov iz člena 58 in izvedbenih aktov iz člena 57 te uredbe.

6. Države članice prekličejo ali prilagodijo obstoječe dvostranske sporazume, ki so jih na področjih, ki jih zajema ta uredba, sklenile s tretjimi državami, čim prej po začetku veljavnosti te uredbe, v vsakem primeru pa pred 12. septembrom 2021.

Člen 141

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

▼B

PRILOGA I

Zrakoplovi iz točke (d) člena 2(3)

1. Kategorije zrakoplovov s posadko, za katere se ta uredba ne uporablja:

(a) zgodovinski zrakoplovi, ki izpolnjujejo naslednja merila:

(i) zrakoplovi, za katere:

— je prvotni projekt nastal pred 1. januarjem 1955 in

— se je proizvodnja končala pred 1. januarjem 1975;

ali

(ii) zrakoplovi, ki imajo nedvomno zgodovinski pomen, ker:

— so bili udeleženi v pomembnem zgodovinskem dogodku,

— pomenijo pomemben korak v razvoju letalstva ali

— so imeli pomembno vlogo v oboroženih silah države članice;

ali

(b) zrakoplovi, posebej projektirani ali prilagojeni za raziskovalne, eksperimentalne ali znanstvene namene, ki bodo verjetno izdelani v zelo omejenem številu;

(c) zrakoplovi, vključno z zrakoplovi, dobavljenimi v obliki sestavnih delov, ki jih vsaj v 51 % izdela in sestavi ljubitelj ali nepridobitno združenje ljubiteljev za svoje namene in brez komercialnih ciljev;

(d) ►C2 zrakoplovi, ki so jih uporabljale vojaške sile, razen če niso to zrakoplovi tipa, za katerega je Agencija prevzela standard za projektiranje; ◄

(e) letala, katerih merljiva prevlečna hitrost ali najmanjša stalna hitrost letenja v pristajalni konfiguraciji ne presega 35 vozlov kalibrirane hitrosti (CAS), helikopterji, motorna padala, jadralna letala in motorna jadralna letala, ki imajo največ dva sedeža in največjo vzletno maso (MTOM), kot so jo določile države članice in ki ne presega:

	Letalo/helikopter/ motorno padalo/ motorno jadralno letalo	Jadralno letalo	Amfibijsko ali vodno letalo/helikopter	Padalo za ponovni dvig, pritrjeno na konstrukcijo
Enosed	300 kg MTOM	250 kg MTOM	dodatnih 30 kg MTOM	dodatnih 15 kg MTOM
Dvosed	450 kg MTOM	400 kg MTOM	dodatnih 45 kg MTOM	dodatnih 25 kg MTOM
Če se amfibijsko ali vodno letalo/helikopter uporablja kot vodno letalo/helikopter in kot kopensko letalo/ helikopter, mora biti njegova največja vzletna masa pod veljavno mejo MTOM.				

(f) eno- ali dvosedežni žiroplani, pri katerih MTOM ne presega 600 kg;

▼B

(g) dvojniki zrakoplovov, ki izpolnjujejo merila iz točke (a) ali (d), katerih strukturni projekt je podoben originalnemu zrakoplovu;

(h) baloni in zračne ladje za eno ali dve osebi, katerih največja konstrukcijsko določena prostornina v primeru toplega zraka je 1 200 m^3, v primeru drugih vzletnih plinov pa 400 m^3;

(i) vsi drugi zrakoplovi s posadko, katerih največja lastna masa, vključno z gorivom, ne presega 70 kg.

2. Poleg tega se ta uredba ne uporablja za:

(a) privezane zrakoplove brez pogonskega sistema, kadar je največja dolžina vrvi 50 m in kadar:

(i) je MTOM zrakoplova, vključno s tovorom, manj kot 25 kg, ali

(ii) je v primeru zrakoplova, lažjega od zraka, njegova največja konstrukcijsko določena prostornina manjša od 40 m^3;

(b) privezane zrakoplove, pri katerih MTOM ne presega 1 kg.

▼B

PRILOGA II

Bistvene zahteve glede plovnosti

1. INTEGRITETA IZDELKA

Integriteto izdelka, vključno z zaščito pred tveganji za varnost informacij, je treba zagotoviti v vseh pričakovanih pogojih letenja med obratovalno dobo zrakoplova. Skladnost z vsemi zahtevami je treba dokazati z ocenjevanjem ali analizami, ki jih po potrebi spremljajo testi.

1.1 Strukture in materiali

1.1.1 Zagotoviti je treba integriteto strukture, vključno s pogonskim sistemom, v celotni operativni ovojnici zrakoplova in z zadostno rezervo zunaj nje ter jo vzdrževati med vso obratovalno dobo zrakoplova.

1.1.2 Vsi deli zrakoplova, katerih odpoved bi lahko zmanjšala integriteto strukture, morajo izpolnjevati naslednje pogoje, ne da bi pri tem prišlo do škodljivih deformacij ali odpovedi. To vključuje vse dele z veliko maso in sredstva za njihovo pritrditev.

(a) Treba je upoštevati vse kombinacije obremenitev, ki jih je mogoče razumno pričakovati v okviru mas, obsega območja težišča, operativne ovojnice in obratovalne dobe zrakoplova ter z zadostno rezervo zunaj tega okvira. To vključuje obremenitve zaradi sunkovitega vetra, izvajanja manevrov, vzdrževanja zračnega tlaka, premičnih površin, sistemov za krmiljenje in pogonskih sistemov med letom in na tleh.

(b) Upoštevati je treba obremenitve in verjetne odpovedi, ki bi jih povzročili zasilni pristanki na kopnem ali na vodi.

(c) Kot je ustrezno za vrsto operacije, morajo biti v odzivu strukture na take obremenitve zajeti dinamični učinki, pri čemer je treba upoštevati velikost in konfiguracijo zrakoplova.

1.1.3 Na zrakoplovu ne sme priti do nikakršne aeroelastične nestabilnosti in prekomernih vibracij.

1.1.4 Rezultat postopkov proizvodnje zrakoplova in materialov, ki se pri tem uporabljajo, morajo biti znane in ponovljive strukturne lastnosti. Upoštevati je treba vse spremembe v obnašanju materiala, povezane z operativnim okoljem.

1.1.5 V največji možni meri je treba zagotoviti, da učinki cikličnih obremenitev, degradacije okolja ter naključnega in prikritega vira poškodbe ne zmanjšajo integritete strukture pod še sprejemljivo raven preostale trdnosti. V zvezi s tem je treba objaviti vsa potrebna navodila za zagotavljanje stalne plovnosti.

1.2 Pogon

1.2.1 Integriteto pogonskega sistema (tj. motorja in, če je ustrezno, propelerja) je treba dokazati v celotni operativni ovojnici in z zadostno rezervo zunaj nje ter jo vzdrževati med vso obratovalno dobo pogonskega sistema, pri tem pa upoštevati vlogo pogonskega sistema v celotnem varnostnem konceptu zrakoplova.

1.2.2 Pogonski sistem mora v okviru deklariranih mej proizvajati potisk ali moč, ki se od njega zahteva, v vseh obveznih pogojih letenja, pri čemer je treba upoštevati okoljske učinke in pogoje.

▼B

1.2.3 Rezultat postopka proizvodnje pogonskega sistema in materialov, ki se pri tem uporabljajo, morajo biti znane in ponovljive strukturne lastnosti. Upoštevati je treba vse spremembe v obnašanju materiala, povezane z operativnim okoljem.

1.2.4 Učinki cikličnih obremenitev, degradacije okolja ali degradacijo delovanja in verjetne poznejše odpovedi delov ne smejo zmanjšati integritete pogonskega sistema pod še sprejemljive ravni. V zvezi s tem je treba objaviti vsa navodila, ki so potrebna za zagotavljanje stalne plovnosti.

1.2.5 Objaviti je treba vsa navodila, informacije in zahteve, potrebne za varno in pravilno povezavo med pogonskim sistemom in zrakoplovom.

1.3 Sistemi in oprema (razen nenameščene opreme):

1.3.1 Zrakoplov ne sme imeti nobenih projektivnih značilnosti ali podrobnosti, za katere so izkušnje pokazale, da so nevarne.

1.3.2 Zrakoplov, vključno s tistimi sistemi in opremo, ki so zahtevani za oceno projekta tipa ali na podlagi operativnih pravil, mora v svoji celotni operativni ovojnici in z zadostno varnostno rezervo zunaj nje ter v vseh predvidljivih pogojih delovanja delovati, kot je predvideno, pri čemer je treba upoštevati operativno okolje sistema ali opreme. Drugi sistemi ali oprema, ki niso zahtevani za certifikacijo tipa ali na podlagi operativnih pravil, ne glede na to, ali delujejo pravilno ali ne, ne smejo zmanjšati varnosti in ne smejo ogrožati pravilnega delovanja drugih sistemov ali opreme. Sisteme in opremo mora biti mogoče upravljati brez izjemne spretnosti ali moči.

1.3.3 Letalski sistemi in oprema, obravnavani ločeno in v medsebojni povezavi, morajo biti projektirani tako, da zaradi ene same odpovedi, ki ne velja za izjemno neverjetno, ne pride do popolne odpovedi, verjetnost odpovedi in resnost njenega učinka na zrakoplov in osebe na njem pa morata biti v obratnem sorazmerju. V zvezi z zgornjim merilom glede ene same odpovedi je sprejemljivo, da se predvidi toleranca za velikost in splošno konfiguracijo zrakoplova ter da zaradi tega lahko pri nekaterih delih in nekaterih sistemih na helikopterjih in manjših letalih pride do neskladja s tem merilom.

1.3.4 Posadki oziroma vzdrževalnemu osebju je treba na jasen, dosleden in nedvoumen način zagotoviti informacije, ki jih potrebujejo za varno izvedbo leta, in informacije o nevarnih razmerah. Sistemi, oprema in krmila, vključno z znaki in obvestili, morajo biti projektirani in nameščeni tako, da se čim bolj zmanjšajo napake, ki bi lahko prispevale k nastanku nevarnosti.

1.3.5 Sprejeti je treba projektivne varnostne ukrepe za čim večje zmanjšanje nevarnosti, ki jih za zrakoplov in osebe v njem predstavljajo razumno verjetna tveganja, vključno s tveganji za varnost informacij, tako znotraj kot tudi zunaj zrakoplova, med drugim ukrepe za zaščito pred možnostjo večje odpovedi ali motnje delovanja katere koli nenameščene opreme.

1.4 Nenameščena oprema

1.4.1 Nenameščena oprema mora zagotavljati svojo varnostno funkcijo ali funkcijo, pomembno za varnost, kot je predvideno v vseh predvidljivih pogojih delovanja, razen če je navedeno funkcijo mogoče zagotoviti tudi z drugimi sredstvi.

▼B

1.4.2 Nenameščeno opremo mora biti mogoče uporabljati brez izjemne spretnosti ali moči.

1.4.3 Nenameščena oprema, ne glede na to, ali deluje pravilno ali ne, ne sme zmanjšati varnosti in ne sme ogrožati pravilnega delovanja druge opreme, sistema ali naprave.

1.5 Stalna plovnost

1.5.1 Da bi zagotovili ohranitev plovnostnega standarda za določen tip zrakoplova in vse pripadajoče dele med celotno obratovalno dobo zrakoplova, je treba pripraviti in dati na voljo vse dokumente, tudi navodila za stalno plovnost, ki so za to potrebni.

1.5.2 Zagotoviti je treba sredstva, ki omogočajo inšpekcijske preglede, nastavitev, mazanje, odstranitev ali zamenjavo delov in nenameščene opreme, če je to potrebno za zagotovitev stalne plovnosti.

1.5.3 Navodila za stalno plovnost morajo biti v obliki priročnika ali priročnikov, kot je ustrezno glede na količino podatkov, ki jih je treba zagotoviti. Priročniki morajo obsegati navodila za vzdrževanje in popravilo, informacije o servisiranju, postopke za odpravljanje napak ter postopke inšpekcijskih pregledov v obliki, ki omogoča praktično uporabo.

1.5.4 Navodila za stalno plovnost morajo vsebovati plovnostne omejitve, ki določajo čas obvezne zamenjave, intervale med inšpekcijskimi pregledi in s tem povezane postopke inšpekcijskih pregledov.

2. PLOVNOSTNI VIDIKI DELOVANJA IZDELKA

2.1 Dokazati je treba, da je bilo za zagotovitev varnosti oseb v zrakoplovu ali na tleh v času delovanja izdelka obravnavano naslednje:

(a) določiti je treba vrste operacij, za katere je zrakoplov potrjen, ter omejitve in informacije, potrebne za varno delovanje, vključno z okoljskimi omejitvami in okoljsko uspešnostjo;

(b) zrakoplov mora biti mogoče varno upravljati in manevrirati z njim v vseh predvidljivih pogojih delovanja, tudi po odpovedi enega ali, če je ustrezno, več pogonskih sistemov, pri čemer je treba upoštevati velikost in konfiguracijo zrakoplova. Upoštevati je treba moč pilota, ureditev pilotske kabine, delovno obremenitev pilota in druge človeške dejavnike ter fazo leta in njegovo trajanje;

(c) iz ene faze leta v drugo mora biti mogoče gladko prehajati, ne da bi bili v katerem koli od verjetnih pogojev delovanja za to potrebni izjemna spretnost pilotiranja, zbranost, moč ali delovna obremenitev;

(d) zrakoplov mora biti dovolj stabilen, da pilot glede na fazo leta in njegovo trajanje ni preobremenjen;

(e) določiti je treba postopke za običajne operacije, primere odpovedi in izredne razmere;

(f) poskrbeti je treba za opozorila ali druga odvračalna sredstva, s katerimi se prepreči preseganje običajne obremenitvene ovojnice, kot je ustrezno za posamezen tip zrakoplova;

(g) lastnosti zrakoplova in njegovih sistemov morajo biti takšne, da omogočajo varen izhod iz skrajnih točk obremenitvene ovojnice, v katerih se lahko znajde zrakoplov.

▼B

2.2 Članom posadke morajo biti na voljo operativne omejitve in druge informacije, ki so potrebne za varno delovanje.

2.3 Delovanje izdelkov mora biti zavarovano pred nevarnostmi, ki so posledica neugodnih zunanjih in notranjih pogojev, vključno z okoljskimi pogoji.

(a) Zlasti – in kot je ustrezno za vrsto operacije – ne sme priti do nobenih nevarnih razmer zaradi izpostavljenosti pojavom, kot so med drugim neugodno vreme, strele, trki s pticami, polja z visokofrekvenčnim sevanjem, ozon itd., ki jih je ob upoštevanju velikosti in konfiguracije zrakoplova mogoče razumno pričakovati med delovanjem izdelka

(b) Potniške kabine morajo, kot je ustrezno za vrsto operacij, potnikom zagotavljati ustrezne potovalne pogoje in ustrezno zaščito pred vsemi pričakovanimi nevarnostmi, do katerih lahko pride med letalskimi operacijami ali zaradi izrednih razmer, vključno z nevarnostjo požara, dima, strupenih plinov in hitrega padca tlaka, pri čemer je treba upoštevati velikost in konfiguracijo zrakoplova. Poskrbeti je treba, da imajo potniki vse razumne možnosti, da se izognejo resnim poškodbam in hitro zapustijo zrakoplov, ter da so varni pred učinki sil pojemka v primeru zasilnega pristanka na kopnem ali na vodi. Zagotoviti je treba jasne in nedvoumne oznake ali obvestila, da bi osebe na krovu informirali o ustreznem varnem vedenju, mestih, na katerih se nahaja varnostna oprema, in njeni pravilni uporabi. Zahtevana varnostna oprema mora biti zlahka dostopna.

(c) Prostori za posadko morajo biti, kot je ustrezno za vrsto operacij, urejeni tako, da omogočajo lažje izvajanje letalskih operacij, tudi z omogočanjem situacijskega zavedanja, ter obvladovanje vseh predvidljivih okoliščin in izrednih razmer. Prostori za posadko s svojo ureditvijo ne smejo ogrožati sposobnosti posadke, da opravlja svoje naloge, zasnovani pa morajo biti tako, da onemogočajo motnje med operacijami in napačno uporabo krmil.

3. ORGANIZACIJE (VKLJUČNO S FIZIČNIMI OSEBAMI, KI SE UKVARJAJO S PROJEKTIRANJEM, PROIZVODNJO, ZAGOTAVLJANJEM STALNE PLOVNOSTI ALI VZDRŽEVANJEM)

3.1 Kot je ustrezno za vrsto dejavnosti, se organizacijam izdajo odobritve, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) organizacija mora imeti na voljo potreba vsa sredstva za izvedbo dela v predvidenem obsegu. Ta sredstva med drugim vključujejo objekte in naprave, osebje, opremo, orodja in material, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

(b) organizacija mora, kot je ustrezno glede na vrsto dejavnosti, ki jo izvaja, in njeno velikost, uvesti in vzdrževati sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge, obvladovati varnostna tveganja in si prizadevati za nenehno izboljševanje tega sistema;

(c) organizacija po potrebi sklene dogovore z drugimi ustreznimi organizacijami, da zagotovi stalno skladnost z bistvenimi zahtevami za plovnost iz te priloge;

▼B

(d) organizacija kot del sistema upravljanja iz točke (b) in ureditve iz točke (c) uvede sistem poročanja o dogodkih, s čimer pripeva k izpolnjevanju cilja nenehnega izboljševanja varnosti. Sistem poročanja o dogodkih je skladen z veljavnim pravom Unije.

3.2 Pogoji iz točk 3.1(c) in 3.1(d) ne veljajo v primeru organizacij za usposabljanje na področju vzdrževanja.

3.3 Fizične osebe, ki opravljajo vzdrževalna dela, morajo pridobiti in ohranjati raven teoretičnega znanja, praktičnih spretnosti in izkušenj, ki so ustrezne za tovrstne dejavnosti.

▼B

PRILOGA III

Bistvene zahteve glede okoljske sprejemljivosti izdelkov

1. Izdelki morajo biti projektirani tako, da povzročajo čim manj hrupa, pri čemer se upošteva točka 4.

2. Izdelki morajo biti projektirani tako, da so njihove emisije čim manjše, pri čemer se upošteva točka 4.

3. Izdelki morajo biti projektirani tako, da so njihove emisije zaradi izhlapevanja ali odtekanja tekočin čim manjše, pri čemer se upošteva točka 4.

4. Upoštevati je treba vse kompromise med projektivnimi ukrepi za čim večje zmanjšanje hrupa, emisij različnih vrst in odtekanja tekočin.

5. Pri minimiziranju hrupa in emisij se upošteva celoten obseg običajnih pogojev delovanja in geografskih območij, kjer hrup in emisije, ki jih povzročajo zrakoplovi, zbujajo skrb.

6. Sistemi in oprema na zrakoplovih, ki so potrebni zaradi varstva okolja, morajo biti projektirani, izdelani in vzdrževani tako, da v vseh predvidljivih pogojih delovanja delujejo, kot je bilo predvideno. Biti morajo dovolj zanesljivi glede na njihov predvideni učinek na okoljsko sprejemljivost izdelka.

7. Treba je določiti navodila, postopke, načine, priročnike, omejitve in inšpekcijske preglede, ki so potrebni za zagotavljanje stalne skladnosti letalskega izdelka z bistvenimi zahtevami iz te priloge, ter jih na jasen način zagotoviti predvidenim uporabnikom.

8. Organizacije, ki projektirajo, izdelujejo in vzdržujejo letalske izdelke, morajo:

   (a) imeti na voljo vsa sredstva, ki so potrebna za zagotovitev skladnosti letalskega izdelka z bistvenimi zahtevami iz te priloge, in

   (b) po potrebi skleniti dogovore z drugimi ustreznimi organizacijami, da bi zagotovili skladnost letalskega izdelka z bistvenimi zahtevami iz te priloge.

▼B

PRILOGA IV

Bistvene zahteve za letalsko posadko

1. USPOSABLJANJE PILOTOV

1.1 Splošno

Oseba, ki se usposablja za pilotiranje zrakoplova, mora biti dovolj zrela, tako glede izobrazbe kot fizičnih in psihičnih sposobnosti, da lahko pridobi, ohrani in pokaže ustrezno teoretično in praktično znanje.

1.2 Teoretično znanje

Pilot mora pridobiti in ohranjati raven znanja, ki ustreza nalogam, ki se izvajajo na zrakoplovu, in je v sorazmerju s tveganji, povezanimi z vrsto dejavnosti. Tako znanje mora vključevati najmanj naslednje:

(a) letalsko pravo;

(b) splošno znanje o zrakoplovih;

(c) tehnična vprašanja, ki se nanašajo na kategorijo zrakoplova;

(d) izvedbo in načrtovanje leta;

(e) človekove sposobnosti in omejitve;

(f) meteorologijo;

(g) navigacijo;

(h) operativne postopke, vključno z upravljanjem virov;

(i) načela letenja;

(j) komunikacije in

(k) netehnične spretnosti, vključno s prepoznavanjem in upravljanjem tveganj in napak.

1.3 Dokazovanje in ohranjanje teoretičnega znanja

1.3.1 Pridobitev in ohranjanje teoretičnega znanja je treba dokazovati s stalnim ocenjevanjem med usposabljanjem in, če je to ustrezno, z opravljanjem izpitov.

1.3.2 Pridobljeno teoretično znanje je treba ohranjati na ustrezni ravni. Usposobljenost je treba dokazovati z rednim ocenjevanjem, izpiti, testi ali preverjanji. Pogostnost izpitov, testov ali preverjanj mora ustrezati ravni tveganja, povezanega z dejavnostjo.

1.4 Praktične spretnosti

Pilot mora pridobiti in ohranjati ustrezne praktične spretnosti za izvajanje svojih nalog na zrakoplovu. Take spretnosti morajo biti sorazmerne s tveganji, povezanimi z vrsto dejavnosti, in morajo, če je to ustrezno glede na naloge, ki se izvajajo na zrakoplovu, zajemati naslednje:

(a) dejavnosti pred letom in med njim, vključno z določitvijo zmogljivosti, mase in ravnotežja zrakoplova, pregledom in servisiranjem zrakoplova, upravljanjem goriva/energije, upoštevanjem vremenskih razmer, načrtovanjem poti letenja, omejitvami zračnega prostora in razpoložljivostjo vzletno-pristajalnih stez;

▼B

(b) operacije na aerodromu in v šolskem krogu;

(c) previdnostne ukrepe in postopke za izogibanje trčenjem;

(d) upravljanje zrakoplova na podlagi zunanje vizualne reference;

(e) letalske manevre, tudi v kritičnih razmerah, in s tem povezane manevre za izhod iz nepravilnih položajev, kolikor so tehnično izvedljivi;

(f) vzletanje in pristajanje v običajnih razmerah in pri bočnem vetru;

(g) letenje samo na podlagi instrumentov, kot je ustrezno za določeno vrsto dejavnosti;

(h) operativne postopke, vključno s sposobnostjo timskega dela in upravljanjem virov, kot je ustrezno za določeno vrsto operacije in glede na to, ali ima posadka enega ali več članov;

(i) navigacijo in izvajanje pravil letenja ter s tem povezanih postopkov z uporabo, kot je ustrezno, bodisi vizualnih referenc bodisi navigacijskih sredstev;

(j) neobičajne operacije in operacije v izrednih razmerah, vključno s simuliranimi okvarami opreme zrakoplova;

(k) upoštevanje postopkov služb zračnega prometa in komunikacijskih postopkov;

(l) posebne vidike tipa ali razreda zrakoplova;

(m) dodatno praktično usposabljanje, ki se lahko zahteva za zmanjšanje tveganj, povezanih z določenimi dejavnostmi, in

(n) netehnične spretnosti, vključno s prepoznavanjem in obvladovanjem tveganj in napak ob uporabi ustrezne metodologije za njihovo ocenjevanje v povezavi z oceno tehničnih spretnosti.

1.5 Dokaz in ohranjanje praktičnih spretnosti

1.5.1 Pilot mora izkazati, da lahko izvaja postopke in manevre na ravni usposobljenosti, ustrezni nalogam, ki se izvajajo na zrakoplovu, in sicer z:

(a) upravljanjem zrakoplova v okviru njegovih omejitev;

(b) ustrezno razsodnostjo in veščino pilotiranja;

(c) uporabo letalskega znanja;

(d) ohranjanjem nadzora nad zrakoplovom v vsakem trenutku, tako da je zagotovljen uspešen izid postopka ali manevra; in

(e) netehničnimi spretnostmi, tudi s prepoznavanjem in obvladovanjem tveganj in napak, ob uporabi ustrezne metodologije za njihovo ocenjevanje v povezavi z oceno tehničnih spretnosti.

1.5.2 Pridobljene praktične spretnosti je treba ohranjati na ustrezni ravni. Usposobljenost je treba dokazovati z rednim ocenjevanjem, izpiti, testi ali preverjanji. Pogostnost izpitov, testov ali preverjanj mora ustrezati ravni tveganja, povezanega z dejavnostjo.

▼B

1.6 Znanje jezikov

Pilotovo znanje jezikov mora biti na ravni, ki ustreza nalogam, ki jih opravlja na zrakoplovu. Tako znanje vključuje:

(a) sposobnost razumevanja dokumentov z vremenskimi informacijami;

(b) uporabo letalskih rutnih, odletnih in priletnih kart ter s tem povezanih dokumentov z letalskimi informacijami in

(c) sposobnost komuniciranja z drugimi letalskimi posadkami in navigacijskimi službami zračnega prometa v vseh fazah leta, vključno s pripravo na let, v jeziku, ki se uporablja za radijsko komunikacijo med letom.

1.7 Naprave za simulacijo letenja

Če se naprava za simulacijo letenja (FSTD) uporablja za usposabljanje ali dokazovanje, da je bila praktična spretnost pridobljena ali ohranjena, mora ta naprava ustrezati določeni ravni uspešnosti na tistih področjih, ki so pomembna za izvedbo zadevne naloge. Predvsem pa morajo replikacija konfiguracije, značilnosti upravljanja, zmogljivost zrakoplova in obnašanje sistemov ustrezno predstavljati zrakoplov.

1.8 Program usposabljanja

1.8.1 Usposabljanje mora potekati po programu usposabljanja.

1.8.2 Program usposabljanja mora izpolnjevati naslednje pogoje:

(a) za vsako vrsto programa je treba pripraviti učni načrt in

(b) program usposabljanja mora biti razčlenjen na teoretični in praktični del poučevanja letenja (vključno z usposabljanjem na simulatorju), če je to ustrezno.

1.9 Inštruktorji

1.9.1 Teoretično poučevanje

Teoretično poučevanje morajo izvajati ustrezno kvalificirani inštruktorji. Ti morajo:

(a) imeti ustrezno znanje s področja, ki ga poučujejo, in

(b) biti sposobni uporabljati ustrezne tehnike poučevanja.

1.9.2 Poučevanje letenja in usposabljanje na simulatorju letenja

Poučevanje letenja in usposabljanje na simulatorju letenja morajo izvajati ustrezno usposobljeni inštruktorji, ki imajo naslednje kvalifikacije:

(a) izpolnjujejo zahteve glede teoretičnega znanja in izkušenj, ki ustrezajo izvajanemu usposabljanju;

(b) sposobni so uporabljati ustrezne tehnike poučevanja;

(c) tehnike poučevanja so vadili v tistih letalskih manevrih in postopkih, ki so predmet nameravanega poučevanja letenja;

▼B

(d) izkazali so, da so usposobljeni za poučevanje na tistih področjih, na katerih bo potekalo poučevanje letenja, vključno s poučevanjem postopkov pred letom, po njem in na tleh, in

(e) redno se udeležujejo osvežitvenih usposabljanj, s čimer se zagotovijo najsodobnejši standardi poučevanja.

Inštruktorji letenja, ki izvajajo usposabljanje na zrakoplovu, morajo biti hkrati pooblaščeni za opravljanje funkcije vodje zrakoplova na zrakoplovu, o katerem poučujejo, razen v primeru usposabljanja za nove tipe zrakoplovov.

1.10 Izpraševalci

Osebe, odgovorne za ocenjevanje usposobljenosti pilotov, morajo:

(a) izpolnjevati zahteve za letalske inštruktorje ali inštruktorje za simulacije letenja in

(b) biti sposobne oceniti usposobljenost pilotov ter izvajati teste in preverjanja letalskega znanja.

2. ZAHTEVANE IZKUŠNJE ZA PILOTE

Oseba, ki deluje kot član letalske posadke, inštruktor ali član izpitne komisije, mora pridobiti in ohranjati zadostne izkušnje za naloge, ki jih izvaja, razen če je v izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi te uredbe, določeno, da se usposobljenost dokaže v skladu s točko 1.5.

3. ZDRAVSTVENA SPOSOBNOST PILOTOV

3.1 Zdravstvena merila

3.1.1 Vsi piloti morajo redno dokazovati zdravstveno sposobnost za zadovoljivo izvajanje svojih nalog ob upoštevanju vrste dejavnosti. Sposobnost je treba dokazati z ustreznim pregledom, opravljenim na podlagi dobre prakse letalske medicine in ob upoštevanju vrste dejavnosti ter morebitnih zmanjšanih psihičnih in fizičnih sposobnosti zaradi starosti.

Zdravstvena sposobnost, ki zajema fizično in psihično sposobnost, pomeni stanje brez bolezni ali invalidnosti, ki bi pilotu onemogočala:

(a) izvajanje nalog, potrebnih za upravljanje zrakoplova;

(b) izvajanje dodeljenih nalog ob katerem koli času ali

(c) pravilno zaznavanje njihovega okolja.

3.1.2 Kadar zdravstvena sposobnost ni v celoti dokazana, je mogoče izvesti ukrepe za zmanjšanje tveganja, ki zagotavljajo enakovredno varnost letenja.

3.2 Zdravniki za letalsko osebje

Zdravnik za letalsko osebje mora:

(a) biti kvalificiran in imeti dovoljenje za opravljanje zdravniške prakse;

▼B

(b) zaključiti usposabljanje iz letalske medicine in se udeleževati rednih osvežitvenih usposabljanj, s čimer se zagotovijo najsodobnejši standardi zdravstvene presoje, in

(c) pridobiti praktično znanje in izkušnje v zvezi z razmerami, v kakršnih piloti izvajajo svoje naloge.

3.3 Zdravstveni centri za letalsko osebje

Zdravstveni centri za letalsko osebje morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

(a) na voljo morajo imeti vsa sredstva, ki so potrebna za obseg odgovornosti, povezanih z njihovimi privilegiji. Ta sredstva med drugim vključujejo objekte in naprave, osebje, opremo, orodje in material, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

(b) kot je ustrezno glede na vrsto dejavnosti, ki jo izvaja organizacija, in njeno velikost, morajo uvesti in vzdrževati sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge, obvladovati varnostna tveganja in si prizadevati za nenehno izboljševanje tega sistema ter

(c) po potrebi morajo skleniti dogovore z drugimi ustreznimi organizacijami, da zagotovijo stalno skladnost s temi zahtevami.

4. ČLANI KABINSKEGA OSEBJA

4.1 Splošno

Člani kabinskega osebja:

(a) se morajo redno usposabljati, da dosežejo in ohranjajo ustrezno raven usposobljenosti za izvajanje dodeljenih varnostnih nalog, to usposobljenost pa je treba redno preverjati; in

(b) morajo redno opravljati preglede zdravstvene sposobnosti za varno izvajanje dodeljenih varnostnih nalog. Sposobnost je treba dokazati z ustreznim pregledom, opravljenim na podlagi dobre prakse letalske medicine.

4.2 Program usposabljanja

4.2.1 Če je to ustrezno za vrsto operacije ali privilegija, mora usposabljanje potekati po programu usposabljanja.

4.2.2 Program usposabljanja mora izpolnjevati naslednje pogoje:

(a) za vsako vrsto programa je treba pripraviti učni načrt in

(b) program usposabljanja mora biti razčlenjen na teoretični in praktični del poučevanja (vključno z usposabljanjem na simulatorju), če je to ustrezno.

4.3 Inštruktorji kabinskega osebja

Poučevanje morajo izvajati ustrezno kvalificirani inštruktorji. Ti inštruktorji morajo:

(a) imeti ustrezno znanje s področja, ki ga poučujejo;

(b) sposobni so uporabljati ustrezne tehnike poučevanja; in

(c) redno se udeležujejo osvežitvenih usposabljanj, s čimer se zagotovijo najsodobnejši standardi poučevanja.

▼B

4.4 Izpraševalci kabinskega osebja

Osebe, odgovorne za izpraševanje kabinskega osebja morajo:

▼C2

(a) izpolnjevati zahteve za inštruktorje kabinskega osebja in

▼B

(b) biti sposobne oceniti usposobljenost kabinskega osebja in izvesti izpite.

5. ORGANIZACIJE ZA USPOSABLJANJE

Organizacija za usposabljanje pilotov ali kabinskega osebja mora izpolnjevati naslednje zahteve:

(a) na voljo ima vsa potrebna sredstva, ki so potrebna za obseg odgovornosti, povezanih z njeno dejavnostjo. Ta sredstva med drugim vključujejo objekte in naprave, osebje, opremo, orodje in material, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

(b) organizacija mora, kot je ustrezno glede na vrsto dejavnosti, ki jo izvaja, in njeno velikost, uvesti in vzdrževati sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge, obvladovati varnostna tveganja, tudi tveganja, povezana s poslabšanjem standarda usposabljanja, in si prizadevati za nenehno izboljševanje tega sistema ter

(c) po potrebi mora skleniti dogovore z drugimi ustreznimi organizacijami, da zagotovi stalno skladnost s temi zahtevami.

▼B

PRILOGA V

Bistvene zahteve za operacije v zraku

1. SPLOŠNO

1.1 Leta ni dovoljeno opraviti, če člani posadke in po potrebi vse drugo osebje, ki sodeluje pri njegovi pripravi in izvedbi, niso seznanjeni z veljavno zakonodajo, predpisi in postopki, ki veljajo za izvajanje njihovih nalog in so določeni za območja, ki naj bi se prečkala, za aerodrome, ki naj bi se po načrtih uporabili, ter za letalska navigacijska sredstva, ki so z njimi povezana.

1.2 Let je treba izvesti ob upoštevanju operativnih postopkov za pripravo in izvedbo leta iz letalskega priročnika ali – če je tako zahtevano – iz operativnega priročnika.

1.3 Pred vsakim letom je treba opredeliti vloge in naloge vseh članov posadke. Vodja zrakoplova mora biti odgovoren za upravljanje in varnost zrakoplova ter varnost vseh članov posadke, potnikov in tovora na krovu.

1.4 Na nobenem zrakoplovu ni dovoljeno prevažati predmetov ali snovi, ki lahko pomenijo veliko tveganje za zdravje, varnost, premoženje ali okolje, kot so nevarne snovi, orožje in strelivo, razen če so uporabljeni posebni varnostni postopki in navodila za ublažitev s tem povezanih tveganj.

1.5 Vsi podatki, dokumenti, zapiski in informacije, potrebni za evidentiranje izpolnjevanja pogojev iz točke 5.3, morajo biti shranjeni za vsak let ter na voljo in zaščiteni pred nedovoljenim spreminjanjem najmanj v obdobju, ki ustreza vrsti operacije.

2. PRIPRAVA LETA

Leta ni dovoljeno začeti, če ni z razumnimi razpoložljivimi sredstvi ugotovljeno, da so zanj izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) za izvedbo leta so ob upoštevanju razpoložljive dokumentacije služb za letalske informacije na voljo ustrezni objekti in naprave, ki se neposredno zahtevajo za let in varno upravljanje zrakoplova, vključno s komunikacijskimi napravami in navigacijskimi pripomočki;

(b) letalska posadka mora biti seznanjena z ustrezno reševalno opremo, potniki pa informirani o njeni lokaciji in uporabi. Letalski posadki in potnikom mora biti na voljo dovolj informacij o operaciji in nameščeni opremi v zvezi s postopki v sili in uporabo kabinske varnostne opreme;

(c) vodja zrakoplova se mora prepričati, da:

(i) je zrakoplov ploven, kot je navedeno v točki 6;

(ii) je zrakoplov, če je to potrebno, ustrezno registriran in da so na krovu zrakoplova ustrezna potrdila o tem;

(iii) so instrumenti in oprema iz točke 5, potrebni za izvedbo zadevnega leta, vgrajeni v zrakoplov in operativni, razen če niso bili opuščeni na podlagi veljavnega seznama minimalne opreme ali enakovrednega dokumenta;

▼B

(iv) sta masa zrakoplova in mesto težišča taka, da omogočata izvedbo leta v okviru omejitev, določenih v dokumentaciji o plovnosti;

(v) so kabinska in oddana prtljaga ter tovor pravilno naloženi in zavarovani in

(vi) operativne omejitve za zrakoplov iz točke 4 med letom ne bodo nikoli prekoračene;

(d) letalski posadki morajo biti na voljo informacije o meteoroloških razmerah za odhodni in namembni aerodrom ter po potrebi nadomestni aerodrom, pa tudi o razmerah na poti letenja. Posebno pozornost je treba nameniti potencialno nevarnim atmosferskim razmeram;

(e) vzpostaviti je treba ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganja ali načrte ravnanja ob izrednih dogodkih za soočanje s potencialno nevarnimi atmosferskimi razmerami, v katerih se zrakoplov lahko znajde med letom;

(f) za let po pravilih vizualnega letenja morajo biti meteorološke razmere na načrtovani poti letenja take, da omogočajo upoštevanje teh pravil letenja. Za let po pravilih instrumentalnega letenja je treba določiti namembni in po potrebi nadomestni aerodrom ali aerodrome, na katerih lahko zrakoplov pristane, zlasti ob upoštevanju napovedanih meteoroloških razmer, razpoložljivosti navigacijskih služb zračnega prometa, zmogljivosti na tleh in postopkov instrumentalnega letenja, ki jih odobri država, v kateri sta namembni in/ali nadomestni aerodrom;

(g) količina goriva/energije za pogon in potrošnega blaga na zrakoplovu mora zadostovati, da se ob upoštevanju meteoroloških razmer, vseh elementov, ki vplivajo na zmogljivost zrakoplova, ter vseh pričakovanih zamud med letom zagotovi varna izvedba načrtovanega leta. Poleg tega je treba imeti rezervo goriva/energije za nepredvidene razmere. Kadar je potrebno, je treba določiti postopke za upravljanje goriva/energije med letom.

3. LETALSKE OPERACIJE

Pri letalskih operacijah je treba upoštevati vse naslednje pogoje:

(a) vsi člani posadke morajo – če je to ustrezno za tip zrakoplova – med vzletom in pristankom ter vedno, ko je po mnenju vodje zrakoplova to potrebno zaradi varnosti, sedeti na mestih za posadko in uporabiti predvidene zadrževalne sisteme;

(b) če je to ustrezno za tip zrakoplova, morajo vsi člani letalske posadke, ki morajo svoje delo opravljati v pilotski kabini, biti in ostati na svojem mestu z zapetimi pasovi, razen v primeru fizioloških ali operativnih potreb v fazi letenja na potovalni višini;

(c) če je to ustrezno za tip zrakoplova in vrsto operacije, mora vodja zrakoplova pred vzletom in pristankom ter med vožnjo po tleh in kadar koli meni, da je to zaradi varnosti potrebno, zagotoviti, da vsi potniki pravilno sedijo na svojih sedežih in da so pripeti z varnostnim pasom;

▼B

(d) v vseh fazah leta je treba ohranjati ustrezno razdvajanje do drugih zrakoplovov in zagotavljati ustrezno višino nad ovirami. Takšno razdvajanje mora biti najmanj tolikšno, kot je glede na vrsto operacije predpisano z veljavnimi pravili letenja;

(e) leta ni dovoljeno nadaljevati, razen če so znane razmere še naprej vsaj enakovredne razmeram iz točke 2. Poleg tega za let po pravilih instrumentalnega letenja prileta na aerodrom ni dovoljeno nadaljevati pod določenimi višinami ali zunaj določenega položaja, če niso izpolnjena predpisana merila glede vidljivosti;

(f) v izrednih razmerah mora vodja zrakoplova zagotoviti, da so vsi potniki poučeni o zasilnih ukrepih, ki ustrezajo okoliščinam;

(g) vodja zrakoplova mora sprejeti vse potrebne ukrepe, da čim bolj zmanjša posledice motečega vedenja potnikov za let;

(h) zrakoplov ne sme voziti po tleh na območju gibanja na aerodromu in ne sme imeti vključenega rotorja, če oseba, ki upravlja zrakoplov, ni ustrezno usposobljena;

(i) po potrebi je treba uporabiti postopke, ki se uporabljajo za upravljanje goriva/energije med letom.

4. ZMOGLJIVOST ZRAKOPLOVA IN OPERATIVNE OMEJITVE

4.1 Zrakoplov je treba upravljati v skladu z njegovo dokumentacijo o plovnosti ter vsemi s tem povezanimi operativnimi postopki in omejitvami, kot je navedeno v odobrenem letalskem priročniku za zrakoplov ali enakovredni dokumentaciji, odvisno od primera. Letalski posadki mora biti na voljo letalski priročnik ali enakovredna dokumentacija, ki jo je treba za vsak zrakoplov posodabljati.

4.2 Ne glede na točko 4.1. se za operacije s helikopterji lahko dovoli trenuten let skozi območje omejene višine in hitrosti pod pogojem, da je zagotovljena varnost.

4.3 Zrakoplov je treba upravljati v skladu z veljavno okoljsko dokumentacijo.

4.4 Leta ni dovoljeno začeti ali nadaljevati, če pri načrtovani obratovalni masi in ob upoštevanju vseh dejavnikov, ki pomembno vplivajo na njegovo raven zmogljivosti, načrtovana zmogljivost zrakoplova ne dopušča izvedbe vseh faz leta v okviru ustreznih razdalj/območij in brez ovir. Dejavniki zmogljivosti, ki pomembno vplivajo na vzlet, fazo letenja na potovalni višini in prilet/pristanek, so zlasti:

(a) operativni postopki;

(b) tlačna višina aerodroma;

(c) vremenske razmere (temperatura, veter, padavine in vidljivost);

(d) velikost, nagib in stanje vzletnega in pristajalnega področja ter

(e) stanje konstrukcije zrakoplova in pogonskih sistemov ob upoštevanju možnega poslabšanja.

▼B

4.5 Take dejavnike je treba upoštevati neposredno kot operativne parametre ali posredno z odstopanji ali rezervami, ki se lahko predvidijo pri načrtovanju podatkov o zmogljivosti, kot je ustrezno za vrsto operacije.

5. INSTRUMENTI, PODATKI IN OPREMA

5.1 Zrakoplov mora biti opremljen z vso navigacijsko, komunikacijsko in drugo opremo, potrebno za načrtovani let, ob upoštevanju predpisov letalskega prometa in pravil letenja, ki veljajo za vse faze leta.

5.2 Ko je potrebno, mora biti zrakoplov opremljen z vso potrebno varnostno in medicinsko opremo ter opremo za evakuacijo in preživetje, pri čemer je treba upoštevati tveganja, povezana z območji letenja, načrtovanimi potmi letenja ter višino in trajanjem leta.

5.3 Vsi podatki, ki jih potrebuje letalska posadka za izvedbo leta, morajo biti posodobljeni in na voljo na krovu zrakoplova, pri čemer je treba upoštevati veljavne predpise letalskega prometa, pravila letenja, višino leta in območja letenja.

6. STALNA PLOVNOST IN OKOLJSKA SPREJEMLJIVOST IZDELKOV

6.1 Zrakoplov je dovoljeno uporabljati samo, če:

(a) je ploven in v stanju, ki zagotavlja varno in okoljsko sprejemljivo upravljanje;

(b) je operativna in reševalna oprema, potrebna za načrtovani let, v delovnem stanju;

(c) sta dokument o plovnosti in, če je ustrezno, spričevalo o hrupu zrakoplova veljavna ter

(d) je zrakoplov vzdrževan v skladu z veljavnimi zahtevami.

6.2 Pred vsakim letom ali serijo zaporednih letov je treba na zrakoplovu opraviti predvzletni pregled, da se ugotovi, ali je ustrezno pripravljen za načrtovani let.

6.3 Zrakoplova ni dovoljeno uporabljati, če ga po vzdrževanju ponovno ne sprostijo v obratovanje usposobljene osebe ali organizacije. Podpisano potrdilo o ponovni sprostitvi v obratovanje mora vsebovati zlasti osnovne podrobnosti o opravljenem vzdrževanju.

6.4 Evidenco, ki je potrebna za dokazovanje plovnosti in okoljske sprejemljivosti zrakoplova, je treba hraniti in zaščititi pred nedovoljenim spreminjanjem tako dolgo, kot je ustrezno v skladu z veljavnimi zahtevami glede stalne plovnosti, vse dokler informacije v njej niso nadomeščene z novimi, ki so po obsegu in podrobnostih enakovredne, v vsakem primeru pa ne manj kot 24 mesecev.

6.5 Vse spremembe in popravila morajo biti v skladu z bistvenimi zahtevami glede plovnosti in, kjer je to ustrezno, okoljske sprejemljivosti izdelkov. Dokazne podatke o skladnosti z zahtevami glede plovnosti in zahtevami glede okoljske sprejemljivosti izdelkov je treba hraniti in zaščititi pred nedovoljenim spreminjanjem.

▼B

6.6 Operator zrakoplova je odgovoren za to, da zagotovi, da tretja oseba, ki opravlja vzdrževanje, izpolnjuje njegove zahteve glede varnosti in varovanja.

7. ČLANI POSADKE

7.1 Število in sestavo letalske posadke je treba določiti ob upoštevanju:

(a) certifikacijskih omejitev zrakoplova, po potrebi vključno s prikazom ustrezne evakuacije v sili;

(b) konfiguracije zrakoplova ter

(c) vrste in trajanja operacij.

7.2 Vodja zrakoplova mora biti pristojen za izdajanje vseh ukazov in sprejemanje vseh ustreznih ukrepov za zagotovitev varnosti leta, zrakoplova ter oseb in/ali premoženja, ki se na njem prevažajo.

7.3 V izrednih razmerah, ki ogrožajo let ali varnost zrakoplova in/ali oseb na njem, mora vodja zrakoplova sprejeti vse ukrepe, za katere meni, da so potrebni zaradi varnosti. Če so s takim ukrepanjem kršeni krajevni predpisi ali postopki, mora vodja zrakoplova o tem brez odlašanja uradno obvestiti ustrezne lokalne organe.

7.4 Brez poseganja v točko 8.12 je izredne ali neobičajne razmere, če se na krovu prevažajo potniki, dovoljeno simulirati samo, če so bili ti potniki pred vkrcanjem na let ustrezno obveščeni o tveganju, povezanem s tem, in se ga tudi zavedajo.

7.5 Noben član letalske posadke ne sme dovoliti, da bi se njegova sposobnost izvajanja nalog in sprejemanja odločitev zmanjšala do take mere, da bi bila zaradi posledic utrujenosti ogrožena varnost leta, pri čemer je treba med drugim upoštevati nakopičeno utrujenost, pomanjkanje spanja, število preletenih sektorjev, nočno delo ali spremembe časovnih pasov. Čas počitka mora biti dovolj dolg, da lahko člani letalske posadke premagajo utrujenost zaradi predhodnih nalog in se do začetka naslednjega letalskega delovnega časa dobro spočijejo.

7.6 Član letalske posadke ne sme opravljati dodeljenih nalog na zrakoplovu, če je pod vplivom psihoaktivnih snovi ali alkohola ali če tega ni sposoben zaradi poškodbe, utrujenosti, zdravil, bolezni ali drugih podobnih vzrokov.

8. DODATNE ZAHTEVE ZA KOMERCIALNI ZRAČNI PREVOZ IN DRUGE OPERACIJE, KI SE IZVAJAJO Z LETALI, HELIKOPTERJI ALI ZRAKOPLOVI Z NAGIBNIM ROTORJEM IN ZA KATERE VELJAJO ZAHTEVE GLEDE CERTIFICIRANJA ALI IZJAVE

8.1 Operacije ni dovoljeno izvesti, če niso izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) operator zrakoplova mora neposredno ali posredno prek sporazumov s tretjimi osebami razpolagati s sredstvi, ki so potrebna za obseg operacij. Ta sredstva med drugim vključujejo zrakoplove, objekte in naprave, upravljavsko strukturo, osebje, opremo, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

▼B

(b) operator zrakoplova mora uporabljati samo ustrezno kvalificirano in usposobljeno osebje ter za člane letalske posadke in drugo ustrezno osebje izvajati in posodabljati programe usposabljanja in preverjanja, potrebne za zagotovitev veljavnosti njihovih certifikatov, ratingov in kvalifikacij;

(c) kot je ustrezno glede na vrsto dejavnosti, ki jo izvaja organizacija, in njeno velikost, mora operator zrakoplova uvesti in vzdrževati sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge, obvladovati varnostna tveganja in si prizadevati za nenehno izboljševanje tega sistema;

(d) operator zrakoplova kot del sistema upravljanja iz točke (c) uvede sistem poročanja o dogodkih, s čimer pripeva k izpolnjevanju cilja nenehnega izboljševanja varnosti. Sistem poročanja o dogodkih je skladen z veljavnim pravom Unije.

8.2 Operacijo je dovoljeno izvesti samo v skladu z operativnim priročnikom operatorja zrakoplova. Tak priročnik mora vsebovati vsa potrebna navodila, informacije in postopke za vse zrakoplove, ki se uporabljajo, ter za izvajanje nalog operativnega osebja. Treba je navesti omejitve, ki se uporabljajo za čas letenja, letalski delovni čas in čas počitka za člane letalske posadke. Operativni priročnik in njegove revizije morajo biti v skladu z odobrenim letalskim priročnikom in po potrebi dopolnjene.

▼C2

8.3 Operator zrakoplova uvede ustrezne postopke, kot je ustrezno, s katerimi čim bolj zmanjša posledice motečega vedenja potnikov za varnost letalske operacije.

▼B

8.4 Operator zrakoplova mora pripraviti in posodabljati programe varovanja, prilagojene zrakoplovu in vrsti operacije, med drugim zlasti:

(a) zagotavljanje varovanja v prostoru za posadko;

(b) kontrolni seznam za postopke pregleda zrakoplova;

(c) programe usposabljanja ter

(d) zaščito elektronskih in računalniških sistemov, da bi preprečili namerne in nenamerne motnje in okvare sistemov.

8.5 Ko bi lahko ukrepi ogrozili varnost operacij, je treba oceniti tveganja in vzpostaviti ustrezne postopke za ublažitev varnostnih tveganj, za kar je lahko potrebna uporaba posebne opreme.

8.6 Operator zrakoplova mora enega od pilotov iz letalske posadke določiti za vodjo zrakoplova.

8.7 Za preprečevanje utrujenosti je treba uporabljati sistem za obvladovanje utrujenosti. Tak sistem mora upoštevati čas letenja, letalski delovni čas, delovni čas in prilagojeni čas počitka za en let ali serijo letov. Omejitve, določene v okviru sistema za obvladovanje utrujenosti, morajo upoštevati vse zadevne dejavnike, ki povzročajo utrujenost, kot so zlasti število preletenih sektorjev, prečkanje časovnih pasov, pomanjkanje spanja, porušitev cirkadialnega ritma, nočne ure, pozicioniranje, skupni delovni čas v danih obdobjih, razdelitev dodeljenih nalog med člane letalske posadke in tudi zagotavljanje večjega števila članov letalske posadke.

▼B

8.8 Operator zrakoplova mora zagotoviti, da naloge iz točke 6.1 in tiste iz točk 6.4 in 6.5 nadzoruje organizacija, odgovorna za zagotavljanje stalne plovnosti, ki mora izpolnjevati zahteve iz točke 3.1 Priloge II ter točk 7 in 8 Priloge III.

8.9 Operator zrakoplova mora zagotoviti, da potrdilo o sprostitvi v obratovanje, ki je zahtevano v točki 6.3, izda organizacija, usposobljena za vzdrževanje izdelkov, delov in nenameščene opreme. Ta organizacija izpolnjuje zahteve iz točke 3.1 Priloge II.

8.10 Organizacija iz točke 8.8 v pomoč zadevnemu osebju in za njegovo usmerjanje sestavi priročnik, ki vsebuje opis vseh postopkov organizacije v zvezi s stalno plovnostjo.

8.11 Članom posadke mora biti po potrebi na voljo sistem kontrolnega seznama za uporabo v vseh fazah upravljanja zrakoplova v običajnih, neobičajnih in izrednih razmerah in okoliščinah. Treba je vzpostaviti postopke za vse razumno predvidljive izredne razmere.

8.12 Izrednih ali neobičajnih razmer ni dovoljeno simulirati, kadar se prevažajo potniki ali tovor.

▼B

PRILOGA VI

Bistvene zahteve za usposobljene subjekte

1. Usposobljeni subjekt, njegov direktor in osebje, odgovorno za izvajanje nalog certificiranja in nadzora, ne smejo neposredno ali kot pooblaščeni zastopniki sodelovati pri projektiranju, proizvodnji, trženju ali vzdrževanju izdelkov, delov, nenameščene opreme, sestavnih delov ali sistemov ali pri njihovih operacijah, zagotavljanju storitev ali uporabi. To ne izključuje možnosti izmenjave tehničnih informacij med vključenimi organizacijami in usposobljenim subjektom.

   Prvi pododstavek ne preprečuje, da bi bila organizacija, ustanovljena z namenom spodbujanja zračnih športov ali rekreacijskega letalstva, upravičena do akreditacije za status usposobljenega subjekta, če akreditacijskemu organu zadovoljivo dokaže, da je vzpostavila ustrezne ureditve za preprečevanje navzkrižja interesov.

2. Usposobljeni subjekt in osebje, odgovorno za izvajanje nalog certificiranja in nadzora, morajo izvajati svoje dolžnosti s čim večjo strokovno neoporečnostjo in tehnično usposobljenostjo ter ne smejo biti pod pritiskom in prejemati nikakršnih spodbud, zlasti ne spodbud finančne narave, ki bi lahko vplivale na njihovo presojo in odločitve ali rezultate njihovih nalog certificiranja in nadzora, zlasti ne od oseb ali skupin oseb, ki jih ti rezultati zadevajo.

3. Usposobljeni subjekt mora zaposlovati osebje in razpolagati s sredstvi, ki so potrebna za ustrezno opravljanje tehničnih in administrativnih nalog, povezanih s postopkom certificiranja in nadzora; imeti mora tudi dostop do opreme, ki je potrebna za izredna preverjanja.

4. Usposobljeni subjekt in njegovo osebje, odgovorno za preiskave, morata:

   (a) zaključiti dobro tehnično in poklicno usposabljanje ali imeti zadostno strokovno znanje, pridobljeno z izkušnjami pri zadevnih dejavnostih;

   (b) zadovoljivo poznati zahteve glede nalog certificiranja in nadzora, ki jih opravljata, in imeti zadostne izkušnje s temi postopki;

   (c) biti sposobna pripravljati izjave, evidence in poročila, ki dokazujejo, da so bile naloge certificiranja in nadzora izvedene.

5. Zagotovljena mora biti nepristranskost osebja, ki je odgovorno za naloge certificiranja in nadzora. Njihovo nagrajevanje ne sme biti odvisno od števila opravljenih preiskav niti od rezultatov teh preiskav.

6. Usposobljeni subjekt mora skleniti zavarovanje odgovornosti do tretjih oseb, razen če njegovo odgovornost prevzame država članica v skladu z nacionalno zakonodajo.

7. Osebje usposobljenega subjekta je zavezano varovanju poklicne skrivnosti v zvezi z vsemi informacijami, ki jih je pridobilo pri opravljanju svojih nalog v okviru te uredbe.

▼B

PRILOGA VII

Bistvene zahteve za aerodrome

1. FIZIČNE ZNAČILNOSTI, INFRASTRUKTURA IN OPREMA

1.1 Območje gibanja

1.1.1 Aerodromi imajo določeno območje za pristajanje in vzletanje zrakoplovov, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

(a) območje za vzletanje in pristajanje ima dimenzije in značilnosti, ki ustrezajo zrakoplovom, ki naj bi uporabljali aerodrom;

(b) območje za vzletanje in pristajanje ima, kjer je ustrezno, nosilnost, ki omogoča ponavljajoče se operacije zrakoplovov, ki naj bi ga uporabljali. Območja, ki niso namenjena ponavljajočim se operacijam zrakoplovov, morajo biti le sposobna nositi težo zrakoplovov;

(c) območje za vzletanje in pristajanje je projektirano tako, da je zagotovljen odvod vode in da se prepreči, da bi stoječa voda postala nesprejemljivo tveganje za operacije zrakoplovov;

(d) naklon in spremembe naklona območja za vzletanje in pristajanje ne povzročajo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov;

(e) značilnosti površine območja za vzletanje in pristajanje ustrezajo zrakoplovom, ki naj bi ga uporabljali, ter

(f) na območju za vzletanje in pristajanje ni nobenih predmetov, ki bi lahko pomenili nesprejemljivo tveganje za operacije zrakoplovov.

1.1.2 Kadar je več določenih območij za vzletanje in pristajanje, so ta taka, da ne povzročajo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov.

1.1.3 Določeno območje za vzletanje in pristajanje je obdano z opredeljenimi površinami. Te površine so namenjene zaščiti zrakoplovov, ki letijo nad njimi med operacijami vzletanja in pristajanja, ali ublažitvi posledic v primeru, da zrakoplov pristane pred območjem za vzletanje in pristajanje, da zapelje bočno s tega območja ali da izleti s tega območja po pristanku, ter izpolnjujejo naslednje pogoje:

(a) te površine imajo dimenzije, ki ustrezajo predvidenim operacijam zrakoplovov;

(b) naklon in spremembe naklona teh območij ne povzročajo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov;

(c) na teh površinah ni nobenih predmetov, ki bi lahko pomenili nesprejemljivo tveganje za operacije zrakoplovov. S tem ni izključena možnost, da se na teh površinah nahaja lomljiva oprema, če je ta potrebna za podporo operacijam zrakoplovov, in

(d) vsaka izmed teh površin ima nosilnost, ki ustreza njenemu namenu.

▼B

1.1.4 Območja aerodromov, skupaj s pripadajočo neposredno okolico, namenjena vožnji po tleh in parkiranju zrakoplovov, so projektirana tako, da omogočajo varno upravljanje zrakoplovov, ki naj bi uporabljali posamezna območja, v vseh predvidenih pogojih, ter izpolnjujejo naslednje pogoje:

(a) ta območja imajo nosilnost, ki omogoča ponavljajoče se operacije zrakoplovov, ki naj bi uporabljali ta območja, izvzeta pa so območja, ki naj bi se uporabljala samo občasno in ki morajo biti le sposobna nositi težo zrakoplovov;

(b) ta območja so projektirana tako, da je zagotovljen odvod vode in se prepreči, da bi stoječa voda postala nesprejemljivo tveganje za operacije zrakoplovov;

(c) naklon in spremembe naklona teh območij ne povzročajo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov;

(d) značilnosti površine teh območij ustrezajo zrakoplovom, ki naj bi jih uporabljali, in

(e) na teh območjih ni nobenih predmetov, ki bi lahko pomenili nesprejemljivo tveganje za zrakoplove. S tem ni izključeno, da se oprema, ki je potrebna za to območje, namesti na posebej določene položaje ali cone.

1.1.5 Druga infrastruktura za zrakoplove je projektirana tako, da uporaba te infrastrukture ne pomeni nesprejemljivega tveganja za zrakoplove, ki jo uporabljajo.

1.1.6 Konstrukcije, stavbe, oprema ali skladiščne površine so nameščene in projektirane tako, da ne pomenijo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov.

1.1.7 Zagotovijo se ustrezna sredstva, ki nepooblaščenim osebam, nepooblaščenim vozilom ali živalim, ki so dovolj velike, da pomenijo nesprejemljivo tveganje za operacije zrakoplovov, preprečujejo vstop na območje gibanja brez poseganja v nacionalne in mednarodne določbe za zaščito živali.

1.2 Višina nad ovirami

1.2.1 Za zaščito zrakoplovov, ki se približujejo aerodromu z namenom pristanka, ali zrakoplovov, ki vzletajo z aerodroma, se določijo prihodne in odhodne poti ali območja letenja. Take poti ali območja letenja zrakoplovom zagotavljajo ustrezno višino nad ovirami na območju, ki obdaja aerodrom, ob upoštevanju lokalnih fizičnih značilnosti.

1.2.2 Taka višina nad ovirami ustreza fazi leta in vrsti operacije, ki se izvaja. Upošteva se tudi oprema, ki se uporablja za določanje položaja zrakoplova.

1.3 Oprema aerodroma za zagotavljanje varnosti, vključno z vizualnimi in nevizualnimi pripomočki

1.3.1 Pripomočki ustrezajo namenu, biti morajo prepoznavni in uporabnikom zagotavljati nedvoumne informacije v vseh nameravanih operativnih pogojih.

1.3.2 Oprema aerodroma za zagotavljanje varnosti, deluje, kot je predvideno, v vseh predvidljivih pogojih delovanja. V okviru pogojev delovanja ali v primeru okvare oprema aerodroma za zagotavljanje varnosti ne sme povzročiti nesprejemljivega tveganja za varnost v letalstvu.

▼B

1.3.3 Pripomočki in njihov sistem električnega napajanja so projektirani tako, da okvare ne povzročijo neustreznih, zavajajočih ali nezadostnih informacij za uporabnike ali prekinitve kakršne koli bistvene storitve.

1.3.4 Zagotovijo se ustrezni načini zaščite, ki preprečujejo nastanek škode ali motenj v delovanju tovrstnih pripomočkov.

1.3.5 Viri sevanja ali prisotnost premikajočih se ali pritrjenih predmetov ne motijo delovanja aeronavtičnih komunikacijskih, navigacijskih in nadzornih sistemov ali ogrožajo njihovega delovanja.

1.3.6 Informacije o delovanju in uporabi opreme aerodroma za zagotavljanje varnosti se dajo na razpolago ustreznemu osebju, vključno z jasno navedbo okoliščin, ki lahko povzročijo nesprejemljiva tveganja za varnost v letalstvu.

1.4 Podatki o aerodromu

1.4.1 Določijo in posodabljajo se podatki, ki so relevantni za aerodrom in razpoložljive službe.

1.4.2 Podatki so natančni, berljivi, popolni in nedvoumni. Ohranijo se pristnost in ustrezne ravni integritete.

1.4.3 Podatki se uporabnikom in zadevnim izvajalcem ANS zagotavljajo pravočasno s pomočjo dovolj varne in hitre metode komuniciranja.

2. OPERACIJE IN UPRAVLJANJE

2.1 Odgovornosti operatorja aerodroma

Operator aerodroma je odgovoren za obratovanje aerodroma. Operator aerodroma ima naslednje odgovornosti:

(a) operator aerodroma ima neposredno ali prek dogovorov s tretjimi osebami na voljo vsa sredstva, ki so potrebna za zagotovitev varnega upravljanja zrakoplovov na aerodromu. Ta sredstva med drugim vključujejo objekte in naprave, osebje, opremo in material, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

(b) operator aerodroma preveri, da so zahteve iz točke 1 vedno izpolnjene, ali pa sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganj, povezanih z neizpolnjevanjem zahtev. Vzpostavijo in uporabljajo se postopki, s katerimi so o takih ukrepih pravočasno obveščeni vsi uporabniki;

(c) operator aerodroma neposredno ali prek dogovorov s tretjimi osebami vzpostavi in izvaja ustrezen program obvladovanja tveganj za prostoživeče živali na aerodromih;

(d) operator aerodroma neposredno ali prek dogovorov s tretjimi osebami zagotovi, da je gibanje vozil in oseb na območju gibanja in drugih operativnih območjih usklajeno z gibanjem zrakoplova, da se preprečijo trčenja in škoda na zrakoplovih;

(e) operator aerodroma zagotovi, da so po potrebi vzpostavljeni in da se izvajajo postopki za zmanjšanje tveganj, povezanih z operacijami na aerodromu pozimi, v slabih vremenskih razmerah, ob zmanjšani vidljivosti ali ponoči;

(f) operator aerodroma sklene dogovore z drugimi ustreznimi organizacijami, da zagotovi stalno skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge za aerodrome. Te organizacije med drugim vključujejo operatorje zrakoplovov, izvajalce ANS, izvajalce storitev zemeljske oskrbe, izvajalce storitev upravljanja ploščadi in druge organizacije, katerih dejavnosti ali izdelki lahko vplivajo na varnost zrakoplovov;

▼B

(g) operator aerodroma preveri, ali imajo organizacije, ki skladiščijo in dobavljajo gorivo/energijo za pogon za zrakoplove, vzpostavljene postopke, ki zrakoplovom zagotavljajo neonesnaženo gorivo/energijo za pogon ustrezne specifikacije;

(h) priročniki za upravljanje in vzdrževanje opreme aerodroma so na voljo, se uporabljajo v praksi ter zajemajo navodila za vzdrževanje in popravilo, informacije o servisiranju ter postopke za odpravljanje napak in postopke inšpekcijskih pregledov;

(i) operator aerodroma neposredno ali prek dogovorov s tretjimi osebami vzpostavi in nato izvaja načrt aerodroma za izredne razmere, ki zajema možne scenarije v izrednih razmerah, do katerih lahko pride na aerodromu ali v njegovi okolici. Ta načrt je po potrebi usklajen z načrtom skupnosti za izredne razmere;

(j) operator aerodroma neposredno ali prek dogovorov s tretjimi osebami zagotovi, da so na aerodromu zagotovljene ustrezne reševalne in gasilske službe. Take službe se v primeru incidenta ali nesreče hitro odzovejo ter vključujejo vsaj opremo, sredstva za gašenje in zadostno število članov osebja;

(k) operator aerodroma za operacije na aerodromu in njegovo vzdrževanje uporablja samo usposobljeno in kvalificirano osebje ter neposredno ali prek dogovorov s tretjimi osebami izvaja in posodablja programe usposabljanja in preverjanja za zagotovitev stalne usposobljenosti vsega zadevnega osebja;

(l) operator aerodroma zagotovi, da so vse osebe, ki jim je dovoljen dostop na območje gibanja ali druga operativna območja brez spremstva, ustrezno usposobljene in kvalificirane za tak dostop;

(m) reševalno in gasilsko osebje je ustrezno usposobljeno in kvalificirano za delovanje v okolju aerodroma. Operator aerodroma neposredno ali prek dogovorov s tretjimi osebami izvaja in posodablja programe usposabljanja in preverjanja za zagotovitev stalne usposobljenosti tega osebja; in

(n) vse osebje reševalne in gasilske službe, od katerega se lahko zahteva, da posreduje v letalskih izrednih razmerah, redno dokazuje zdravstveno sposobnost za zadovoljivo izvajanje svojih nalog ob upoštevanju vrste dejavnosti. V tem okviru zdravstvena sposobnost, ki zajema fizično in psihično sposobnost, pomeni stanje brez bolezni ali invalidnosti, ki bi temu osebju onemogočala:

— izvajanje nalog, potrebnih za delovanje v letalskih izrednih razmerah,

— izvajanje dodeljenih nalog ob katerem koli času ali

— pravilno zaznavanje njihovega okolja.

2.2 Sistemi upravljanja

2.2.1 Kot je ustrezno glede na vrsto dejavnosti, ki jo izvaja organizacija, in njeno velikost, mora operator aerodroma izvajati in vzdrževati sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge, obvladovati varnostna tveganja in si prizadevati za nenehno izboljševanje tega sistema.

▼B

2.2.2 Operator aerodroma kot del sistema upravljanja iz točke 2.2.1 uvede sistem poročanja o dogodkih, s čimer prispeva k izpolnjevanju cilja nenehnega izboljševanja varnosti. Pri analizi informacij, pridobljenih s tem sistemom poročanja, po potrebi sodelujejo osebe, navedene v točki 2.1(f). Sistem poročanja o dogodkih je skladen z veljavnim pravom Unije.

2.2.3 Operator aerodroma pripravi priročnik aerodroma in deluje v skladu z njim. Taki priročniki vsebujejo vsa potrebna navodila, informacije in postopke za aerodrom, sistem upravljanja ter izvajanje nalog operativnega in vzdrževalnega osebja.

3. OKOLICA AERODROMA

3.1.1 V zračnem prostoru v okolici območij gibanja na aerodromu ne sme biti nobenih ovir, da bi bilo mogoče predvidene operacije zrakoplovov na aerodromih izvajati brez nesprejemljivega tveganja, ki bi ga povzročila postavitev ovir v okolici aerodroma. Zato je treba pripraviti, uvesti in nenehno spremljati površine, na katerih se nadzirajo ovire, da bi zaznali vsak vdor, ki ni v skladu s pravili.

3.1.2 Za vsako kršitev na teh površinah je potrebna ocena, da bi ugotovili, ali predmet povzroča nesprejemljivo tveganje. Vsi predmeti, ki pomenijo nesprejemljivo tveganje, se odstranijo ali pa se sprejme ustrezen blažilni ukrep, da se zaščitijo zrakoplovi, ki uporabljajo aerodrom.

3.1.3 O vseh preostalih ovirah se objavi obvestilo, po potrebi pa se označijo in, če je nujno, tudi osvetlijo, da bi bile vidne.

3.2 Nevarnosti, povezane s človeškimi dejavnostmi in uporabo zemljišča, med drugim tiste, ki so navedene na spodnjem seznamu, se spremljajo. Tveganje, ki ga povzročajo, se oceni in ustrezno zmanjša:

(a) vsak razvoj ali sprememba uporabe zemljišča na območju aerodroma;

(b) možnost turbulence, ki bi jo povzročila ovira;

(c) uporaba nevarnih, nejasnih in zavajajočih luči;

(d) zaslepitev, ki bi jo povzročile velike in visoko odsevne površine;

(e) ustvarjanje območij, ki bi lahko spodbudila dejavnost divjih živali v okolici območja gibanja na aerodromu, ali

(f) viri nevidnega sevanja ali prisotnost premikajočih se ali pritrjenih predmetov, ki lahko motijo delovanje aeronavtičnih komunikacijskih, navigacijskih in nadzornih sistemov ali ogrožajo njihovo delovanje.

3.3 Države članice zagotovijo, da je za primere letalskih izrednih razmer, do katerih lahko pride na lokalnem območju aerodroma, pripravljen načrt za izredne razmere.

4. STORITVE ZEMELJSKE OSKRBE

4.1 Odgovornosti izvajalca storitev zemeljske oskrbe

Izvajalec storitev zemeljske oskrbe je odgovoren za varno izvajanje svojih dejavnosti na aerodromu. Izvajalec ima naslednje odgovornosti:

(a) izvajalec ima na voljo vsa sredstva, ki so potrebna za zagotovitev varnega opravljanja storitev na aerodromu. Ta sredstva med drugim vključujejo objekte in naprave, osebje, opremo in material;

▼B

(b) izvajalec ravna v skladu s postopki iz priročnika aerodroma, tudi tistimi v zvezi s premiki njegovih vozil, opreme in osebja ter v zvezi s tveganji, povezanimi z obratovanjem aerodroma pozimi, ponoči in v slabih vremenskih razmerah;

(c) izvajalec izvaja storitve zemeljske oskrbe v skladu s postopki in navodili operatorja zrakoplova, za katerega izvaja te storitve;

(d) izvajalec zagotovi, da so priročniki za obratovanje in vzdrževanje opreme za zemeljsko oskrbo na razpolago, da se uporabljajo v praksi ter da zajemajo navodila za obratovanje, vzdrževanje in popravila, informacije o servisiranju ter postopke za odpravljanje napak in postopke inšpekcijskih pregledov;

(e) izvajalec uporablja samo ustrezno usposobljeno in kvalificirano osebje ter zagotavlja izvajanje in posodabljanje programov usposabljanja in preverjanja za zagotovitev stalne usposobljenosti vsega zadevnega osebja;

(f) izvajalec zagotovi, da je njegovo osebje fizično in psihično sposobno zadovoljivo izvajati svoje naloge, pri čemer upošteva vrsto dejavnosti, ki jo osebje izvaja, ter zlasti njene možne posledice za varnost in varovanje.

4.2 Sistemi upravljanja

4.2.1 Kot je ustrezno glede na vrsto dejavnosti, ki jo izvaja organizacija, in njeno velikost, izvajalec uvede in vzdržuje sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge, obvladuje varnostna tveganja in si prizadeva za nenehno izboljševanje tega sistema. Tak sistem se uskladi s sistemom upravljanja operatorja aerodroma.

4.2.2 Izvajalec kot del sistema upravljanja iz točke 4.2.1 uvede sistem poročanja o dogodkih, s čimer pripeva k izpolnjevanju cilja nenehnega izboljševanja varnosti. Izvajalec brez poseganja v druge obveznosti poročanja o vseh dogodkih poroča prek sistema poročanja operatorja aerodroma, operatorja zrakoplovov in po potrebi prek sistema izvajalca služb zračnega prometa. Sistem poročanja o dogodkih je skladen z veljavnim pravom Unije.

4.2.3 Izvajalec oblikuje priročnik za storitve zemeljske oskrbe in deluje v skladu z njim. Tak priročnik vsebuje vsa potrebna navodila, informacije in postopke za izvajanje storitev, sistem upravljanja in izvajanje nalog osebja, ki te storitve izvaja.

5. STORITVE UPRAVLJANJA PLOŠČADI

5.1 Izvajalec storitev upravljanja ploščadi izvaja storitve v skladu z operativnimi postopki iz priročnika aerodroma.

5.2 Kot je ustrezno glede na vrsto dejavnosti, ki jo izvaja organizacija, in njeno velikost, izvajalec storitev upravljanja ploščadi izvaja in vzdržuje sistem upravljanja, tudi upravljanja varnosti, da zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge;

5.3 Izvajalec storitev upravljanja ploščadi sklene uradne dogovore z operatorjem aerodroma in izvajalcem služb zračnega prometa, v katerih je opredeljen obseg storitev, ki se zagotavljajo;

▼B

5.4 Izvajalec storitev upravljanja ploščadi kot del sistema upravljanja iz točke 5.2. uvede sistem poročanja o dogodkih, s čimer pripeva k izpolnjevanju cilja nenehnega izboljševanja varnosti. Izvajalec brez poseganja v druge obveznosti poročanja o vseh dogodkih poroča prek sistema poročanja operatorja aerodroma in po potrebi prek sistema izvajalca služb zračnega prometa;

5.5 Izvajalec storitev upravljanja ploščadi sodeluje pri programih varnosti, ki jih uvede operator aerodroma.

6. DRUGO

Operator aerodroma brez poseganja v odgovornosti operatorja zrakoplova zagotovi, da – razen v izrednih razmerah, ko se zrakoplov preusmeri na nadomestni aerodrom, ali v drugih, za posamezne primere določenih okoliščinah – zrakoplovom, ki pri projektiranju aerodroma in v okviru njegovih operativnih postopkov načeloma niso bili predvideni, ni dovoljeno uporabljati aerodroma ali njegovih delov.

▼B

PRILOGA VIII

Bistvene zahteve za ATM/ANS in za kontrolorje zračnega prometa

1. UPORABA ZRAČNEGA PROSTORA

1.1 Vsi zrakoplovi, razen tistih, ki se uporabljajo za dejavnosti iz člena 2(3)(a), so v vseh fazah leta ali na območju gibanja na aerodromu upravljani v skladu s skupnimi splošnimi operativnimi pravili in vsemi ustreznimi postopki, določenimi za uporabo zračnega prostora.

1.2 Vsi zrakoplovi, razen tistih, ki se uporabljajo za dejavnosti iz člena 2(3)(a), so opremljeni z zahtevanimi sestavnimi deli in ustrezno upravljani. Sestavni deli, ki se uporabljajo v okviru sistema ATM/ANS, izpolnjujejo zahteve iz točke 3.

2. SLUŽBE

2.1 Letalske informacije in podatki za uporabnike zračnega prostora za namene zračne plovbe

2.1.1 Podatki, ki se uporabljajo kot vir letalskih informacij, so dovolj kakovostni, popolni, aktualni in pravočasno zagotovljeni.

2.1.2 Letalske informacije so točne, popolne, aktualne, nedvoumne in izvirajo iz legitimnih virov ter so ustrezne integritete in v obliki, primerni za uporabnike.

2.1.3 Razširjanje takih letalskih informacij uporabnikom zračnega prostora je pravočasno ter poteka prek dovolj zanesljivih in hitrih komunikacijskih sredstev, ki so zaščitena pred namernimi in nenamernimi posegi in popačenjem.

2.2 Meteorološke informacije

2.2.1 Podatki, ki se uporabljajo kot vir letalskih meteoroloških informacij, so dovolj kakovostni, popolni in aktualni.

▼C2

2.2.2 Letalske meteorološke informacije so v čim večji možni meri natančne, popolne, aktualne, so ustrezne integritete in nedvoumne, da izpolnjujejo potrebe uporabnikov zračnega prostora. Letalske meteorološke informacije izvirajo iz legitimnih virov.

▼B

2.2.3 Razširjanje takih letalskih meteoroloških informacij uporabnikom zračnega prostora je pravočasno ter poteka prek dovolj zanesljivih in hitrih komunikacijskih sredstev, ki so zaščitena pred motnjami in popačenjem.

2.3 Službe zračnega prometa

2.3.1 Podatki, ki se uporabljajo kot vir za zagotavljanje služb zračnega prometa, so pravilni, popolni in aktualni.

2.3.2 Zagotavljanje služb zračnega prometa je dovolj natančno, popolno, aktualno in nedvoumno, da izpolnjuje potrebe uporabnikov po varnosti.

2.3.3 Avtomatizirana orodja, ki zagotavljajo informacije ali nasvete uporabnikom, so pravilno projektirana, izdelana in vzdrževana, da so ustrezna za predvideno uporabo.

▼B

2.3.4 Službe kontrole zračnega prometa in s tem povezani postopki zagotavljajo ustrezno razdvajanje med zrakoplovi in na manevrskih površinah aerodroma preprečujejo trčenja med zrakoplovi in ovirami ter po potrebi pomagajo pri zaščiti pred drugimi nevarnostmi v zraku in zagotavljajo hitro in pravočasno usklajevanje z vsemi zadevnimi uporabniki in sosednjimi volumni zračnega prostora.

2.3.5 Komunikacija med službami zračnega prometa in zrakoplovi ter med zadevnimi enotami služb zračnega prometa je pravočasna, jasna, pravilna in nedvoumna ter zaščitena pred motnjami, vsi udeleženi akterji pa jo morajo razumeti in po potrebi potrditi.

2.3.6 Zagotovijo se ukrepi za zaznavanje morebitnih izrednih razmer in po potrebi za sprožitev učinkovite iskalne in reševalne akcije. Ti ukrepi zajemajo vsaj ustrezne mehanizme alarmiranja, usklajevalne ukrepe in postopke, sredstva in osebje za učinkovito pokrivanje območja odgovornosti.

▼M3

2.3a. Službe za podatke o zračnem prometu

2.3a.1. Zbrani podatki o zračnem prometu so dovolj kakovostni, popolni in aktualni ter izvirajo iz legitimnih virov in so pravočasno zagotovljeni.

2.3a.2. Službe za podatke o zračnem prometu dosežejo in ohranjajo ustrezno raven uspešnosti, kar zadeva razpoložljivost, integriteto, stalnost in pravočasnost za izpolnjevanje uporabnikovih potreb.

2.3a.3. Sistemi in orodja, ki jih uporabljajo službe za podatke o zračnem prometu, so pravilno zasnovani, izdelani in vzdrževani, da so ustrezni za predvideno uporabo.

2.3a.4. Razširjanje takih podatkov je pravočasno ter poteka prek dovolj zanesljivih in hitrih komunikacijskih sredstev, ki so zaščitena pred namernimi in nenamernimi posegi ter popačenjem.

▼B

2.4 Komunikacijske službe

Komunikacijske službe dosežejo in ohranjajo ustrezno raven učinkovitosti, kar zadeva razpoložljivost, integriteto, stalnost in pravočasnost. So hitre in zaščitene pred popačenjem in vmešavanjem.

2.5 Navigacijske službe

Navigacijske službe dosežejo in ohranjajo ustrezno raven učinkovitosti, kar zadeva vodenje, informacije o pozicioniranju in, če je na voljo, časovni razpored. Merila učinkovitosti vključujejo natančnost, integriteto, legitimnost virov, razpoložljivost in stalnost storitev.

2.6 Nadzorne službe

Z nadzornimi službami se opredeli položaj zrakoplova v zraku ter drugih zrakoplovov in vozil na površini aerodroma, pri čemer so zagotovljeni zadostna natančnost, integriteta, legitimnost virov, stalnost in verjetnost zaznavanja.

2.7 Upravljanje pretoka zračnega prometa

Pri taktičnem upravljanju pretoka zračnega prometa na ravni Unije se uporabljajo in zagotavljajo dovolj natančne in aktualne informacije o obsegu in naravi načrtovanega zračnega prometa, ki vpliva na izvajanje služb, ter se usklajujejo in s pogajanji dosegajo preusmeritve ali zamiki pretoka prometa, da bi zmanjšali tveganje preobremenitve, do katere lahko pride v zraku ali na aerodromih. Upravljanje pretoka se izvaja, da bi pri uporabi zračnega prostora optimizirali razpoložljive zmogljivosti in da bi izboljšali procese upravljanja pretoka zračnega prometa.

▼B

Temeljiti mora na varnosti, preglednosti in učinkovitosti ter mora zagotavljati, da se zmogljivosti zagotavljajo prilagodljivo in pravočasno ter v skladu z evropskim načrtom zračne plovbe.

Ukrepi iz člena 43 v zvezi z upravljanjem pretoka zračnega prometa podpirajo operativne odločitve izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, operatorjev aerodromov in uporabnikov zračnega prostora ter zajemajo naslednja področja:

(a) načrtovanje leta;

(b) uporabo razpoložljivih zmogljivosti zračnega prostora med vsemi fazami leta, vključno z dodeljevanjem slotov na poti;

(c) uporabo poti letenja za splošni zračni promet, med drugim:

— oblikovanje enotne publikacije za orientacijo zračnih poti in prometa,

— možnosti za preusmeritev splošnega zračnega prometa s prometno preobremenjenih območij in

— prednostna pravila o dostopu do zračnega prostora za splošni zračni promet, zlasti v obdobjih gostega prometa in kriznih obdobjih, in

(d) skladnost med načrti letov in letališkimi sloti ter potrebno usklajenost s sosednjimi regijami, kot je ustrezno.

▼M3

2.8. Upravljanje zračnega prostora

Pravočasno se spremlja, usklajuje in razglaša določanje posebnih volumnov zračnega prostora za določeno uporabo, da bi čim bolj zmanjšali tveganje premajhnega razdvajanja med zrakoplovi v vseh okoliščinah. Ob upoštevanju organiziranosti vojaških aktivnosti in sorodnih vidikov v odgovornosti držav članic upravljanje zračnega prostora podpira tudi enotno uporabo koncepta prilagodljive uporabe zračnega prostora, kot ga opredeljuje ICAO in se izvaja na podlagi Uredbe (EU) 2024/2803, z namenom, da bi olajšali upravljanje zračnega prostora in upravljanje zračnega prometa v okviru skupne prometne politike.

▼B

2.9 Oblikovanje postopkov letenja

Postopki letenja so pravilno oblikovani, nadzorovani in potrjeni, preden so uvedeni in jih zrakoplovi lahko začnejo uporabljati.

3. SISTEMI IN SESTAVNI DELI

3.1 Splošno

Sistemi ATM/ANS in sestavni deli ATM/ANS, ki zagotavljajo ustrezne informacije zrakoplovom in od zrakoplovov ter na tleh, so ustrezno projektirani, izdelani, nameščeni, vzdrževani, zaščiteni pred nepooblaščenimi interferencami in upravljani, s čimer se zagotovi, da so ustrezni za predvideno uporabo.

Sistemi in postopki vključujejo zlasti tiste, ki so potrebni za naslednje funkcije in storitve:

(a) upravljanje zračnega prostora;

(b) upravljanje pretoka zračnega prometa;

▼B

(c) službe zračnega prometa, zlasti sisteme za obdelovanje podatkov o letih, sisteme za obdelovanje podatkov o nadzoru in sisteme vmesnikov človek-stroj;

(d) komunikacije, vključno s komunikacijami zemlja-zemlja/vesolje, zrak-zemlja in zrak-zrak/vesolje;

(e) navigacijo;

(f) nadzor;

(g) letalske informacijske službe in

(h) meteorološke službe.

3.2 Integriteta, učinkovitost in zanesljivost sistemov in sestavnih delov

Integriteta in z varnostjo povezana učinkovitost sistemov in sestavnih delov na zrakoplovu, na tleh ali v vesolju ustrezata predvideni uporabi. Izpolnjujeta zahtevano raven operativne učinkovitosti za vse predvidene pogoje delovanja in celotno obdobje uporabe.

Sistemi ATM/ANS in sestavni deli ATM/ANS se projektirajo, gradijo, vzdržujejo in upravljajo po ustreznih in veljavnih postopkih tako, da je ves čas in v vseh fazah leta zagotovljeno nemoteno delovanje evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (EATMN). Nemoteno delovanje se lahko izrazi zlasti v obliki skupne uporabe informacij, vključno z ustreznimi informacijami o operativnem statusu, skupnim razumevanjem informacij, primerljivo obdelavo in pripadajočimi postopki, ki omogočajo skupno operativno izvajanje, dogovorjeno za celotno EATMN ali za njene dele.

EATMN, njeni sistemi in njihovi sestavni deli na koordinirani podlagi podpirajo nove dogovorjene in veljavne koncepte obratovanja, ki izboljšujejo kakovost, trajnost in učinkovitost navigacijskih služb zračnega prometa, zlasti kar zadeva varnost in zmogljivost.

EATMN, njeni sistemi in njihovi sestavni deli podpirajo napredujoče izvajanje civilno-vojaške koordinacije do stopnje, potrebne za učinkovito upravljanje zračnega prostora in pretoka zračnega prometa ter varno in učinkovito uporabo zračnega prostora pri vseh uporabnikih, z uporabo koncepta fleksibilne uporabe zračnega prostora.

Da bi dosegli te cilje, EATMN, njeni sistemi in njihovi sestavni deli podpirajo pravočasno skupno uporabo točnih in doslednih informacij o vseh fazah leta med civilnimi in vojaškimi stranmi, brez poseganja v interese varnostne ali obrambne politike, vključno z zahtevami glede zaupnosti.

3.3 Projektiranje sistemov in sestavnih delov

3.3.1 Sistemi in sestavni deli so projektirani tako, da izpolnjujejo veljavne zahteve glede varnosti in varovanja.

3.3.2 Sistemi in sestavni deli, obravnavani skupaj, ločeno ali v medsebojni povezavi, so projektirani tako, da sta verjetnost, da lahko kakršna koli okvara povzroči popolno odpoved sistema, in resnost njenega učinka na varnost storitev v obratnem sorazmerju.

3.3.3 Sistemi in sestavni deli, obravnavani posamezno in v kombinaciji, so projektirani tako, da so upoštevane omejitve človeških sposobnosti in delovanja.

▼B

3.3.4 Sistemi in sestavni deli so projektirani tako, da so – skupaj s podatki, ki jih zagotavljajo – zaščiteni pred škodljivimi interakcijami z notranjimi in zunanjimi elementi.

3.3.5 Osebju se jasno, dosledno in nedvoumno posredujejo informacije, potrebne za proizvodnjo, namestitev, upravljanje in vzdrževanje sistemov in sestavnih delov, pa tudi informacije o nevarnih razmerah.

3.4 Stalna raven izvajanja služb

Med izvajanjem služb in pri vsakršni spremembi storitve se ohranijo ravni varnosti sistemov in sestavnih delov.

4. USPOSOBLJENOST KONTROLORJEV ZRAČNEGA PROMETA

4.1 Splošno

Oseba, ki se usposablja za kontrolorja zračnega prometa ali je učenec kontrolor zračnega prometa, je dovolj zrela, tako glede izobrazbe kot fizičnih in psihičnih sposobnosti, da lahko pridobi, ohranja in dokaže ustrezno teoretično znanje in praktične spretnosti.

4.2 Teoretično znanje

4.2.1 Kontrolor zračnega prometa pridobi in ohranja raven znanja, ki ustreza izvajanim nalogam in je sorazmerna s tveganji, povezanimi z vrsto storitve.

4.2.2 Pridobitev in ohranjanje teoretičnega znanja se dokazuje s stalnim ocenjevanjem med usposabljanjem in z ustreznimi izpiti.

4.2.3 Pridobljeno teoretično znanje se ohranja na ustrezni ravni. Usposobljenost se dokazuje z rednimi ocenjevanji ali izpiti. Pogostnost izpitov je sorazmerna z ravnijo tveganja, povezanega z vrsto storitve.

4.3 Praktične spretnosti

4.3.1 Kontrolor zračnega prometa pridobi in ohranja ustrezne praktične spretnosti za izvajanje svojih nalog. Take spretnosti so sorazmerne s tveganji, povezanimi z vrsto storitve, in vključujejo, če to ustreza nalogam, ki se izvajajo, najmanj naslednje:

(a) operativne postopke;

(b) posebne vidike nalog;

(c) neobičajne in izredne razmere in

(d) človeške dejavnike.

4.3.2 Kontrolor zračnega prometa izkaže, da lahko izvaja povezane postopke in naloge na ravni usposobljenosti, ki ustreza nalogam, ki se izvajajo.

4.3.3 Pridobljene praktične spretnosti se ohranjajo na zadovoljivi ravni. Usposobljenost se preverja z rednimi ocenjevanji. Pogostnost teh ocenjevanj je sorazmerna z zahtevnostjo in ravnijo tveganja, povezanega z vrsto storitve in nalogami, ki se izvajajo.

▼B

4.4 Znanje jezikov

4.4.1 Kontrolor zračnega prometa dokaže jezikovno usposobljenost za govorjenje in razumevanje angleškega jezika na ravni, ki mu omogoča učinkovito sporazumevanje v glasovnih situacijah (telefon/radiotelefon) in situacijah „iz oči v oči“ glede konkretnih in z delom povezanih tem, tudi v izrednih razmerah.

4.4.2 Kontrolor zračnega prometa je jezikovno usposobljen za govorjenje in razumevanje nacionalnega jezika ali jezikov na zgoraj navedeni ravni, kadar koli je to v določenem volumnu zračnega prostora potrebno za zagotavljanje služb zračnega prometa (ATS).

4.5 Naprave za letalsko usposabljanje (STD)

Če se STD uporablja za praktično usposabljanje za situacijsko zavedanje in o človeških dejavnikih ali za dokazovanje pridobljenih in ohranjenih spretnosti, je njegova učinkovitost na ravni, ki omogoča ustrezno simulacijo delovnega okolja in operativnih razmer, primernih za usposabljanje, ki se izvaja.

4.6 Program usposabljanja

4.6.1 Usposabljanje poteka po programu usposabljanja, ki lahko vključuje teoretično in praktično poučevanje ter, če je ustrezno, usposabljanje na STD.

4.6.2 Za vsako vrsto usposabljanja se opredeli in potrdi program usposabljanja.

4.7 Inštruktorji

4.7.1 Teoretično poučevanje izvajajo ustrezno usposobljeni inštruktorji. Inštruktorji:

(a) imajo ustrezno znanje s področja, ki ga poučujejo, in

(b) so izkazali, da so usposobljeni za uporabo ustreznih tehnik poučevanja.

4.7.2 Praktično poučevanje izvajajo ustrezno usposobljeni inštruktorji, ki imajo naslednje kvalifikacije:

(a) izpolnjujejo zahteve glede teoretičnega znanja in izkušenj, ki ustrezajo izvajanemu poučevanju;

(b) izkazali so, da so usposobljeni za poučevanje in uporabo ustreznih tehnik poučevanja;

(c) tehnike poučevanja so vadili v tistih postopkih, ki so predmet nameravanega poučevanja, in

(d) redno se udeležujejo osvežitvenih usposabljanj, s čimer se zagotovijo najsodobnejše pedagoške kompetence.

4.7.3 Inštruktorji praktičnih spretnosti imajo ali pa so imeli pravico delati kot kontrolorji zračnega prometa.

4.8 Ocenjevalci

4.8.1 Osebe, odgovorne za ocenjevanje usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa:

(a) so izkazale, da so usposobljene za ocenjevanje usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa ter izvajanje testov in preverjanj kontrolorjev zračnega prometa, in

▼B

(b) se redno udeležujejo osvežitvenih usposabljanj, s čimer se zagotovijo najsodobnejši standardi ocenjevanja.

4.8.2 Ocenjevalci praktičnih spretnosti imajo ali pa so imeli pravico delati kot kontrolorji zračnega prometa na tistih področjih, ki naj bi jih ocenjevali.

4.9 Zdravstvena sposobnost kontrolorja zračnega prometa

4.9.1 Vsi kontrolorji zračnega prometa redno dokazujejo zdravstveno sposobnost za zadovoljivo izvajanje svojih nalog. Sposobnost se dokaže z ustreznim pregledom, pri čemer se upoštevajo morebitne zmanjšane psihične in fizične sposobnosti zaradi starosti.

4.9.2 Dokazovanje zdravstvene sposobnosti, ki zajema fizično in psihično sposobnost, vključuje dokazano odsotnost bolezni ali invalidnosti, ki bi osebam, ki izvajajo določene storitve kontrole zračnega prometa (ATC), onemogočala:

(a) pravilno opravljanje nalog, potrebnih za izvajanje storitev ATC,

(b) izvajanje dodeljenih nalog ob katerem koli času ali

(c) pravilno zaznavanje njihovega okolja.

4.9.3 Kadar zdravstvene sposobnosti ni mogoče v celoti dokazati, je mogoče izvesti ukrepe za zmanjšanje tveganja, ki zagotavljajo enakovredno varnost.

5. IZVAJALCI STORITEV IN ORGANIZACIJE ZA USPOSABLJANJE

5.1 Storitve se ne izvajajo, če niso izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) izvajalec storitev neposredno ali posredno prek sporazumov s tretjimi osebami razpolaga s sredstvi, ki so potrebna za obseg storitev. Ta sredstva med drugim vključujejo sisteme, objekte in naprave, vključno z napajalnimi enotami, poslovodne strukture, osebje, opremo in njeno vzdrževanje, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

(b) izvajalec storitev pripravi in posodablja priročnike o upravljanju in delovanju v zvezi z izvajanjem storitev ter ravna v skladu s temi priročniki. Taki priročniki vsebujejo vsa potrebna navodila, informacije in postopke za operacije, sistem upravljanja in izvajanje nalog operativnega osebja;

▼M3

(c) kot je ustrezno glede na vrsto dejavnosti, ki jo izvaja organizacija, in velikost organizacije, izvajalec storitev izvaja in vzdržuje sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge, obvladuje tveganja v zvezi z varnostjo in varovanjem ter si prizadeva za nenehno izboljševanje tega sistema;

▼B

(d) izvajalec storitev uporablja samo ustrezno kvalificirano in usposobljeno osebje ter izvaja in posodablja programe za usposabljanje in preverjanje osebja;

(e) izvajalec storitev vzpostavi formalne povezave z vsemi zainteresiranimi stranmi, ki lahko neposredno vplivajo na varnost njegovih storitev, da zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge;

▼B

(f) izvajalec storitev pripravi in izvaja načrt ravnanja ob izrednih dogodkih, ki zajemajo izredne in neobičajne razmere, do katerih lahko pride v povezavi z njegovimi storitvami, med drugim v primeru dogodkov, ki povzročijo bistveno degradacijo ali prekinitev njegovih dejavnosti;

(g) izvajalec storitev kot del sistema upravljanja iz točke (c) uvede sistem poročanja o dogodkih, s čimer pripeva k izpolnjevanju cilja nenehnega izboljševanja varnosti; Sistem poročanja o dogodkih je skladen z veljavnim pravom Unije in

(h) izvajalec storitev poskrbi za preverjanje, ali so zahteve glede varnostne uspešnosti za vse sisteme in sestavne dele, s katerimi upravlja, vedno izpolnjene.

5.2 Storitve ATC se ne izvajajo, če niso izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) da bi preprečili utrujenost osebja, ki izvaja storitve ATC, se uporablja sistem razporeda dela. Tak sistem mora zajemati delovna obdobja, delovni čas in prilagojeni čas počitka. Pri omejitvah, sprejetih v okviru takega sistema, se upoštevajo ustrezni dejavniki, ki vplivajo na utrujenost, kot so zlasti pomanjkanje spanja, porušitev cirkadialnega ritma, nočne ure, skupni delovni čas v danih obdobjih in razdelitev dodeljenih nalog med osebje;

(b) za preprečevanje stresa pri osebju, ki izvaja storitve ATC, se uporabljajo izobraževalni in preventivni programi;

(c) izvajalec storitev ATC ima vzpostavljene postopke za preverjanje, ali je kognitivna sposobnost osebja, ki izvaja storitve ATC, oslabljena in ali njegova zdravstvena sposobnost ni zadovoljiva, in

(d) izvajalec storitev ATC pri načrtovanju in operacijah upošteva operativne in tehnične omejitve ter načela človeških dejavnikov.

5.3 Komunikacijske, navigacijske in/ali nadzorne službe se ne izvajajo, če ni izpolnjen naslednji pogoj:

izvajalec storitev zadevne uporabnike zračnega prostora in enote ATS pravočasno obvešča o operativnem statusu (in spremembah) svojih storitev, ki jih opravlja za namene ATS.

5.4 Organizacije za usposabljanje

Organizacija za usposabljanje osebja, ki izvaja storitve ATC, izpolnjuje naslednje zahteve:

▼C2

(a) na voljo ima vsa sredstva, ki so potrebna za obseg odgovornosti, povezanih z njeno dejavnostjo. Ta sredstva med drugim vključujejo objekte in naprave, osebje, opremo, metodologijo, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

▼B

(b) organizacija, kot je ustrezno glede na usposabljanje, ki ga izvaja, in njeno velikost, uvede in vzdržuje sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge, obvladuje varnostna tveganja, tudi tveganja, povezana z nižanjem standarda usposabljanja, in si prizadeva za nenehno izboljševanje tega sistema; in

▼B

(c) po potrebi sklene dogovore z drugimi ustreznimi organizacijami, da zagotovi stalno skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge.

6. ZDRAVNIKI ZA LETALSKO OSEBJE IN ZDRAVSTVENI CENTRI ZA LETALSKO OSEBJE

6.1 Zdravniki za letalsko osebje

Zdravnik za letalsko osebje mora:

(a) biti kvalificiran in imeti dovoljenje za opravljanje zdravniške prakse;

(b) opraviti usposabljanje iz letalske medicine in se redno udeleževati osvežitvenih usposabljanj, s čimer se zagotovi ohranjanje standardov zdravstvene presoje, in

(c) pridobiti praktično znanje in izkušnje v zvezi z razmerami, v katerih kontrolorji zračnega prometa opravljajo svoje naloge.

6.2 Zdravstveni centri za letalsko osebje

Zdravstveni centri za letalsko osebje morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

▼C2

(a) na voljo morajo imeti vsa sredstva, ki so potrebna za obseg odgovornosti, povezanih z njihovimi privilegiji. Ta sredstva med drugim vključujejo objekte in naprave, osebje, opremo, orodje in material, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

▼B

(b) kot je ustrezno glede na vrsto dejavnosti, ki jo izvaja organizacija, in njeno velikost, morajo uvesti in vzdrževati sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge, obvladovati varnostna tveganja in si prizadevati za nenehno izboljševanje tega sistema in

(c) po potrebi morajo skleniti dogovore z drugimi ustreznimi organizacijami, da zagotovijo stalno skladnost z zahtevami iz te priloge.

▼M3

7. ZAHTEVE GLEDE FINANČNE TRDNOSTI, KRITJA ODGOVORNOSTI IN ZAVAROVALNEGA KRITJA, LASTNIŠTVA IN ORGANIZACIJSKE STRUKTURE

Izvajalci ATM/ANS za zagotovitev varnega in neprekinjenega izvajanja storitev:

(a) dokažejo zadostno finančno trdnost;

(b) pridobijo ustrezno kritje odgovornosti in zavarovalno kritje, pri čemer se upoštevata njihov pravni status in raven razpoložljivega komercialnega zavarovalnega kritja ter

(c) izpolnjujejo veljavne zahteve glede lastništva in organizacijske strukture za preprečevanje nasprotja interesov, da se zagotovi nediskriminatorno izvajanje služb.

▼B

PRILOGA IX

Bistvene zahteve za brezpilotne zrakoplove

1. BISTVENE ZAHTEVE ZA PROJEKTIRANJE, PROIZVODNJO, VZDRŽEVANJE IN UPRAVLJANJE BREZPILOTNIH ZRAKOPLOVOV

1.1 Operator brezpilotnega zrakoplova in njegov pilot na daljavo morata poznati veljavna pravila Unije in nacionalna pravila, ki se nanašajo na predvidene operacije, zlasti v zvezi z varnostjo, zasebnostjo, varstvom podatkov, odgovornostjo, zavarovanjem, varovanjem in varstvom okolja. Operator brezpilotnega zrakoplova in njegov pilot na daljavo morata biti sposobna zagotoviti varnost operacije in varno razdvajanje med brezpilotnim zrakoplovom ter ljudmi na tleh in drugimi uporabniki zračnega prostora. To vključuje dobro poznavanje navodil za uporabo, ki jih zagotovi proizvajalec, varne in okolju prijazne uporabe brezpilotnega zrakoplova v zračnem prostoru, vseh zadevnih funkcionalnosti brezpilotnega zrakoplova ter veljavnih pravil letenja in postopkov ATM/ANS.

1.2 Brezpilotni zrakoplov mora biti projektiran in izdelan tako, da ustreza svojemu namenu in ga je mogoče upravljati, prilagajati in vzdrževati brez izpostavljanja oseb tveganju.

1.3 Če je potrebno za zmanjšanje tveganj, ki se nanašajo na varnost, zasebnost, varstvo osebnih podatkov, varovanje ali okolje in se pojavijo pri delovanju brezpilotnega zrakoplova, mora ta imeti ustrezne in specifične značilnosti in funkcije, pri katerih sta upoštevani načeli vgrajene in privzete zasebnosti ter vgrajenega in privzetega varstva osebnih podatkov. Glede na potrebe morajo te lastnosti in funkcije zagotoviti enostavno identifikacijo zrakoplova ter narave in namena operacije; zagotoviti morajo tudi spoštovanje veljavnih omejitev, prepovedi ali pogojev, zlasti v zvezi z delovanjem v določenih geografskih območjih, onkraj določenih razdalj od operatorja ali na določenih višinah.

1.4 Organizacija, odgovorna za proizvodnjo ali trženje brezpilotnih zrakoplovov, mora operatorju brezpilotnega zrakoplova in, kjer je to ustrezno, organizaciji za vzdrževanje zagotoviti informacije o vrsti operacij, za katere je brezpilotni zrakoplov projektiran, vključno z omejitvami in informacijami, ki so potrebne za njegovo varno upravljanje, ter informacije o operativni in okoljski uspešnosti, plovnostnih omejitvah in postopkih v izrednih razmerah. Te informacije se podajo na jasen, dosleden in nedvoumen način. Operativne zmogljivosti brezpilotnih zrakoplovov, ki se lahko uporabijo v operacijah, za katere se ne zahteva certifikat ali izjava, morajo omogočati uvedbo omejitev, ki upoštevajo pravila zračnega prostora, veljavna za take operacije.

2. DODATNE BISTVENE ZAHTEVE ZA PROJEKTIRANJE, PROIZVODNJO, VZDRŽEVANJE IN UPRAVLJANJE BREZPILOTNIH ZRAKOPLOVOV IZ ČLENA 56(1) IN (5)

Da bi med operacijo brezpilotnega zrakoplova zagotovili zadovoljivo raven varnosti za ljudi na tleh in druge uporabnike zračnega prostora, morajo biti ob upoštevanju ciljev iz člena 1 in ravni tveganja, ki ga predstavlja operacija, izpolnjene naslednje zahteve:

▼B

2.1 Plovnost

2.1.1 Brezpilotni zrakoplov mora biti projektiran tako ali imeti take značilnosti ali podrobnosti, da je mogoče zadovoljivo dokazati, da je varen za osebo, ki ga upravlja, in za tretje osebe v zraku ali na tleh ter za premoženje.

2.1.2 Pri brezpilotnem zrakoplovu mora biti zagotovljena integriteta izdelka, ki je sorazmerna s tveganjem v vseh pričakovanih pogojih letenja.

▼C2

2.1.3 Brezpilotni zrakoplov mora biti mogoče varno upravljati in manevrirati z njim v vseh predvidljivih pogojih delovanja, tudi po odpovedi enega ali, če je ustrezno, več sistemov. Treba je upoštevati človeške dejavnike, zlasti znane dejavnike, ki prispevajo k varnemu človeškemu upravljanju tehnologije.

2.1.4 Brezpilotni zrakoplovi ter njihovi motorji, propelerji, deli, nenameščena oprema in oprema za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, morajo med celotnim delovanjem, za katerega so bili projektirani, in z zadostno rezervo zunaj njega ter v vseh predvidljivih pogojih delovanja delovati, kot je predvideno.

2.1.5 Brezpilotni zrakoplovi ter njihovi motorji, propelerji, deli, nenameščena oprema in oprema za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, obravnavani ločeno in v medsebojni povezavi, morajo biti projektirani tako, da sta verjetnost odpovedi in resnost njenega učinka na ljudi na tleh in druge uporabnike zračnega prostora zmanjšani na podlagi načel, določenih v členu 4(2).

2.1.6 Vsa oprema za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, ki se uporablja pri operaciji, mora biti taka, da olajšuje izvajanje letalskih operacij, vključno z omogočanjem situacijskega zavedanja, ter obvladovanje vseh predvidljivih in izrednih razmer.

▼B

2.1.7 Organizacije, ki projektirajo brezpilotne zrakoplove, motorje in propelerje, morajo sprejeti previdnostne ukrepe, da bi čim bolj zmanjšale nevarnosti, ki se pojavljajo v pogojih, tako znotraj kot tudi zunaj brezpilotnih zrakoplovov in njihovih sistemov, za katere so izkušnje pokazale, da vplivajo na varnost. To vključuje zaščito pred elektronskimi interferencami.

2.1.8 Proizvodni postopki, materiali in sestavni deli, ki se uporabljajo za izdelavo brezpilotnih zrakoplovov, morajo imeti primerne in ponovljive lastnosti in zmogljivosti, ki so skladne s projektnimi lastnostmi.

2.2 Organizacije

Organizacije, ki projektirajo, proizvajajo, vzdržujejo in upravljajo brezpilotne zrakoplove ter izvajajo povezane storitve in usposabljanje, izpolnjujejo naslednje pogoje:

(a) Organizacija mora imeti na voljo vsa sredstva, ki so potrebna za obseg njenega dela, ter zagotavljati skladnost z bistvenimi zahtevami ter delegiranimi akti iz člena 58 in izvedbenimi akti iz člena 57, ki so pomembni za njeno delovanje.

▼B

(b) Organizacija mora uvesti in vzdrževati sistem upravljanja, ki zagotavlja skladnost s temi bistvenimi zahtevami, obvladovati varnostna tveganja in si prizadevati za nenehno izboljševanje tega sistema. Tak sistem upravljanja mora biti sorazmeren z vrsto dejavnosti in velikostjo organizacije.

(c) Organizacija mora kot del sistema upravljanja varnosti uvesti sistem poročanja o dogodkih, s čimer pripeva k nenehnemu izboljševanju varnosti. Tak sistem poročanja mora biti sorazmeren z vrsto dejavnosti in velikostjo organizacije.

(d) Organizacija mora, kadar je to ustrezno, skleniti dogovore z drugimi organizacijami, da zagotovi stalno skladnost z ustreznimi bistvenimi zahtevami.

2.3 Osebe, udeležene pri upravljanju brezpilotnih zrakoplovov

Vsaka oseba, udeležena pri upravljanju brezpilotnih zrakoplovov, tudi pilot na daljavo, ima ustrezno znanje in spretnosti, ki so potrebni za zagotovitev varnosti operacije in so sorazmerni s tveganjem, povezanim z vrsto operacije. Ta oseba dokazuje tudi zdravstveno sposobnost, če je to potrebno za zmanjšanje tveganj pri zadevni operaciji.

2.4 Operacije

2.4.1 Operator brezpilotnega zrakoplova je odgovoren za operacijo in mora sprejeti vse ustrezne ukrepe, da zagotovi njeno varnost.

2.4.2 Let je treba izvesti v skladu z veljavno zakonodajo, predpisi in postopki, ki urejajo izvajanje njihovih nalog ter so določeni za območje, zračni prostor, aerodrome ali lokacije, ki naj bi se uporabljali, ter, kjer je to ustrezno, zadevne sisteme ATM/ANS.

2.4.3 Pri operacijah z brezpilotnimi zrakoplovi je treba zagotoviti varnost tretjih oseb na tleh in drugih uporabnikov zračnega prostora ter čim bolj zmanjšati tveganja, ki so posledica neugodnih zunanjih in notranjih pogojev, vključno z okoljskimi pogoji, z ohranjanjem ustreznega razdvajanja v vseh fazah leta.

2.4.4 Brezpilotni zrakoplov je dovoljeno uporabljati le, če je ploven ter kadar so oprema in drugi sestavni deli ter storitve, ki so potrebne za nameravano operacijo, na voljo in pripravljene za uporabo.

2.4.5 Pri brezpilotnih zrakoplovih in operacijah z brezpilotnimi zrakoplovi morajo biti spoštovane ustrezne pravice, zagotovljene s pravom Unije.

2.4.6 Operator brezpilotnega zrakoplova mora zagotoviti, da ima zrakoplov potrebno opremo za navigacijo, komunikacijo, nadzor, odkrivanje ovir in preprečevanje trkov ter vso drugo opremo, ki se šteje za nujno za varnost načrtovanega leta, ob upoštevanju narave operacije, predpisov o zračnem prometu in pravil letenja, ki veljajo v vseh fazah leta.

▼B

2.5 Bistvene zahteve glede elektromagnetne združljivosti in radijskega spektra za brezpilotne zrakoplove ter z njimi povezane motorje, propelerje, dele in nenameščeno opremo, katerih projektiranje je bilo certificirano v skladu s členom 56(1) in ki so namenjeni za upravljanje izključno na frekvencah, dodeljenih na podlagi Pravilnika o radiokomunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze za zaščiteno letalsko uporabo

2.5.1 Navedeni brezpilotni zrakoplovi, motorji, propelerji, deli in nenameščena oprema so projektirani in proizvedeni tako, da je ob upoštevanju najnovejšega tehnološkega razvoja zagotovljeno, da:

(a) elektromagnetne motnje, ki jih povzročajo, ne presegajo ravni, nad katero radijska in telekomunikacijska oprema ter druga oprema ne morejo delovati, kot je predvideno, in

(b) imajo raven odpornosti pred elektromagnetnimi motnjami, ki jim omogoča delovanje, ne da bi se pri tem nesprejemljivo degradirala njihova predvidena uporabnost.

2.5.2 Navedeni brezpilotni zrakoplovi, motorji, propelerji, deli in nenameščena oprema so projektirani in proizvedeni tako, da je ob upoštevanju najnovejšega tehnološkega razvoja zagotovljeno, da optimalno izrabljajo in učinkovito podpirajo radijski spekter, s čimer se preprečijo škodljive interference.

3. BISTVENE OKOLJSKE ZAHTEVE ZA BREZPILOTNE ZRAKOPLOVE

Brezpilotni zrakoplovi izpolnjujejo zahteve glede okoljske uspešnosti, določene v Prilogi III.

4. BISTVENE ZAHTEVE GLEDE REGISTRACIJE BREZPILOTNIH ZRAKOPOLOVOV IN NJIHOVIH OPERATORJEV TER OZNAČEVANJA BREZPILOTNIH ZRAKOPLOVOV

4.1 Brez poseganja v obveznosti držav članic, ki izhajajo iz Čikaške konvencije, se brezpilotni zrakoplovi, projektiranje katerih je v skladu s členom 56(1) treba certificirati, registrirajo v skladu z izvedbenimi akti iz člena 57.

4.2 Operatorji brezpilotnih zrakoplovov se registrirajo v skladu z izvedbenimi akti iz člena 57, če upravljajo kar koli od naslednjega:

(a) brezpilotne zrakoplove, ki lahko v primeru trčenja na človeka prenesejo več kot 80 joulov kinetične energije;

(b) brezpilotne zrakoplove, katerih upravljanje pomeni tveganje za zasebnost, varstvo osebnih podatkov, varnost ali okolje;

(c) brezpilotne zrakoplove, projektiranje katerih je treba v skladu s členom 56(1) certificirati.

4.3 Kadar je potrebna registracija v skladu s točko 4.1 ali 4.2, se zadevni brezpilotni zrakoplov individualno označi in identificira v skladu z izvedbenimi akti iz člena 57.

▼B

PRILOGA X

Korelacijska tabela

Uredba (ES) št. 216/2008	Ta uredba
člen 1(1)	člen 2(1) in (2)
člen 1(2)	člen 2(3)
člen 1(3)	člen 2(5)
Člen 2	Člen 1
Člen 3	Člen 3
člen 4(1)(a)	člen 2(1)(a)
člen 4(1)(b)	člen 2(1)(b)(i)
člen 4(1)(c)	člen 2(1)(b)(ii)
—	člen 2(1)(b)(iii)
člen 4(1)(d)	člen 2(1)(c)
člen 4(2)	člen 2(2)
člen 4(3)	člen 2(1)(b) in (c)
člen 4(3a)	člen 2(1)(d), (e) in (2)
—	člen 2(4)
—	člen 2(6)
člen 4(3b)	člen 2(7)
člen 4(3c)	člen 2(1)(g) in (2)
člen 4(4) in (5)	člen 2(3)(d)
člen 4(6)	—
—	člen 2(8) do (11)
—	Člen 4
—	Člen 5
—	Člen 6
—	Člen 7
—	Člen 8

▼B

Uredba (ES) št. 216/2008	Ta uredba
člen 5(1), (2) in (3)	členi 9 do 16
člen 5(4)(a) in (b)	člen 18(2)
člen 5(4)(c)	člen 18(1)(b)
—	člen 18(1)(a)
člen 5(5)	člena 17 in 19
člen 5(6)	Člen 4
Člen 6	člen 9(2) in 19(3)
člen 7(1) in (2)	člena 20 in 21
člen 8(4)	Člen 22
člen 7(3) do (7)	členi 23 do 28
člen 8(1) do (3)	člena 29 ter 30(1) do (3)
—	člen 30(4) do (7)
člen 8(5)	člena 31 in 32
člen 8(6)	Člen 4
člen 8a(1) do (5)	členi 33 do 39
člen 8a(6)	Člen 4
člen 8b(1) do (6)	členi 40 do 47
člen 8b(7)	Člen 4
člen 8c(1) do (10)	členi 48 do 54
člen 8c(11)	Člen 4
—	členi 55 do 58
Člen 9	členi 59 do 61
člen 10(1) do (3)	člen 62(1) in (2)
—	člen 62(3) do (8)
člen 10(4)	člen 62(9)
—	člen 62(10) do (12)
člen 10(5)	člen 62(13) do (15)
—	Člen 63
—	Člen 64
—	Člen 65

▼B

Uredba (ES) št. 216/2008	Ta uredba
—	Člen 66
člen 11(1) do (3)	člen 67(1) do (3)
člen 11(4) do (5b)	—
člen 11(6)	člen 67(4)
Člen 12	Člen 68
Člen 13	Člen 69
člen 14(1) do (3)	Člen 70
člen 14(4) do (7)	Člen 71
Člen 15	Člen 72
Člen 16	Člen 73
—	Člen 74
Člen 17	Člen 75
Člen 18	člen 76(1) do (5)
Člen 19	člen 76(1) do (5)
Člen 20	Člen 77
Člen 21	Člen 78
člen 22(1)	člen 76(6)
člen 22(2)	člen 76(7)
—	Člen 79
Člen 22a	Člen 80
Člen 22b	Člen 81
Člen 23	člen 82(1) in (2)
—	člen 82(3)
člena 24 in 54	Člen 85
Člen 25	Člen 84
Člen 26	člen 86(1) do (4)
—	člen 86(5)
—	Člen 87
—	Člen 88
—	Člen 89

▼B

Uredba (ES) št. 216/2008	Ta uredba
Člen 27	člen 90(1) do (3)
—	člen 90(4) do (6)
—	Člen 91
—	Člen 92
—	Člen 93
člen 28(1) in (2)	člen 94(1) in (2)
—	člen 94(3)
člen 28(3) in (4)	člen 94(4) in (5)
člen 29(1)	člen 95(1)
člen 29(2)	člen 98(2)(m) in (6)
člen 29(3)	—
—	člen 95(2)
Člen 30	Člen 96
Člen 31	Člen 97
člen 32(1)	člen 119(3)
člen 32(2)	člen 119(6)
Člen 33	člen 98(1) do (5)
člen 34(1)	člen 99(1) in (2)
—	člen 99(3)
člen 34(2) in (3)	člen 99(4) in (5)
Člen 35	Člen 100
Člen 36	Člen 101
člen 37(1) do (3)	člen 102(1) do (3)
—	člen 102(4)
člen 38(1) do (3)	člen 104(1) do (3)
—	člen 104(4)
Člen 39	—
—	Člen 103
Člen 40	Člen 105

▼B

Uredba (ES) št. 216/2008	Ta uredba
člen 41(1)	—
člen 41(2) in (3)	člen 106(1)
člen 41(4)	—
člen 41(5)	člen 106(6)
Člen 42	člen 106(2) do (5)
Člen 43	Člen 107
Člen 44	Člen 108
Člen 45	Člen 109
Člen 46	Člen 110
Člen 47	Člen 111
Člen 48	Člen 112
Člen 49	Člen 113
člena 50	člen 114(1), (2) in (4)
Člen 51	člen 114(3)
člen 52(1) do (3)	Člen 115
člen 52(4)	člen 76(6)
člen 53(1) in (2)	Člen 116
člen 53(3)	člen 76(6)
Člen 54	Člen 85
Člen 55	Člen 83
Člen 56	Člen 117
Člen 57	Člen 118
člen 58(1) in (2)	člen 119(1) in (2)
—	člen 119(4)
člen 58(3)	člen 119(5)
člen 58(4)	člen 132(2)
člen 59(1) do (4)	člen 120(1) do (4)
—	člen 120(5)
člen 59(5) do (11)	člen 120(6) do (12)
Člen 60	Člen 121
Člen 61	Člen 122

▼B

Uredba (ES) št. 216/2008	Ta uredba
—	Člen 123
Člen 62	Člen 124
Člen 63	Člen 125
člen 64(1) in (3)	člen 126(4)
člen 64(2)	—
člen 64(4)	člen 126(1)
člen 64(5)	člen 126(2)
—	člen 126(3)
Člen 65	Člen 127
Člen 65a	—
—	Člen 128
Člen 66	Člen 129
—	Člen 130
Člen 67	—
Člen 68	Člen 131
—	člen 132(1)
člen 58(4)	člen 132(2)
Člen 69	—
—	Člen 133
—	Člen 134
—	Člen 135
—	Člen 136
—	Člen 137
—	Člen 138
—	Člen 139
—	Člen 140
Člen 70	Člen 141